

การศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1

สารนิพนธ์
ของ
กัมพร ประเดิมชัย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2549

การศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1

สารนิพนธ์
ของ
กำธร ประเดิมชัย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1

บทคัดย่อ
ของ
การ ประเดิมชัย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2549

กำธร ประเดิมชัย. (2549). การศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระ สุภากิจ.

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จำแนกตามระดับชั้น ขนาดของโรงเรียน การจัดกิจกรรมของครู และการสนับสนุนของครอบครัว กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาได้แก่ นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอปากท่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 367 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นโดยรวมเท่ากับ .94 สถิติที่ใช้ได้แก่ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และการทดสอบรายคู่โดยวิธี LSD (The Least Significant Difference Method)

ผลการวิจัย พบว่า

1. พฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. โดยรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ในด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และ ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จำแนกตามระดับชั้น พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีพฤติกรรมของผู้เรียนมากกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง มีพฤติกรรมของผู้เรียนมากกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การจัดกิจกรรมของครู มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่มีการจัดกิจกรรมของครูระดับมาก มีพฤติกรรมของผู้เรียนมากกว่านักเรียนที่มีการจัดกิจกรรมของครูระดับปานกลางและระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. การสนับสนุนของครอบครัว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่มีการสนับสนุนของครอบครัวระดับมาก มีพฤติกรรมของผู้เรียนมากกว่านักเรียนที่มีการสนับสนุนของครอบครัวระดับปานกลางและระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

A STUDY OF STUDENTS' BEHAVIOR
FOLLOWING THE STANDARD NO.6 OF ONESQA IN THE PRIMARY SCHOOLS,
AMPHOR PAKTHO UNDER RATCHABURI EDUCATIONAL SERVICE AREA 1.

AN ABSTRACT
BY
KAMTHORN PRADERMCHAI

Presented in partial fulfillment of the requirements
For the master of Education degree in Educational Administration
At Srinakharinwirot University
May, 2006

Kamthorn Pradermchai. (2006). *A Study of Students' behaviors following the standard No.6 of ONESQA in the Primary Schools, Amphor Paktho under Ratchaburi Educational Service Area 1*. Master's Project. M.Ed. (Educational Administration). Bangkok. : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Asst. Prof. Dr. Vira Supakit.

The purpose of this study is for studying the students' behavior following the standard No.6 of ONESQA in the primary schools and comparing the students' behavior for three factors, searching the knowledge of students' skill , loved for learning and developing yourself continuity by considering in the class level , size of school , the setting's teachers' activities and the supporting of parents.

The samples of this study were 367 students' level II in the primary school, Amphor Paktho under Ratchaburi Educational Service Area 1 in Education Year 2005 . This research instrument for collecting data was the rating scale questionnaires which there was the reliability at .94. The statistic were percentage(%) , frequency(f) , mean(X) , standard deviation(S.D.) , one way ANOVA , and the Least Significant Difference Method (LSD)

The research finding were as follows :

1. The students' behavior following the standard No.6 of ONESQA in the primary schools, Amphor Paktho under Ratchaburi Educational Service Area 1 was overall at a high level and every factors.

2. The result of comparing the students' behavior following the standard No.6 of ONESQA in overall and each factor such as the searching knowledge of students' skills ,Loved for learning and developing yourself continuity by considering in the class level ,there was difference at .05 by the students' behavior in Prathom 5 more than the students' behavior in Prathom 4 and Prathom 6 were at .05

3. By considering in the size of schools , there was difference at .05. The students' behavior in the medium size of schools were more than the students' behavior in the small and large size of schools which was difference at .05.

4. By considering in the setting's teachers' activities , there was difference at .05. The students who had the high setting's teachers' activities were more behavior than the

students who had the middle and low setting's teachers' activities, which was difference at .05.

5. By considering in the supporting of parents , there was difference at .05. The students who had the high supporting of parents more behavior than the students who had the middle and low supporting of parents, which was difference at .05.

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงเรียบร้อยได้ด้วยดี เป็นเพราะความกรุณาอย่างสูงยิ่ง จากท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ในการให้คำแนะนำ ติดตาม ตรวจสอบความถูกต้องทั้งหมด ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ในการสอบสารนิพนธ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ และท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ เกษรแพทย์ ที่เป็นกรรมการสอบ และให้ความกรุณาตรวจสอบ แนะนำ แก้ไข จนประสบผลสำเร็จ

ความรู้ทั้งหมดที่นำมาประกอบในการจัดทำสารนิพนธ์ ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณคณาจารย์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่านที่ได้กรุณาให้การอบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ดีแก่ผู้วิจัยอีกทั้งให้ความเมตตาด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์ให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณ ท่านผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นางทิพย์รัตน์ ไชยลังกา ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ดร.จันทนา นนทิกกร ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 นายสถาพร กริธาธร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโพธิ์ศรี นางสาวบุศรินทร์ สิริปัญญาธร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดวังมะนาว ในการตรวจสอบ และให้คำแนะนำ ตรวจสอบความถูกต้อง อันเป็นประโยชน์อย่างสูง

ขอขอบคุณ นายเกรียงศักดิ์ นุตตะโร ผู้อำนวยการ กองการศึกษาเทศบาลตำบลหลักเมือง และนายอาคม ตรงเที่ยง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปากช่อง ที่ให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลและให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ รวมถึงเพื่อนนิสิตปริญญาโทภาคพิเศษ ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ราชบุรี รุ่น 2 รวมทั้งผู้ที่ไม่ได้ออกนามในที่นี้ และสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการจัดทำสารนิพนธ์ คือกำลังใจจากครอบครัว ประเดิมชัย

ประโยชน์ และคุณค่าของสารนิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอน้อมเป็นเครื่องบูชาคุณบิดา มารดา ครู – อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ อบรมสั่งสอนให้กำลังใจจนสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

กำธร ประเดิมชัย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมติฐานในการวิจัย.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	11
คุณลักษณะที่แสดงถึงพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6.....	16
ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง.....	16
การรักการเรียนรู้	20
การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง.....	22
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6.....	35
ระดับชั้น.....	35
ขนาดของโรงเรียน.....	35
การจัดกิจกรรมของครู.....	36
สภาพการสนับสนุนของครอบครัว.....	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย	59
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	59
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	85
ความมุ่งหมาย.....	85
สมมติฐาน.....	85
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	85
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	86
สรุปผลการวิจัย.....	86
อภิปรายผล.....	88
ข้อเสนอแนะ.....	92
บรรณานุกรม	93
ภาคผนวก.....	102
ภาคผนวก ก	103
ภาคผนวก ข เครื่องมือเพื่อการวิจัย (แบบสอบถาม).....	110
ภาคผนวก ค ตาราง.....	117
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	124

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง.....	60
2 สถานภาพกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้น ขนาดของโรงเรียน การจัดกิจกรรมของครู และการสนับสนุนของครอบครัว.....	65
3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมผู้เรียนโดยรวม และจำแนกเป็นรายด้าน.....	67
4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมผู้เรียนโดยรวม และรายด้าน จำแนกตามระดับชั้น.....	68
5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมผู้เรียนโดยรวม และรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	69
6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมผู้เรียนโดยรวม และรายด้าน จำแนกตามการจัดกิจกรรมของครู.....	70
7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมผู้เรียนโดยรวม และรายด้าน จำแนกตามการสนับสนุนของครอบครัว.....	71
8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาราชบุรี เขต1 จำแนกตามระดับชั้น.....	72
9 การเปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง ตามตัวแปรระดับชั้น.....	73
10 การเปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ด้านการรักการเรียนรู้ ตามตัวแปรระดับชั้น.....	73
11 การเปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตามตัวแปรระดับชั้น.....	74
12 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาราชบุรี เขต 1 ตามขนาดโรงเรียน.....	75
13 การเปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน.....	76

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
14 การเปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ด้านการรักการเรียนรู้ ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน.....	76
15 การเปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน.....	77
16 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 1 ตามการจัดกิจกรรมของครู.....	78
17 การเปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ตามตัวแปรการจัดกิจกรรมของครู.....	79
18 การเปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ด้านการรักการเรียนรู้ ตามตัวแปรการจัดกิจกรรมของครู.....	79
19 การเปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตามตัวแปรการจัดกิจกรรมของครู.....	80
20 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 1 ตามการสนับสนุนของครอบครัว.....	81
21 การเปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ตามตัวแปรการสนับสนุนของครอบครัว.....	82
22 การเปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ด้านการรักการเรียนรู้ ตามตัวแปรการสนับสนุนของครอบครัว.....	83
23 การเปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตามตัวแปรการสนับสนุนของครอบครัว.....	84

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
-----------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อสังคมทุกระดับ เช่น การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต การแข่งขันในระบบการค้า การแข่งขันการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร สภาพการณ์ดังกล่าวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ไม่พึงประสงค์ในสังคม เกิดปัญหาตามมาหลายประการ ทั้งปัญหาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ในการแก้ปัญหาเหล่านี้ต้องเริ่มที่ "คน" กล่าวคือ ต้องพัฒนาคนให้สามารถเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสามารถดำรงอยู่ในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข โดยอาศัยการศึกษาเป็นเครื่องมือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 1)

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและสังคมมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการพัฒนาคนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ รัฐธรรมนูญกำหนดไว้อย่างชัดเจนให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน คุ่มครองสิทธิสร้างความเสมอภาคให้โอกาสทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงไม่น้อยกว่า 12 ปี และให้โอกาสทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 1)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ระบุไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ มาตรา 81 ระบุไว้ว่ารัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้ และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปะวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดการศึกษาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 : 36)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาเพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ “เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2549) ซึ่งเป็นแผนที่กำหนดแนวทางเกี่ยวกับการศึกษาของชาติในระยะยาว ได้กำหนดวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคนไว้โดยได้กำหนดให้มีการพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล เพื่อเป็นฐานของการพัฒนา มีแนวนโยบายเพื่อการดำเนินการ พัฒนาคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต

ให้มีโอกาสเรียนรู้ ปฏิบัติการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ปลูกฝังและเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระบบชีวิตที่ดีงาม และพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการพึ่งพาตนเอง และเพิ่มสมรรถนะการแข่งขันในระดับนานาชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 37-56)

การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทย โดยให้ทุกคนมีความเสมอภาค และเท่าเทียมกันทางคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข มีความรู้ความสามารถและทักษะในการแสวงหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ทนต่อการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการประกอบอาชีพ พึ่งตนเองได้ ดำรงชีวิตอย่างมีคุณธรรมและศักดิ์ศรี พัฒนาดตนเองและมีบทบาทร่วมในการพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม (สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. 2541 : 31)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ที่สำคัญในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอนโยบายและหลักสูตรแกนกลาง สนับสนุนทรัพยากร การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 : 43) ได้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ การจัดการเรียนรู้ใช้รูปแบบวิธีการที่หลากหลายโดยคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย สติปัญญา ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียน เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2545 : 21)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษา ที่ต้องมุ่งเน้นคุณภาพ และมาตรฐานไว้อย่างชัดเจนในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำรายงานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเป็นประจำทุกปี เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์การมหาชน เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องได้รับการประเมินอย่างน้อย 1 ครั้งในทุกๆ 5 ปี ทั้งนี้การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบแรก สำหรับสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องดำเนินการภายใน 6 ปี นับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา 2547 : 13-14)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ประกอบด้วย 6 อำเภอได้แก่ อำเภอเมืองราชบุรี อำเภอวัดเพลง อำเภอปากท่อ อำเภอจอมบึง อำเภอสวนผึ้ง และกิ่งอำเภอบ้านคา มีหน้าที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้นจำนวน 217 โรงเรียน มีครูจำนวน 3,578 คน มีนักเรียนจำนวน 72,760 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1. 2547 : 5)

ตั้งแต่ปีการศึกษา 2543 ผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองและผ่านเกณฑ์การประเมินผลของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

ได้ดำเนินการประเมินสถานศึกษาในมาตรฐาน 3 ด้านคือ มาตรฐานด้านผู้บริหาร มี 5 มาตรฐาน 22 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานด้านครู มี 2 มาตรฐาน 16 ตัวบ่งชี้ และ มาตรฐานด้านผู้เรียน มี 7 มาตรฐาน 30 ตัวบ่งชี้

จากข้อมูลการประเมินภายนอกด้านผู้เรียน จำนวน 7 มาตรฐาน ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2547 จำนวน 48 โรงเรียน สรุปได้ว่า มีผลการประเมินในระดับดี อยู่ 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1, 10, 9, และ 12 เรียงตามลำดับของร้อยละจากมากไปหาน้อยได้แก่ มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ร้อยละ 94.59 มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี ร้อยละ 91.89 มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ร้อยละ 86.48 และมาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัย ด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา ร้อยละ 83.78

ผลการประเมินในระดับปรับปรุง เรียงตามลำดับของร้อยละจากน้อยไปหามากได้แก่ มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ ร้อยละ 16.22 มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ร้อยละ 24.32 และมาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 35.14 แสดงถึงการดำเนินการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาเหล่านี้มีปัญหาที่สำคัญคือ มีคุณภาพค่อนข้างต่ำ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1. 2548 : 4-5)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ตามมาตรฐานที่ 6 ด้านผู้เรียนของ สมศ. คือ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมี 3 ตัวบ่งชี้ คือ 1. ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว 2. ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ 3. ผู้เรียน

สามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งเรียนรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2548 : 13) ผลการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เช่น ครู และผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมของผู้เรียน ตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ต่อไป

การที่ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลต่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ ตามความถนัด ความสนใจ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2539 : 3) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กไทยที่จะช่วยให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างมีความสุข เป็นทั้งคนเก่ง คนดี และมีความสุข สามารถสร้างสรรค์สังคมได้ จะต้องเป็นผู้ที่มีความสนใจใฝ่รู้และสร้างสรรค์ มีน้ำใจ มีวินัย มีความเป็นไทย ซึ่งความสำคัญของความสามารถในการแสวงหาความรู้ การรักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองนั้น มีดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2539 : 16)

1. เป็นวิธีการทางปัญญาในการพัฒนาตนเองด้วยสติปัญญา ความเฉลียวฉลาด แสวงหาความรู้อย่างถูกต้อง มั่งคั่ง รู้เหตุรู้ผล รู้กาลเทศะ
2. สร้างเสริมบุคลิกภาพ และลักษณะที่พึงประสงค์แก่บุคคล เพื่อพัฒนาตนในการครองชีวิตที่ดี เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีความเพียร มีเทคนิคในการแสวงหาความรู้ และมีความกระตือรือร้น
3. เป็นฐานสร้างความเจริญรุ่งเรืองสู่ตน และสู่ส่วนรวม ให้ดำรงชีวิตด้วยความมั่นใจ และถูกต้อง

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดโครงสร้างเนื้อหา และแนวการจัดการเรียนรู้ต้องสนองต่อความสนใจของผู้เรียน มุ่งเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม การสอนแบบบูรณาการ โครงการ การใช้หัวเรื่องในการจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิด การค้นคว้า แสวงหาความรู้ สร้างความรู้ด้วยตนเอง สามารถสร้างสรรค์ผลงานแล้วนำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น (กรมวิชาการ. 2545 : 22)

จากคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และมาตรฐานด้านผู้เรียนของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จะเห็นว่าคุณลักษณะที่จำเป็นและมีความสำคัญในปัจจุบัน คือผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอบางบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้เรียน ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จำแนกตามระดับชั้น ขนาดของโรงเรียน การจัดกิจกรรมของครู และการสนับสนุนของครอบครัว

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เช่น ครู และผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ.

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียน ตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 มีเนื้อหา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 จำแนกเป็น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 742 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 719 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 773 คน รวม 2,234 คน

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608) และเพิ่มอีกร้อยละ 10 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 คน แล้วทำการสุ่มตัวอย่างโดยสุ่มแบบหลายขั้นตอนได้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 123 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 119 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 128 คน รวม 370 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ระดับชั้น จำแนกเป็น

- 1) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
- 2) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
- 3) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.1.2 ขนาดของโรงเรียน จำแนกเป็น

- 1) ขนาดเล็ก
- 2) ขนาดกลาง
- 3) ขนาดใหญ่

3.1.3 การจัดกิจกรรมของครู

3.1.4 การสนับสนุนของครอบครัว

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมของผู้เรียน 3 ด้าน ได้แก่

3.2.1 ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

3.2.2 ด้านการรักการเรียนรู้

3.2.3 ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

นิยามศัพท์

1. ผู้เรียน หมายถึง นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ได้แก่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. พฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. หมายถึง พฤติกรรมของผู้เรียน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2.1 ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง หมายถึง การที่ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว โดยมีพฤติกรรมการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองดังนี้คือ การอ่านหนังสือนอกหลักสูตร การอ่านวารสารและหนังสือพิมพ์ การสรุปประเด็นสำคัญและการจดบันทึกข้อมูล ความรู้ที่ได้จากการอ่าน การตั้งคำถามเพื่อค้นหาความรู้เพิ่มเติม การแสวงหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในภายนอกโรงเรียน การประมวลผลข้อมูลและสรุปเป็นความรู้ของตนเอง

2.2 การรักการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยมีพฤติกรรมรักการเรียนรู้ดังนี้คือ ความสามารถในการสังเคราะห์/วิเคราะห์และสรุปความรู้/ประสบการณ์อย่างมีเหตุผล ความสามารถในการจดบันทึกความรู้ และประสบการณ์ได้อย่างเป็นระบบ เข้าใจถึงวิธีการเรียนรู้ของตนเอง การรู้จักสามารถบอกจุดเด่น จุดด้อย มีวิธีการพัฒนาตนเองอย่างสร้างสรรค์และเป็นรูปธรรม มีความสามารถในการใช้ผลการประเมินมาพัฒนาตนเอง และสามารถบอกผลงานการพัฒนาตนเอง

2.3 การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การที่ผู้เรียนสามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยมีพฤติกรรมพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องดังนี้คือ ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าหาหนังสือในห้องสมุดและการใช้ห้องสมุด การที่ผู้เรียนมีโอกาสเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ความสามารถค้นคว้าหาความรู้จากอินเทอร์เน็ต หรือสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ การเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อค้นหาคำตอบต่าง ๆ ที่ตนเองสนใจ

3. ระดับชั้น หมายถึง ระดับชั้นเรียนของช่วงชั้นที่ 2 ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ประกอบด้วย 3 ชั้น ดังนี้

6.1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

6.2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

6.3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง การแบ่งขนาดของโรงเรียนโดยจำนวนนักเรียนตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ แบ่งเป็น 3 ขนาด คือ

5.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 301 คน ขึ้นไป

5.2 โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 121 - 300 คน

5.3 โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียน 1 - 120 คน

5. การจัดกิจกรรมของครู หมายถึง การส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนอ่านข่าว หน้าเสาธง ส่งเสริมการอ่าน การจดบันทึกข้อความ การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ เช่น การเรียนการสอนแบบโครงงาน โดยให้ผู้เรียนได้ร่วมกันทำโครงงานที่ตนสนใจ โดยร่วมกันสำรวจ สังเกต และกำหนดเรื่องที่ตนสนใจ วางแผนในการทำโครงงานร่วมกัน ศึกษาหาข้อมูลที่จำเป็น ลงมือปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ เขียนรายงานและนำเสนอต่อสาธารณชน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย

6. การสนับสนุนของครอบครัว หมายถึง ความเป็นอยู่ สิ่งแวดล้อม ในชีวิตประจำวันของครอบครัวผู้เรียนซึ่งสนับสนุนผู้เรียน เช่น การช่วยดูแลการทำบ้าน การเป็นแบบอย่างที่ดีของพ่อแม่ในการปลูกฝังการรักการอ่าน มีการวิพากษ์วิจารณ์คุณค่าของ

หนังสือที่อ่าน การจัดบรรยากาศภายในบ้านให้เหมาะสม หมั่นพาลูก ๆ ไปร้านหนังสือ เพื่อเปิดโอกาสให้ลูกได้เลือกหนังสือที่ตนชอบและสนใจ จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย

7. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

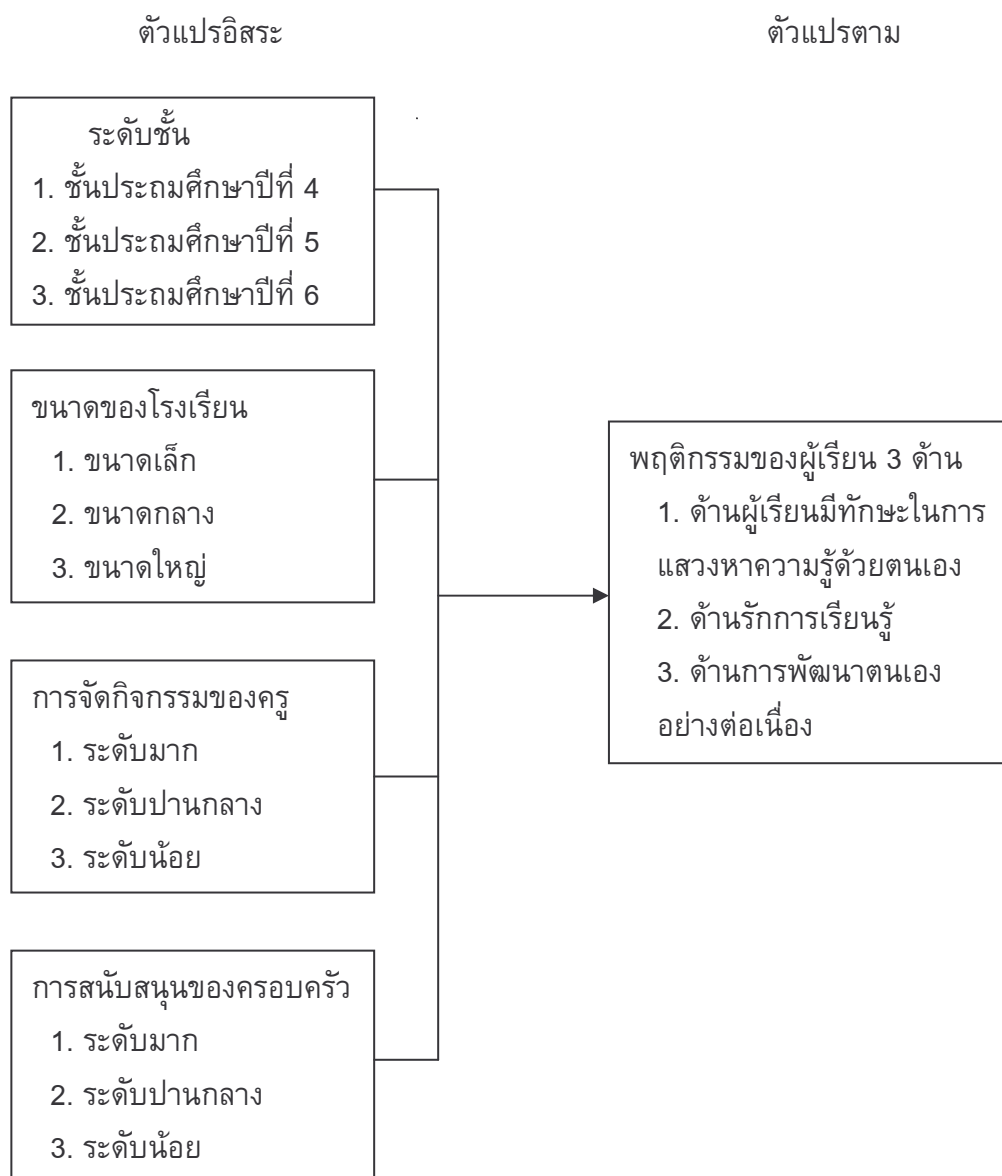
8. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือ สมศ. หมายถึง หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา พฤติกรรมของผู้เรียน ตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนสามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2548 :19)

ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู อาศัยแนวคิดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ดังนี้คือ การจัดการศึกษาต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน/ประสบการณ์การเรียนรู้ยึดหลักว่า “ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ จัดสภาวะแวดล้อม บรรยากาศรวมทั้งแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ให้หลากหลาย เอื้อต่อความสามารถของแต่ละบุคคล พัฒนาตามธรรมชาติที่สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจ เหมาะสมกับวัยและศักยภาพของผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ทุกเวลาทุกสถานที่” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 2)

กรอบแนวคิดในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานดังนี้

1. พฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จำแนกตามระดับชั้น แตกต่างกัน

2. พฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน แตกต่างกัน

3. พฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จำแนกตามการจัดกิจกรรมของครู แตกต่างกัน

4. พฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จำแนกตามการสนับสนุนของครอบครัว แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ผู้วิจัยเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อเรื่องดังต่อไปนี้

1. มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ เพื่อการประเมินภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สมศ.)
 2. คุณลักษณะที่แสดงถึงพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6
 - 2.1 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
 - 2.2 การรักการเรียนรู้
 - 2.3 การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
 3. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6
 - 3.1 ระดับชั้น
 - 3.2 ขนาดของโรงเรียน
 - 3.3 การจัดกิจกรรมของครู
 - 3.4 การสนับสนุนของครอบครัว
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ เพื่อการประเมินภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สมศ.)

ในการประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาไว้ 3 ด้าน คือด้านผู้เรียน ด้านผู้บริหาร และด้านครู และตัวบ่งชี้ ดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2547 : 236 - 248)

มาตรฐานด้านผู้เรียน

- มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มี 4 ตัวบ่งชี้
- 1.1 ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ
 - 1.2 ผู้เรียนมีความประหยัด

1.3 ผู้เรียนมีความเกรงใจผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม

1.4 ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มี
วิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มี 4 ตัวบ่งชี้

4.1 ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์

4.2 ผู้เรียนมีทักษะการคิดสังเคราะห์

4.3 ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดไตร่ตรอง

4.4 ผู้เรียนมีทักษะการคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มี 8 ตัวบ่งชี้

5.1 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6

5.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้
คณิตศาสตร์ ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6

5.3 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้
วิทยาศาสตร์ ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6

5.4 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม
ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6

5.5 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา
และพลศึกษา ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6

5.6 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6

5.7 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน
อาชีพและเทคโนโลยี ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6

5.8 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาต่างประเทศ ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และ
พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มี 3 ตัวบ่งชี้

6.1 ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว

6.2 ผู้เรียนใฝ่รู้ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

6.3 ผู้เรียนสามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ ทั้งภายในและ
ภายนอกสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มี 3 ตัวบ่งชี้

- 9.1 ผู้เรียนสามารถทำงานตามลำดับขั้นตอน และผลงานมีประสิทธิภาพ
- 9.2 ผู้เรียนสามารถทำงานเป็นทีมได้
- 9.3 ผู้เรียนรักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี มี 5 ตัวบ่งชี้

10.1 ผู้เรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

10.2 ผู้เรียนมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐานสมรรถภาพทางกายของกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

10.3 ผู้เรียนร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น

10.4 ผู้เรียนรู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ

10.5 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา ไม่เสพสิ่งเสพติด และปลอดจากสิ่งมอมเมา

มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัย ด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา มี 3 ตัวบ่งชี้

12.1 ผู้เรียนมีความชื่นชม และชอบกิจกรรมด้านศิลปะ

12.2 ผู้เรียนมีความชื่นชม และชอบกิจกรรมด้านดนตรี/นาฏศิลป์

12.3 ผู้เรียนมีความชื่นชม และชอบกิจกรรมด้านกีฬา/นันทนาการ

มาตรฐานที่ 6 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2548 : 5)

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว

เกณฑ์การพิจารณา

1.1 ร้อยละของผู้เรียนที่อ่านหนังสือนอกหลักสูตร อย่างน้อยเดือนละ 1 เล่ม

1.2 ร้อยละของผู้เรียนที่อ่านวารสารและหนังสือพิมพ์เป็นประจำ

1.3 ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถสรุปประเด็นและจดบันทึกข้อมูล ความรู้ที่ได้จากการอ่านอยู่เสมอ

1.4 ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถตั้งคำถาม เพื่อค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจากการอ่านได้

1.5 ร้อยละของผู้เรียนที่แสวงหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายใน
ภายนอกโรงเรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 1 อธิบายเพิ่มเติมถึง นิสัยรักการอ่าน หมายถึง การที่ผู้เรียนมี
ความสนใจ ความพยายามในการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำ
ให้บุคคลพัฒนาตนเอง และสังคมซึ่งสอดคล้องกับ ฟินอคคิโอโร Finocchiaro. (1982, อ้างถึงใน
เจลา นาบุญ, 2547) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการอ่านว่า การอ่านเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของ
การแสวงหาความรู้ เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของชีวิตและสังคม โดยมีพฤติกรรม
การรักการอ่านดังนี้

1. การอ่านหนังสือนอกหลักสูตร
2. การอ่านวารสาร และหนังสือพิมพ์เป็นประจำ
3. ความสามารถ ในสรุปประเด็นและจดบันทึกข้อมูลความรู้ที่ได้จากการ
อ่านอยู่เสมอ
4. ความสามารถตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจากการอ่าน
5. การแสวงหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในภายนอกโรงเรียน
สรุปได้ว่า การมีนิสัยรักการอ่านมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในการแสวงหา
ความรู้ด้วยตนเอง ประสบการณ์ต่าง ๆ ความเพลิดเพลิน ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ
ทันต่อเหตุการณ์ทำให้เกิดการพัฒนาทั้งด้านคุณภาพชีวิตของบุคคล สังคมและการศึกษา การมี
นิสัยรักการอ่านจึงควรปลูกฝังและส่งเสริมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาที่
ยั่งยืน

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่
เสมอ

เกณฑ์การพิจารณา

- 1.1 ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถ สังเคราะห์/วิเคราะห์และสรุปความรู้/
ประสบการณ์ได้อย่างมีเหตุผล
- 1.2 ร้อยละของผู้เรียนที่มีความสามารถในการจดบันทึกความรู้ และ
ประสบการณ์ได้อย่างเป็นระบบ
- 1.3 ร้อยละของผู้เรียนที่รู้จักตนเอง และสามารถบอกจุดเด่น จุดด้อยของ
ตนเองได้
- 1.4 ร้อยละของผู้เรียนที่มีวิธีการพัฒนาตนเองอย่างสร้างสรรค์ และเป็น
รูปธรรม
- 1.5 ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถใช้ผลการประเมินมาพัฒนาตนเอง และ
สามารถบอกผลงานการพัฒนาตนเองได้

ตัวบ่งชี้ที่ 2 อธิบายเพิ่มเติมถึง ผู้เรียนใฝ่เรียนใฝ่รู้ หมายถึง บุคคลที่มีความกระตือรือร้นตั้งใจมุ่งมั่นในการเรียน ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สืบค้นข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน จัดบันทึกและสรุปองค์ความรู้ เพื่อให้ตนเองมีความรู้อย่างหลากหลาย พฤติกรรมบ่งชี้ของการใฝ่เรียนใฝ่รู้ ได้แก่ ความสามารถในการสังเคราะห์ / วิเคราะห์ และสรุปความรู้ ความสามารถในการจดบันทึก การตั้งใจฟังครูสอน ทบทวนความรู้ อยู่เสมอ เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทางวิชาการ สนใจข่าวสารต่าง ๆ ไปทัศนศึกษาตามสถานที่ต่าง ๆ

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนสามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

เกณฑ์การพิจารณา

1.1 ร้อยละของผู้เรียนรู้จักค้นคว้าหาหนังสือในห้องสมุด และใช้ห้องสมุด ไม่ต่ำกว่าสัปดาห์ละ 3 ครั้ง

1.2 ร้อยละของผู้เรียนที่มีโอกาสเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน

1.3 ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถค้นคว้าหาความรู้จากอินเทอร์เน็ต หรือ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้

เกณฑ์การประเมินคุณภาพระดับตัวบ่งชี้ จากค่าร้อยละเฉลี่ย

ระดับปรับปรุง

- ผู้เรียนต่ำกว่า ร้อยละ 50 มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา

ระดับพอใช้

- ผู้เรียนระหว่างร้อยละ 50-74 มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา

ระดับดี

- ผู้เรียนระหว่างร้อยละ 75-89 มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา

ระดับดีมาก

- ผู้เรียน ร้อยละ 90 มีคุณลักษณะตามเกณฑ์การพิจารณา

ตัวบ่งชี้ที่ 3 อธิบายเพิ่มเติมถึง แหล่งเรียนรู้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติ ให้ทำได้ ทำเป็น เรียนรู้จากสื่อและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ ซึ่งแหล่งการเรียนรู้นั้นมีทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ดังนี้

1. แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องคอมพิวเตอร์ โรงฝึกงาน สภากาชาดในโรงเรียน ฯลฯ

2. แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ได้แก่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน โบราณสถาน พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น สถานประกอบการ ห้องสมุดประชาชน วัด วนอุทยาน ฯลฯ

คุณลักษณะที่แสดงถึงพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันเน้นการจัดกิจกรรมที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีบทบาท หรือมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัว ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีลีลาการเรียนรู้ที่ตรงตามความสนใจ ความสามารถและความถนัดของผู้เรียนเอง โดยจะเน้นกระบวนการเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ และขั้นตอนการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสและจัดสถานการณ์ให้แก่ผู้เรียนได้ศึกษาวิเคราะห์ ประเมินจุดดีจุดด้อยและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

ทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเป็นคุณลักษณะที่สำคัญอย่างหนึ่ง ที่ควรส่งเสริมและปลูกฝังให้เกิดแก่ผู้เรียน ตามมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ ของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ รอบตัว

ความหมายของผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

มีเอกสารของหน่วยงานและนักวิชาการที่ได้ให้ความหมายของผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ดังนี้

ทักษะ และความสามารถในการสังเกต สิ่งต่าง ๆ ที่น่าสนใจอยู่เสมอ เป็นการเพิ่มพูนสติปัญญา ทำให้เป็นคนมีเหตุผล มีความมั่นใจในตนเอง (กรมวิชาการ. 2539 : 5)

ความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง หมายถึง รู้แหล่ง วิธีที่จะได้ความรู้ตามที่ต้องการ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2539 : 55)

การมีวิธีการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถศึกษาและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (คณะศึกษา “การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์”. 2540 : 49)

รู้และเลือกแหล่งข้อมูล และวิธีการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการศึกษา รวมทั้งประมวลข้อมูลและสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 21)

การแสวงหาความรู้ของผู้เรียนโดยยึดหลัก จุดประสงค์ในการเรียนรู้ จุดประสงค์ของผู้เรียน ตามความสนใจหรือความถนัด ความสามารถหรือศักยภาพของผู้เรียน และความสนุกสนาน (อาภรณ์ อรุณเมือง. 2542 : 4)

การวางแผนการจัดกิจกรรมให้นักเรียนแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ไว้ว่า ในการวางแผนจะต้องกำหนดสถานที่ที่เป็นแหล่งเรียน ใน 3 ลักษณะคือ แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ห้องสมุด และอื่น ๆ เป็นต้น แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น สิ่งแวดล้อมในชุมชน และแหล่งเรียนรู้ทั่วไป (เฉลิม พรกระแสน. 2542 : 13)

การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนจนผู้เรียนสามารถ ที่จะหาความรู้จากแหล่ง ต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งนักเรียนมีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้ด้วยตนเอง (สำเนียง ขวัญหนู. 2546 : 93)

สรุปได้ว่า ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง หมายถึง การที่ ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว มีทักษะและ ความสามารถที่แสดงถึงความพยายามในการเสาะแสวงหาสิ่งที่น่ารู้ น่าสนใจ โดยใช้ข้อมูลจาก แหล่งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อประมวลข้อมูล และสรุปเป็นความรู้ได้ด้วยตนเอง

พฤติกรรมบ่งชี้ของผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

จากการแสดงความคิดเห็นของครู และศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับพฤติกรรมบ่งชี้ของ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สรุปได้ดังนี้ (ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 5 – 6 และศึกษานิเทศก์ ๓ 4 มีนาคม 2549 : แบบแสดงความคิดเห็น)

1. การสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้ทั้งใน และนอกโรงเรียน
2. การอ่านหนังสือนอกหลักสูตร วารสาร และหนังสือพิมพ์
3. การฟังจากครูผู้สอน ปราชญ์ชาวบ้าน วิทยุ และสื่อต่าง ๆ
4. การตั้งคำถาม เพื่อค้นหาความรู้
5. การจับใจความจากเรื่องที่อ่าน
6. การจดบันทึกข้อมูลความรู้ที่ได้จากการอ่าน
7. การประมวลความรู้
8. การเขียนเรียงความ
9. การอภิปราย
10. การสรุปประเด็นสำคัญ

การที่ผู้เรียนจะมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้นั้น ทักษะอย่าง หนึ่งที่มีความสำคัญ และเป็นองค์ประกอบที่จะทำให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วย ตนเอง คือ การมีนิสัยรักการอ่าน

ความหมายของการอ่าน

นักการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการอ่าน ให้ความหมายของการอ่าน ไว้แตกต่างกันดังนี้

การอ่านเป็นกระบวนการโต้ตอบระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านซึ่งผู้อ่านจะต้อง อาศัยทักษะหลายประการในการถอดความหมายจากสัญลักษณ์ ต้องอาศัยความรู้

ความสามารถและประสบการณ์เดิมของอ่าน เพื่อความเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอด
เจตนารมณ์ (กาญจนา ศรีภักทวิทย์. 2533 : 14)

การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนของการสื่อความหมาย ระหว่างผู้เขียนกับ
ผู้อ่าน โดยผู้เขียนถ่ายทอดความคิด อารมณ์ และความรู้สึกออกมาเป็นสัญลักษณ์หรืออักษร
ส่วนผู้อ่านมีหน้าที่ถอดรหัสหรือตีความจากสัญลักษณ์เหล่านั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจใน
ความหมายที่ผู้เขียนได้ถ่ายทอดไว้ ตลอดจนเกิดอารมณ์และความรู้สึกร่วมไปกับผู้เขียน
(พุลทรัพย์ นาคณา. 2539 : 18)

การอ่านเป็นสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ซึ่งผู้เขียนกับผู้อ่านแสดง
ปฏิกิริยาโต้ตอบและอาจโต้ตอบกับผู้อื่นด้วย (สมุทร เซ็นเชาวิช. 2539 : 9-11)

การแปลความหมายของตัวอักษรที่อ่านออกมาเป็นความรู้ ความคิด และเกิด
ความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านตรงกับเรื่องราวที่ผู้เขียนเขียน ผู้อ่านสามารถนำความรู้ ความคิด
หรือสาระจากเรื่องราวที่อ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ การอ่านจึงมีความสำคัญดังนี้ (สำนัก
วิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2548 : 6)

1. การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัย
ศึกษาเล่าเรียนจำเป็นต้องอ่านหนังสือเพื่อการศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ
2. การอ่านเป็นเครื่องมือช่วยให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ
เพราะสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปพัฒนาตนเองและพัฒนางาน
3. การอ่านเป็นเครื่องมือสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของคนรุ่นหนึ่งไปสู่
คนรุ่นต่อไป
4. การอ่านเป็นวิธีการส่งเสริมให้คนมีความคิดและฉลาดรอบรู้ เพราะ
ประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านเมื่อเก็บสะสมเพิ่มพูนนานวันเข้า ก็จะทำให้เกิดความคิด เกิด
สติปัญญา เป็นคนฉลาดรอบรู้ได้
5. การอ่านเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจ เป็นวิธี
หนึ่งในการแสวงหาความสุขให้แก่ตนเองที่ง่ายที่สุด และได้ประโยชน์คุ้มค่าที่สุด
6. การอ่านเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เป็นคนที่มีบุคลิกภาพดีทั้งด้าน
จิตใจและบุคลิกภาพ เพราะเมื่ออ่านมากย่อมรู้มาก สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้
อย่างมีความสุข
7. การอ่านเป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาระบบการเมือง การปกครอง
ศาสนา ประวัติศาสตร์ และสังคม
8. การอ่านเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาระบบการสื่อสาร และการใช้
เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ

การอ่านเป็นกระบวนการทางสติปัญญา ซึ่งสมองจะทำหน้าที่ในการตีความหมายของข้อความหรือข้อมูลที่อ่าน ซึ่งข้อมูลใหม่ที่ได้จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของความรู้ที่เพิ่มขึ้น (เอสกี, Eskey. 1986 : 3-23)

การอ่านเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านกับสิ่งที่อ่าน เพื่อให้ได้ความหมายและจุดมุ่งหมายของผู้เขียนโดยผู้อ่านต้องอาศัยความรู้หรือประสบการณ์เดิมมาช่วยในการสร้างความหมาย (คูเปอร์, Cooper. 1988 : 3)

สรุปได้ว่า การอ่าน คือการเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน โดยผ่านกระบวนการทางความคิดของสมอง สามารถแปลความ ตีความ ขยายความ โดยผู้อ่านจะต้องมีความเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนเขียน เป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านและผู้เขียนโดยอาศัยตัวอักษรเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร ซึ่งผู้อ่านและผู้เขียนแลกเปลี่ยนข่าวสารและความคิดกัน

ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านมีบทบาทสำคัญมากต่อการดำรงชีวิตในสถานการณ์สังคมปัจจุบัน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำให้บุคคลพัฒนาตนเอง และสังคมซึ่งมีนักการศึกษากล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

การอ่านมีความสำคัญ 3 ประการ ดังนี้ (สุขุม เฉลยทรัพย์. 2531 : 14-15)

1. การอ่านจะทำให้ประชาชนเปลี่ยนแปลง และทันต่อเหตุการณ์ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ และเพื่อให้บุคคลสามารถช่วยเหลือตนเองรวมทั้งผู้อื่นได้
2. การอ่าน และการมีเปอร์เซ็นต์การอ่านหนังสือออกสูงแสดงว่าพลเมืองของประเทศนั้นมีอารยธรรมสูง
3. การอ่านเป็นการสร้างพื้นฐานประสบการณ์ และเป็นการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ การอ่านเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการแสวงหาความรู้ เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของชีวิตและสังคม ความรู้ที่ได้รับจากการอ่านเป็นความรู้ที่มาจากการลงทุนน้อยที่สุด แต่เป็นความรู้ที่ขยายกว้างขวางมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันโลกมีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการอย่างมาก การอ่านจึงเป็นเครื่องมือสำหรับที่จะทำใหบุคคลทันต่อเหตุการณ์ และความเจริญก้าวหน้าของโลก ฟินอคคิโอโร, Finocchiaro. (1982, อ้างถึงใน เฉลา นาบุญ, 2547) ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ชูติมา สัจจนันท์. (2527 : 10) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นปัจจัยสำคัญของชีวิต บุคคลยิ่งอ่านมากเท่าไรก็จะประสบความสำเร็จในการศึกษามากขึ้นเท่านั้น ทักษะนี้จะคงทนติดตัวนักเรียนและทำให้สามารถศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองได้ตลอดเวลา

การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับการค้นคว้าหาความรู้ต่าง ๆ บุคคลที่มีความสามารถทางการอ่านสูงจะประสบความสำเร็จในการศึกษา และสามารถนำความรู้ประสบการณ์ที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ประโยชน์ต่อการศึกษา (ดูบิน, Dubin. 1982 : 14)

สรุปได้ว่า การอ่านมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ต่าง ๆ ความเพียรพยายาม ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการทันต่อเหตุการณ์ การอ่านจึงเป็นทักษะที่ควรได้รับการปลูกฝัง และส่งเสริมให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะนิสัยรักการอ่านที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืนต่อไป

การรักการเรียนรู้

การรักการเรียนรู้เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างหนึ่ง ที่ควรปลูกฝังให้เกิดแก่ผู้เรียน ตามมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) คือ การรักการเรียนรู้ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายและพฤติกรรมบ่งชี้ของการรักการเรียนรู้ จากนักการศึกษา ซึ่งได้กล่าวไว้ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

ความหมายของการรักการเรียนรู้

มีเอกสารของหน่วยงานและนักวิชาการที่ได้ให้ความหมายของการรักการเรียนรู้ ดังนี้

ความต้องการศึกษาหาความรู้ ทั้งในชั้นเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้ตนเองมีความรู้กว้างขวางเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ และมีอนาคตที่ก้าวหน้า โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ของการรักการเรียนรู้ ดังนี้ (รุจิรี ภูสารและคณะ. 2535 : 1)

1. ตั้งใจฟังครูสอน
2. ขยันทำการบ้าน
3. ทบทวนความรู้อยู่เสมอ
4. ถามครูเมื่อสงสัย
5. เมื่อมีเวลาว่างเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุด
6. จดจำความรู้ที่สำคัญไว้
7. เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทางวิชาการ
8. สังเกตและทดลองในสิ่งที่ตนเองอยากรู้
9. สนใจข่าวสารต่าง ๆ
10. ช่างสังเกตสิ่งที่เป็นความรู้
11. เข้าวัด ทำบุญและศึกษาพระธรรมเมื่อมีโอกาส
12. ไปทัศนศึกษาตามสถานที่ต่าง ๆ
13. จัดบันทึกความรู้ใหม่ ๆ เอาไว้อ่านเวลาว่าง

ความมุ่งหวังหรือความต้องการที่จะศึกษาหาความรู้ โดยการศึกษาค้นคว้า การสังเกตและจดจำสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ นอกจากการอ่านหนังสือ หรือฟังคำบอกเล่า การจด

บันทึกลักษณะรายละเอียดของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะช่วยให้เกิดการเปรียบเทียบความแตกต่างที่เห็นได้ (สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ. 2536 : 1)

คุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงถึงความกระตือรือร้น สนใจใฝ่เรียนใฝ่รู้ ตลอดจนความสามารถในการจำแนก เปรียบเทียบและวิเคราะห์ พฤติกรรมบ่งชี้ของการรักการเรียนรู้ คือ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2539 : 15)

1. ความชอบและความชื่นชมและเห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ
2. ความใฝ่ฝันและจินตนาการ
3. การแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ
4. ความกระตือรือร้น ความอยากรู้อยากเห็น
5. ความตั้งใจ การเอาใจใส่ทำให้ดีกว่าเดิมอยู่เสมอ
6. ความกล้า ความคิดริเริ่มและการตัดสินใจ
7. ความเพียรพยายามมุ่งมั่นบากบั่น มีความสงบ มีสมาธิในการทำสิ่งต่าง ๆ

โดยไม่ย่อท้อ

ความตั้งใจแน่วแน่ที่จะค้นคว้าหรือแสวงหาความรู้เพิ่มเติมให้แก่ตนเองอยู่ตลอดเวลา ทั้งในและนอกห้องเรียน และนำความรู้มาใช้ในการชีวิตประจำวัน (พนัส หันนาคินทร์ และคณะ. 2540 : 10)

การศึกษาค้นคว้าหาความรู้วิทยาการสมัยใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาวิชาชีพของตน (ภัทรา นิคมานนท์. 2540 : 219)

การเรียนรู้ที่แสวงหาความรู้อย่างกว้างขวาง และเพียงพอกับโอกาส ที่จะสามารถทำงานได้ เพื่อจะได้ประโยชน์จากโอกาสทางการศึกษาที่มีให้ตลอดชีวิต (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2541 : 39)

พัฒนาการรอบด้านของชีวิต มีองค์ประกอบ ปัจจัย และกระบวนการที่หลากหลาย มีพลังขับเคลื่อนเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างกลมกลืนได้สัดส่วน สมดุลกัน เกิดความสมบูรณ์ของชีวิตและสังคม (ศาสตราจารย์กิตติคุณสุนน อมรวิวัฒน์ อ่างถึงในสุวิทย์ มูลคำ. 2543 : 47)

การปรับเปลี่ยนทัศนคติ แนวคิด และพฤติกรรมอันเนื่องมาจากการได้รับประสบการณ์ และเป็นการปรับเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น (ทศนา แคมณี. 2543 : 4)

การที่นักเรียนรู้จักการใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือในห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียนจนเป็นนิสัย (สำเนียง ขวัญหนู. 2546 : 93)

สรุปได้ว่า การรักการเรียนรู้ หรือการใฝ่รู้ใฝ่เรียน หมายถึง การที่ผู้เรียนมีการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และมีคุณลักษณะต่าง ๆ ทางจิตและพฤติกรรม ที่แสดงออกถึงความกระตือรือร้น สนใจใฝ่คิดค้น แสวงหาความรู้ด้านต่าง ๆ ที่แวดล้อมตัวอยู่ ความสามารถในการจำแนก เปรียบเทียบ และวิเคราะห์ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์

พฤติกรรมบ่งชี้ของการรักการเรียนรู้

จากการแสดงความคิดเห็นของครู และศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับพฤติกรรมบ่งชี้ของการรักการเรียนรู้ สรุปได้ดังนี้ (ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 5 – 6 และศึกษานิเทศก์ ฯ 4 มีนาคม 2549 : แบบแสดงความคิดเห็น)

1. ผู้เรียนมีความสามารถ สังเคราะห์ / วิเคราะห์ และสรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล

2. ผู้เรียนมีความสามารถในการจัดบันทึกความรู้ได้อย่างเป็นระบบ

3. ผู้เรียนที่รู้จักตนเอง และสามารถบอกจุดเด่น จุดด้อยของตนเองได้

4. ผู้เรียนมีวิธีการพัฒนาตนเองอย่างสร้างสรรค์ และเป็นรูปธรรม

5. ผู้เรียนสามารถใช้ผลการประเมินมาพัฒนาตนเอง

6. ผู้เรียนมีการแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ

7. ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ความอยากรู้อยากเห็น

8. ผู้เรียนมีความตั้งใจ การเอาใจใส่ทำให้ดีกว่าเดิมอยู่เสมอ

9. ผู้เรียนมีความกล้า ความคิดริเริ่มและการตัดสินใจ

10. ผู้เรียนมีความชอบ ความชื่นชมและเห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ

การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นสิ่งสำคัญและจะต้องดำเนินการอยู่ตลอดเวลา トラบิตที่สังคมและสภาพแวดล้อมยังคงเปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่หยุดยั้ง โลกและสังคมไทยในปัจจุบันหรืออนาคต ต้องเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งการใช้ปัญญา แก้ปัญหาและพัฒนาประเทศ เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ควรปลูกฝังให้เกิดแก่ผู้เรียน “แต่จุดอ่อนของคนไทย คือ ไม่ค่อยจริงจังกับการพัฒนาตนเอง มักจะเน้นที่ให้คนอื่นพัฒนาตัวเรา” (ณรงค์วิทย์, 2547) ดังนั้นการพัฒนาตนเองควรต้องเริ่มจาก การเรียนรู้ตนเอง ให้รู้จักตนเอง มองให้รอบด้าน ทั้งจุดเด่น จุดด้อย ภายใน และภายนอก แล้วทำการปรับปรุง พัฒนาตนเองให้ก้าวไปข้างหน้าในทางที่ดีขึ้น เรียนรู้และพัฒนาโดยใช้วิธีการเรียนรู้ที่ผสมผสาน และเหมาะสมกับตัวเรา จะเป็นก้าวแรกที่สำคัญยิ่งในการส่งเสริมและผลักดันให้ ตัวเรา องค์กร และ สังคมรอบด้านเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

ความหมายของการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

มีเอกสารของหน่วยงานและนักวิชาการที่ได้ให้ความหมายของการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

กระบวนการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะในการทำงาน (นวลศรี บุญรักษา.. ม.ป.ป.)

การจัดการหรือสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเอง รวมทั้งการที่บุคคลศึกษาต่อ ค้นคว้าหาความรู้ ความเข้าใจด้วยตนเอง (สุพจน์ แสงชาว. บทคัดย่อ)

กระบวนการปรับเปลี่ยน และจัดสภาพพฤติกรรมให้สอดคล้อง กลมกลืนเหมาะสมทั้งในด้านของตนเองและในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับสังคม (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2542 : 779)

การรับรู้และการยอมรับตนเอง รู้ว่าตัวเราแยกจากคนอื่น มีคุณภาพความสามารถ ความรู้สึกและความคิด (กุญชร คำชาย. 2545 : 1-2)

การที่นักเรียนมีความสามารถจำแนกประเภท ข้อมูลเปรียบเทียบ และสรุปประเด็นจากการเรียนรู้ จากประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง และมีพัฒนาการตนเองอยู่เสมอ มีความก้าวหน้าเป็นไปอย่างต่อเนื่อง (สำเนียง ขวัญ. 2546 : 93)

การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตามองค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในวิชาการและวิชาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2548 : 42)

สรุปได้ว่า การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การที่ผู้เรียนสามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา รวมถึงการพัฒนาคุณสมบัติที่อยู่ภายในตัวตนของบุคคล ให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และเข้าใจถึงวิธีการเรียนรู้ของตนเอง ได้อย่างเต็มตามศักยภาพ สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

วิธีการพัฒนาตนเอง (วีรยุทธ สมป่าสัก 2548 : 4)

1. การฟัง เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพชนิดหนึ่ง ที่ต้องใช้ควบคู่กับการสังเกต การพัฒนาทักษะการฟังนั้น มี 2 นัย คือ 1) การฟังเพื่อการรับรู้ เรียนรู้ และการเรียนรู้ 2) การรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น
2. การสนทนา เป็นการหาความรู้ที่ฝังลึกในตัวบุคคล เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือการสกัดความรู้จากผู้รู้ได้
3. การอ่าน เป็นวิธีการที่สำคัญให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ “ การอ่านหนังสือเป็นวิธีที่ทำให้เกิดปัญญาอย่างสำคัญยิ่ง ” (ประเวศ วะสี, 2539)
4. การคิด เป็นการใช้จินตนาการของผู้เรียนที่ควรส่งเสริม และพัฒนาทักษะการคิดเพื่อให้คิดเป็นระบบ โดยเริ่มจากการคิดเชิงวิพากษ์ คิดเชิงเปรียบเทียบ คิดเชิงวิเคราะห์ คิดเชิงกลยุทธ์ คิดเชิงบูรณาการ และคิดเชิงอนาคต (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2544)
5. การปฏิบัติ หรือการลงมือทำ เป็นการเรียนรู้ที่ได้ผลดีเพราะเป็นการได้ประสบการณ์ตรง เป็นการเรียนรู้คู่กับการปฏิบัติ เมื่อลงมือปฏิบัติก็จะทำให้เกิดทักษะ และความชำนาญในเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างดี ดังภาษิตจีนที่ว่า “ ฉันได้ยินแล้วฉันก็ลืม ฉันเห็นฉันจึงจำได้ ฉันทำฉันจึงเข้าใจ ” สอดคล้องกับ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ได้ค้นพบว่า การเรียนรู้ที่แท้จริงนั้นคือการเรียนโดยการปฏิบัติ (Leraning by Doing) (รุ่ง แก้วแดง, 2545)

6. การเขียน เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองที่สำคัญ เป็นการจัดระเบียบทางความคิดของเรา จากทฤษฎี - ลงปฏิบัติ - ประเมินสรุป แล้วจึงนำมาเรียบเรียงเป็นตัวอักษร

พฤติกรรมบ่งชี้ของการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

จากการแสดงความคิดเห็นของครู และศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับพฤติกรรมบ่งชี้ของการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สรุปได้ดังนี้ (ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 5 – 6 และศึกษานิเทศก์ ๓ 4 มีนาคม 2549 : แบบแสดงความคิดเห็น)

1. การฟัง
2. การสนทนา
3. การคิด
4. การปฏิบัติด้วยการลงมือทำ
5. การศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้
6. กระบวนการเพิ่มพูนความรู้
7. ความเข้าใจวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง
8. ความสามารถในการสังเคราะห์ / วิเคราะห์ และสรุปความรู้
9. การรู้จักตัวเองสามารถบอกจุดเด่น จุดด้อย
10. มีวิธีการพัฒนาตนเองอย่างสร้างสรรค์ และเป็นรูปธรรม

การที่ผู้เรียนจะพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องได้นั้น แหล่งเรียนรู้ก็มีความสำคัญ และเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุน ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ความหมายของแหล่งเรียนรู้

มีเอกสารของหน่วยงานและนักวิชาการที่ได้ให้ความหมายของแหล่งเรียนรู้ดังนี้

ถิ่นที่อยู่ บริเวณ บ่อเกิด แห่ง ที่ หรือศูนย์รวมความรู้ที่ให้ไปศึกษาหาความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญ จากความหมายนี้ แหล่งเรียนรู้จึงอาจเป็นได้ทั้งสิ่งที่เป็นธรรมชาติหรือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นได้ทั้งบุคคล สิ่งมีชีวิต และไม่มีชีวิต มีอยู่ในห้องเรียน ในโรงเรียน หรือนอกโรงเรียน

สื่อและเทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่ครูนำมาจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนได้คิด ได้แสดงออก ได้ทำงานร่วมกัน โดยใช้สื่อการสอนต่าง ๆ เช่น ชุดการสอน การจัดการเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ บทเรียนสำเร็จรูป การศึกษาทดลอง ฟังพูดอ่านเขียนด้วยตนเอง มีมุมค้นคว้า มุมฝึกปฏิบัติ มีป้ายความรู้ที่มีเนื้อหาที่เอื้อต่อการเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ได้แก่ สิ่งต่าง ๆ ภายในบริเวณโรงเรียนที่เป็นแหล่งเรียนรู้มากมาย เช่น ห้องสมุด ห้องพิพิธภัณฑ์ สวนสมุนไพร สวนวรรณคดี ห้องวิทยาศาสตร์ ศูนย์อินเทอร์เน็ต ป้ายนิเทศต่าง ๆ ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน ได้แก่ บริเวณรอบโรงเรียนภายในชุมชนและที่อยู่ห่างไกลออกไป สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าได้ในทุกสาขาวิชา ทั้งด้านวิชาการ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี อาชีพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น (เนาวรัตน์ ลิขิตวัฒนเศรษฐ. 2544 : 28-29)

ศูนย์รวมความรู้ที่ให้เข้าไปศึกษาหาความรู้ ความเข้าใจและความชำนาญ ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ได้ทั้งในแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน แหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน และในวิถีชีวิต

แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ได้แก่ 1.ห้องสมุด 2.ห้องปฏิบัติการ 3.ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ 4.ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง 5.แหล่งธรรมชาติในโรงเรียน 6.สวนต่าง ๆ ในโรงเรียน

แหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียนและในวิถีชีวิต ได้แก่ 1. ครอบครัว 2. ชุมชน 3. สถานประกอบการ 4. สถานที่ราชการ 5. แหล่งธรรมชาติ 6. สิ่งแวดล้อม 7. องค์กรภาครัฐและเอกชน 8. หอสมุดและห้องปฏิบัติการในสถานศึกษาระดับสูงขึ้นไป (ผ่องศรี สมยา. 2544 : 8)

สรุปความหมายของแหล่งเรียนรู้ คือ สถานที่สำหรับการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ของผู้เรียนในสาขาวิชาต่าง ๆ ทั้งที่เป็นธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้าง ประกอบด้วยแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน และแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องของผู้เรียน โดยมีพฤติกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้ ดังนี้

1. ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าหาหนังสือในห้องสมุด และใช้ห้องสมุด
2. ผู้เรียนมีโอกาสเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน
3. ผู้เรียนมีความสามารถค้นคว้าหาความรู้จากอินเทอร์เน็ต หรือสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้
4. ผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้จากแหล่งท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. ผู้เรียนได้รับการฝึกปฏิบัติจริง ตามสถานการณ์ต่าง ๆ
6. ผู้เรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่
7. ผู้เรียนเคยใช้บริการห้องสื่อต่าง ๆ
8. ผู้เรียนเคยการจัดทำโครงการ ตามความสนใจของนักเรียน

แนวทางการดำเนินการพัฒนา

แนวทางการดำเนินการพัฒนาเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การรักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ จากแหล่งเรียนรู้ ครูและชุมชน ร่วมกันจัดหาแหล่งเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนตามความถนัด ความต้องการ (ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 5 - 6 และศึกษานิเทศก์ : แบบแสดงความคิดเห็น)

การดำเนินการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการรักการเรียนรู้ โดยการฝึกฝนนักเรียนในการอ่านหนังสือจนเป็นนิสัย มีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน และรักการอ่านในที่สุด นอกจากนี้การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการรักการเรียนรู้ ครูผู้สอนจะต้องจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีความสนใจ ได้พัฒนาทักษะในการเรียนรู้เป็นตนใฝ่เรียนรู้ ชอบเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ และเรียนรู้จากสื่อ ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน (ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 5 - 6 และศึกษานิเทศก์ : แบบแสดงความคิดเห็น)

การดำเนินการพัฒนาผู้เรียนให้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีแนวทางในการดำเนินการ โดยครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ และฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปประเด็นสำคัญจากการเรียนรู้ จากแหล่งเรียนรู้หรือสื่อต่าง ๆ และสามารถสรุปประเด็นสำคัญจากประสบการณ์ของนักเรียน (ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 5 - 6 และศึกษานิเทศก์ : แบบแสดงความคิดเห็น)

เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การรักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดังนี้ (สำเนียง ขวัญหนู. 2546 : 95 - 97)

1. การพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ดำเนินการ ดังนี้

- 1.1 ให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนอกห้องเรียน สถานที่สำคัญในชุมชน
- 1.2 ศึกษาค้นคว้าหาแหล่งเรียนรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ
- 1.3 เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง
- 1.4 ใช้การสอนแบบโครงงาน
- 1.5 ใช้การสอนแบบบูรณาการ
- 1.6 มอบหมายงานให้ทำ ให้ลงมือปฏิบัติจริง
- 1.7 ให้ผู้เรียนร่วมอบรมศึกษาดูงาน

2. การแสวงหาแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ครูได้ดำเนินการ ดังนี้

- 2.1 ให้นักเรียนศึกษาสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว
- 2.2 ให้นักเรียนรู้จักแก้ปัญหา หาแหล่งเรียนรู้ได้

- 2.3 ครูต้องศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม
- 2.4 ครูดำเนินการทำวิจัยในชั้นเรียน
- 2.5 ครูสังเกตพฤติกรรม และตรวจผลงานของนักเรียน
- 2.6 ครูจัดหาสื่อให้ครบตามจำนวนนักเรียน
- 2.7 ครูศึกษาข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล
3. การพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้รักการเรียนรู้ ครูดำเนินการดังนี้
- 3.1 ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3.2 จัดห้องสมุดเคลื่อนที่
- 3.3 ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนตามแผนการสอน
- 3.4 ครูจัดหาหนังสือพิมพ์ วารสารให้นักเรียนอ่าน
- 3.5 จัดกิจกรรมแข่งขันการเรียนรู้
- 3.6 พัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้
4. การพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ครูดำเนินการดังนี้
- 4.1 จัดแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็ก
- 4.2 สังเกตพฤติกรรมเด็ก แล้วพัฒนาให้สรุปประเด็นสำคัญ
- 4.3 ให้นักเรียนอ่านวันละคำ แล้วนำมาสร้างประโยค สร้างหนังสือเล่มเล็ก
- 4.4 พัฒนานักเรียนให้มีผลงานในเชิงวิชาการ
- 4.5 ครูต้องมีความพยายามฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง
- 4.6 ฝึกผู้เรียนให้รู้จักคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปประเด็น
5. ปัญหาอุปสรรค ในการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีดังนี้
- ด้านการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
1. แหล่งเรียนรู้ไม่เพียงพอ ห้องสมุดมีหนังสือไม่เพียงพอ
 2. ด้านงบประมาณไม่เพียงพอ สื่อไม่เพียงพอ
 3. นักเรียนไม่สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเท่าที่ควร เนื่องจากไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง
 4. นักเรียนส่วนมากยังขาดความมั่นใจในการแก้ปัญหา ครูต้องคอยแนะนำช่วยเหลือ
- ด้านการพัฒนาผู้เรียนรักการเรียนรู้
1. สื่อไม่น่าสนใจ

2. แหล่งเรียนรู้ไม่เพียงพอ

3. การเสริมแรงของครูมีน้อย

ด้านการพัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

1. ครูมีภาระงานมากทำให้ไม่สามารถติดตามนักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง

2. ระยะเวลาในการพัฒนาสั้นไป ต้องใช้เวลานานเพื่อฝึกให้รู้จักสรุป

ประเด็นจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ของตนเอง

3. นักเรียนบางส่วนยังไม่สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์

4. ครูไม่มีข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทำให้พัฒนานักเรียนได้ไม่ทั่วถึง

และไม่ตรงจุด

5. ศักยภาพของผู้เรียนแตกต่างกัน ทำให้ต้องใช้เวลาในการดำเนินการ

มาก

จากการรวบรวมและสรุปแบบแสดงความคิดเห็นของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 และศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 พบว่า รูปแบบการสอนที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การสอนแบบโครงงาน การสอนแบบบูรณาการ และการทำวิจัยในชั้นเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอรูปแบบการจัดการสอนดังกล่าวให้ทราบพอสังเขป ดังนี้

การสอนแบบโครงงาน

มีเอกสารของหน่วยงานและนักวิชาการที่ได้ให้ความหมายของการสอนแบบโครงงาน ไว้ดังนี้

การสอนแบบโครงงานเป็นการสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีทำโครงงานเล็ก ๆ ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะและสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ ระเบียบวิธีดำเนินการเป็นระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ จุดประสงค์หลักของการสอนแบบโครงงานต้องการกระตุ้นให้เด็กรู้จักสังเกต รู้จักการตั้งคำถาม รู้จักการตั้งสมมุติฐาน รู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเพื่อตอบคำถามที่ตนเองอยากรู้ รู้จักสรุปและทำความเข้าใจกับสิ่งที่ค้นพบ โครงงานอาจจัดในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียนก็ได้ (จิราภรณ์ ศิริทวี. 2542 : 33)

โครงงาน คือ กระบวนการแสวงหาคำตอบข้อสงสัยของผู้เรียน

โครงงาน คือ วิธีการเรียนรู้ในเรื่องที่นักเรียนสนใจอย่างเป็นกระบวนการและลึกซึ้ง

โครงงาน คือ กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสนใจใคร่รู้คำตอบด้วยตัวเองอย่างต่อเนื่องหลังจากการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง

โครงงาน คือ การสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีทำงานวิจัยเล็ก ๆ โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

โครงการ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในกระบวนการแสวงหาความรู้ หรือคิดด้วยตนเองเป็นงานวิจัยเบื้องต้น

โครงการ เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญส่งเสริมให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เป็นแนวทางที่ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง (สุวิทย์ มูลคำ. 2543 : 12) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ในรูปแบบโครงการ

กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษา ค้นคว้า และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจ โดยมีครูคอยกระตุ้นแนะนำและให้คำปรึกษา อย่างใกล้ชิด (อุดมศักดิ์. 2544 : 18)

สรุปได้ว่า การสอนแบบโครงการ เป็นกระบวนการการเรียนรู้อย่างลึกซึ้งซึ่งตามความสนใจของผู้เรียนเป็นรายบุคคล รายกลุ่ม ลักษณะสำคัญของการสอนแบบโครงการ คือ การเน้นที่การหาคำตอบให้แก่คำถาม หรือสิ่งที่อยากทราบตามหัวข้อของโครงการ การแสวงหาคำตอบอาจทำโดยนักเรียน หรือครูร่วมกับนักเรียน

ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการสอนแบบโครงการ

ในการจัดเตรียมการสอนแบบโครงการ ครูต้องวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามขั้นตอน 3 ขั้นตอนคือ (กรมวิชาการ. 2540 : 92)

1. ขั้นเตรียมการก่อนโครงการ (Pre – Project Stage)

2. ขั้นดำเนินการโครงการ (During - Project Stage)

3. ขั้นหลังโครงการ (Post - Project Stage)

1. ขั้นเตรียมการก่อนโครงการ สิ่งที่ต้องเตรียมการล่วงหน้า

1.1 สาร/หัวข้อของโครงการ (ใครเป็นผู้หาหัวข้อ ครูหรือให้นักเรียนร่วมกันคิด หัวข้อใดที่น่าสนใจ ฯลฯ)

1.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการทำโครงการ (ระยะสั้น/ระยะยาว)

1.3 บทบาทครู (ผู้ช่วยเหลือ ผู้อำนวยการความสะดวก ผู้วางแผนร่วม ผู้ให้คำปรึกษา ฯลฯ)

1.4 กลุ่มผู้ทำโครงการ (จำนวนนักเรียน กลุ่มผู้ร่วมโครงการตามความสนใจ ตามความสัมพันธ์ ฯลฯ)

1.5 ระบบการประเมินผล (ประเมินเป็นกลุ่มหรือเดี่ยว ประเมินโดยการเสนอผลงานปากเปล่าหรือเป็นรายงาน)

2. ขั้นดำเนินการโครงการ

2.1 การระดมสมอง

2.2 การตั้งจุดประสงค์โครงการ (ตามหัวข้อที่ต้องการ)

2.3 รายละเอียดการวางแผน (ระบุข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เขียนตารางการทำงาน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ)

- 2.4 การสอน/ทบทวนเนื้อหา ทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็น
 2.5 การออกแบบเครื่องมือ (แบบสอบถาม บทสัมภาษณ์ ตารางการ
 บันทึกต่าง ๆ
 2.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล (ในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน)
 2.7 การจัดการกับข้อมูล (เพื่อให้ได้ชิ้นงานที่ต้องการ)
 2.8 การนำเสนอผลงาน (รูปแบบของชิ้นงาน เช่น บอร์ด นิทรรศการ
 สถานที่นำเสนอ)

3. ชั้นหลังโครงการ

- 3.1 การให้ข้อมูลย้อนกลับ จากเพื่อน/ครู
 3.2 สรุปงานที่นักเรียนทำเสร็จในแต่ละชั่วโมง
 3.3 การเก็บผลงานจากโครงการ
 3.4 ประเมินพัฒนาการของผู้เรียนระหว่างทำโครงการ

การสอนแบบบูรณาการ

การสอนแบบบูรณาการเป็นรูปแบบการสอนที่พยายามพัฒนาการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนไปพร้อม ๆ กัน โดยใช้การบูรณาการทั้งด้านเนื้อหาสาระและวิธีการ รูปแบบในลักษณะนี้กำลังได้รับความนิยมอย่างมากเพราะมีความสอดคล้องกับหลักสูตรทางการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนารอบด้าน หรือการพัฒนาเป็นองค์รวม รูปแบบลักษณะดังกล่าวที่นำเสนอในที่นี้มี 3 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ (ทิตนา แซมณี. 2545 : 253-262)

1. รูปแบบการเรียนการสอนทางตรง เป็นการสอนที่มุ่งเน้นการให้ความรู้ที่ลึกซึ้ง ช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกว่ามีบทบาทในการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจในการเรียนรู้และช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน การเรียนการสอนโดยจัดเนื้อหาสาระและวิธีการให้ผู้เรียนอย่างดีทั้งทางด้านเนื้อหาความรู้ และการให้ผู้เรียนใช้เวลาเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมากที่สุด ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

- 1.1 ผู้สอนแจ้งวัตถุประสงค์ของบทเรียนและระดับการเรียนรู้หรือพฤติกรรมการเรียนรู้ที่คาดหวังแก่ผู้เรียน
 1.2 ผู้สอนชี้แจงสาระของบทเรียนและความสัมพันธ์กับความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน
 1.3 ผู้สอนชี้แจงกระบวนการเรียนรู้และหน้าที่รับผิดชอบของผู้เรียนในการเรียนแต่ละขั้นตอน

ขั้นที่ 2 ขั้นนำเสนอบทเรียน

2.1 เป็นการนำเสนอเนื้อหาสาระข้อความรู้หรือมโนทัศน์

ผู้สอนควรกลั่นกรองและสกัดคุณสมบัติเฉพาะของมโนทัศน์เหล่านั้น และนำเสนออย่างชัดเจน พร้อมทั้งอธิบายและยกตัวอย่างประกอบให้ผู้เรียนเข้าใจ

2.2 ตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความเข้าใจตรงตามวัตถุประสงค์

ก่อนให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ หากผู้เรียนยังไม่เข้าใจต้องสอนซ่อมเสริมให้เข้าใจก่อน

ขั้นที่ 3 ขั้นฝึกปฏิบัติตามแบบ

ผู้สอนปฏิบัติให้ผู้เรียนดูเป็นตัวอย่าง ผู้เรียนปฏิบัติตาม ผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับ ให้การเสริมแรงหรือแก้ไขข้อผิดพลาดของผู้เรียน

ขั้นที่ 4 ขั้นฝึกปฏิบัติภายใต้การกำกับของผู้ชี้แนะ

ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยผู้สอนคอยดูแลอยู่ห่าง ๆ ผู้สอนจะสามารถประเมินการเรียนรู้ ความสามารถของผู้เรียนได้จากความสำเร็จ และความผิดพลาดของการปฏิบัติของผู้เรียน

ขั้นที่ 5 ขั้นการฝึกปฏิบัติอย่างอิสระ

ผู้สอนปล่อยให้ผู้เรียนปฏิบัติอย่างอิสระ เพื่อช่วยให้เกิดความชำนาญและการเรียนรู้ยู่คงทน ผู้สอนไม่จำเป็นต้องให้ข้อมูลย้อนกลับในทันที สามารถให้ภายหลังได้ การฝึกในขั้นนี้ควรเป็นการฝึกเป็นระยะ ๆ เพื่อช่วยการเรียนรู้ยู่คงทน

2. รูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง พัฒนาขึ้นโดย ดร.

สตีฟ เบิล และแซลลี่ ฮาร์คเนส (Steve Bell and Sally Harkness) จากสกอตแลนด์ เขามีความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนรู้ว่า (อรรถัย มูลคำ และคณะ, 2544 : 34-35)

2.1 การเรียนรู้ที่ดีควรมีลักษณะบูรณาการ หรือเป็นสหวิทยาการ คือ เป็นการเรียนรู้ที่ผสมผสานศาสตร์หลาย ๆ อย่างเข้าด้วยกันเพื่อประโยชน์สูงสุด

2.2 การเรียนรู้ที่ดีเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นผ่านทางประสบการณ์ตรง หรือการกระทำ หรือการมีส่วนร่วมของผู้เรียนเอง

2.3 ความคงทนของผลการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับวิธีการเรียนรู้หรือวิธีการที่ได้ความรู้มา

2.4 ผู้เรียนสามารถเรียนรู้คุณค่าและสร้างผลงานที่ดีได้หากมีโอกาสได้ลงมือกระทำ

นอกจากความเชื่อดังกล่าวแล้ว การเรียนการสอนโดยใช้วิธีการสร้างเรื่องนี้ยังใช้หลักการเรียนรู้และการสอนหลายประการ เช่น การเรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัวไปสู่ชีวิตจริง การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

จากฐานความเชื่อดังกล่าวและหลักการดังกล่าว สตีฟ เบิล (ศูนย์สิ่งแวดล้อมศึกษาและโลกศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542 : 4) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่มีลักษณะบูรณาการเนื้อหาหลักสูตร และทักษะการเรียนรู้จากหลายสาขาวิชาเข้าด้วยกัน โดยให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์เรื่องขึ้นด้วยตนเองโดยผู้สอนทำหน้าที่วางเส้นทางเดินเรื่องให้ การเรียนการสอนรูปแบบนี้จำเป็นต้องมีการวางแผนและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ล่วงหน้า โดยดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดเส้นทางเดินเรื่องให้เหมาะสม

ผู้สอนจำเป็นต้องวิเคราะห์จุดมุ่งหมายและเนื้อหาสาระของหลักสูตร และเลือกหัวข้อเรื่องให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่ต้องการจะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และจัดแผนการสอนในรายละเอียด ผู้สอนจะต้องกำหนดประเด็นหลักขึ้นมาแล้วตั้งเป็นคำถามนำให้ผู้เรียนศึกษาหาคำตอบ ซึ่งคำถามเหล่านี้จะโยงไปยังคำตอบที่สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่ประสงค์จะบูรณาการเข้าด้วยกัน (วลัย พานิช, 2543 : 29-41)

ขั้นที่ 2 การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้สอนดำเนินการตามแผนการสอนไปตามลำดับ การเรียนการสอนแบบนี้ อาจใช้เวลาเพียงไม่กี่คาบ หรือต่อเนื่องกันเป็นภาคเรียนก็ได้ แล้วแต่หัวเรื่องและการบูรณาการว่าสามารถทำได้ครอบคลุมเพียงใด แต่ไม่ควรใช้เวลาเกิน 1 ภาคเรียน เพราะผู้เรียนอาจเกิดความเบื่อหน่าย ในการเริ่มกิจกรรมใหม่ผู้สอนควรเชื่อมโยงกับเรื่องที่ค้างไว้เดิมให้สานต่อกันเสมอ และควรให้ผู้เรียนสรุปความคิดรวบยอดของแต่ละกิจกรรมก่อนขึ้นกิจกรรมใหม่ นอกจากนั้นควรกระตุ้นให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนชื่นชมผลงานของกันและกัน และได้ปรับปรุงพัฒนางานของตน

ขั้นที่ 3 การประเมิน

ผู้สอนใช้การประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง คือการประเมินจากการสังเกต การบันทึก และการรวบรวมข้อมูลจากผลงานและการแสดงออกของผู้เรียน การประเมินจะไม่เน้นเฉพาะทักษะพื้นฐานเท่านั้น แต่จะรวมถึงทักษะการคิด การทำงาน การร่วมมือ การแก้ปัญหา และอื่น ๆ การประเมินให้ความสำคัญในการประสพผลสำเร็จในการทำงานของผู้เรียนแต่ละคน มากกว่าการประเมินผลการเรียนที่มุ่งให้คะแนนผลผลิต

3. รูปแบบการเรียนการสอนตามวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT

แม็คคาร์ธี (Mc Carthy, อ้างถึงใน ศักดิ์ชัย นิรัญทวี และไพเราะ พุ่มมั้น, 2542 : 7-11) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนี้ขึ้นจากแนวคิดของโคลบ (Kolb) ซึ่งอธิบายว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ของ 2 มิติ คือ การรับรู้ และกระบวนการจัดกระทำข้อมูล การรับรู้ของบุคคลมี 2 ช่องทาง คือ ผ่านทางประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม และผ่านทางความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม ส่วนกระบวนการจัดกระทำข้อมูลที่รับรู้นั้นมี 2 ลักษณะเช่นเดียวกัน คือ การลงมือทดลองปฏิบัติ และการสังเกตโดยใช้ความคิดอย่างไตร่ตรอง

เมื่อลากเส้นตรงของช่องทางการรับรู้ 2 ช่องทาง และเส้นตรงของกระบวนการจัดกระทำข้อมูล เพื่อให้เกิดการเรียนรู้มาติดกัน แล้วเขียนเป็นวงกลมจะเกิดพื้นที่เป็น 4 ส่วนของวงกลม ซึ่งสามารถแทนลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน 4 แบบ คือ แบบที่ 1 เป็นผู้เรียนที่ถนัดจินตนาการ เพราะมีการรับรู้ผ่านทางประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม และใช้กระบวนการจัดกระทำข้อมูลด้วยการสังเกตอย่างไต่ตรง แบบที่ 2 เป็นผู้เรียนที่ถนัดการวิเคราะห์ เพราะมีการรับรู้ผ่านทางความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม และใช้กระบวนการสังเกตอย่างไต่ตรง แบบที่ 3 เป็นผู้เรียนที่ถนัดใช้สามัญสำนึก เพราะมีการรับรู้ผ่านทางความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม และชอบใช้กระบวนการลงมือทำ แบบที่ 4 เป็นผู้เรียนที่ถนัดในการปรับเปลี่ยน เพราะมีการรับรู้ผ่านทางประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม และชอบใช้กระบวนการลงมือปฏิบัติ (ศักดิ์ชัย นิรัญทวี และไพเราะ พุ่มมัน, 2542 : 7-11)

การจัดการเรียนการสอนตาม วัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT มีขั้นตอน
ดำเนินการ 8 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างประสบการณ์ ผู้สอนเริ่มต้นจากการจัดประสบการณ์
ให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของเรื่องที่เรียนด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถตอบคำถามได้ว่า
ทำไมตนจึงต้องเรียนรู้เรื่องนี้

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ประสบการณ์ หรือสะท้อนความคิดจาก
ประสบการณ์ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความตระหนัก รู้และยอมรับความสำคัญของเรื่องที่เรียน

ขั้นที่ 3 การพัฒนาประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอดหรือแนวคิด
เมื่อผู้เรียนเห็นคุณค่าของเรื่องที่เรียนแล้ว ผู้สอนจึงจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียน
สามารถสร้างความคิดรวบยอดขึ้นด้วยตนเอง

ขั้นที่ 4 การพัฒนาความรู้ความคิด เมื่อผู้เรียนมีประสบการณ์และเกิด
ความคิดรวบยอดหรือแนวคิดพอสมควรแล้ว ผู้สอนจึงกระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ความคิด
ของตนให้กว้างขวางและลึกซึ้งขึ้น โดยการให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ที่
หลากหลาย การเรียนรู้ในขั้นที่ 3 และ 4 นี้คือการตอบคำถามว่า สิ่งที่ได้เรียนรู้คือ อะไร

ขั้นที่ 5 การปฏิบัติตามแนวคิดที่ได้เรียนรู้ ในขั้นนี้ผู้สอนเปิดโอกาสให้
ผู้เรียนนำความรู้ความคิดที่ได้รับจากการเรียนรู้ในขั้นที่ 3-4 มาทดลองปฏิบัติจริงและศึกษาผล
ที่เกิดขึ้น

ขั้นที่ 6 การสร้างสรรค์ชิ้นงานของตนเอง จากการปฏิบัติตามแนวคิดที่ได้
เรียนรู้ในขั้นที่ 5 ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ถึงจุดเด่นจุดด้อยของแนวคิด ความเข้าใจแนวคิดนั้น
จะกระจำขึ้น ในขั้นนี้ผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถของตน โดยการนำ
ความรู้ความเข้าใจนั้นไปใช้หรือปรับประยุกต์ใช้ในการสร้างชิ้นงานที่เป็นความคิดสร้างสรรค์ของ
ตนเอง ดังนั้นคำถามหลักที่ใช้ในขั้นที่ 5-6 ก็คือ จะทำอย่างไร

ขั้นที่ 7 การวิเคราะห์ผลงานและแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้
เมื่อผู้เรียนได้สร้างสรรค์ชิ้นงานของตนตามความถนัดแล้วผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้
แสดงผลงานของตน ชื่นชมกับความสำเร็จ และเรียนรู้ที่จะวิพากษ์วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์
รวมทั้งรับฟังข้อวิพากษ์วิจารณ์ เพื่อการปรับปรุงงานของตนให้ดีขึ้น และการนำไปประยุกต์ใช้
ต่อไป

ขั้นที่ 8 การแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด ขั้นนี้เป็นขั้นของการขยาย
ขอบข่ายของความรู้โดยการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดแก่กันและกัน และร่วมกันอภิปรายเพื่อ
การนำการเรียนรู้ไปเชื่อมโยงกับชีวิตจริงและอนาคต คำถามหลักในการอภิปรายก็คือ ถ้า...?
ซึ่งอาจนำไปสู่การเปิดประเด็นใหม่สำหรับผู้เรียนในการเริ่มต้นวัฏจักรของการเรียนรู้ในเรื่องใหม่
ต่อไป

การวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียน เป็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบริบทและกระบวนการทั้งหลายที่
เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อให้ครูได้ทำความรู้จักและมีความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยได้อย่างชัดเจน
นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึง ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

การวิจัยที่ทำโดยครู ของครู เพื่อครู และสำหรับครู เป็นการวิจัยที่ครูซึ่งต้องดิ้น
ปัญหาในการเรียนการสอนออกมาและครูผู้ซึ่งต้องแสวงหาข้อมูลเพื่อมาแก้ปัญหาดังกล่าวด้วย
กระบวนการที่เชื่อถือได้ ผลการวิจัย คือคำตอบที่ครูอีกคนนั้นแหละจะเป็นผู้นำไปใช้แก้ปัญหาของ
ตน (อุทุมพร จามรมาน. 2537 : 16)

กระบวนการแสวงหาความรู้อันเป็นความจริงที่เชื่อถือได้ ในเนื้อหาเกี่ยวกับการ
พัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนในบริบทของชั้นเรียน
(สุวัฒนา สุวรรณเจตนิคม. 2540 : 27)

การวิจัยที่ทำในบริบทของชั้นเรียน และมุ่งนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการ
เรียนการสอนของตน เป็นการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาครูให้ไปสู่ความเป็นเลิศ
และมีอิสระทางวิชาการ (ทิศนา ขัมมณี. 2540 : 5)

การวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในห้องเรียนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน และนำ
ผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน (สุวิมล
ว่องวานิช. 2543 : 163)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นบทบาทของครูในการแสวงหาวิธีการ
แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในบริบทของชั้นเรียนโดยทำพร้อม ๆ กันไปกับการจัดกิจกรรมการ
เรียนการสอนตามปกติ ด้วยกระบวนการที่เรียบง่าย และเชื่อถือได้ เพื่อนำมาใช้ในการ
พัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมในด้านการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การรักการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องนั้น ผู้วิจัยขอเสนอในประเด็นดังต่อไปนี้

ระดับชั้น

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดระดับการศึกษาไว้ 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียนดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

ช่วงชั้นที่ 2 หมายถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้นการจัดการเรียนรู้ เพื่อสนองต่อความสนใจของผู้เรียน โดยคำนึงถึงหลักจิตวิทยาพัฒนาการ และจิตวิทยาการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนในสิ่งที่ตนสนใจ มุ่งเน้นทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม การสอนแบบบูรณาการ โครงการ การใช้หัวเรื่องในการจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิด การค้นคว้า แสวงหาความรู้ สร้างความรู้ด้วยตนเอง สามารถสร้างสรรค์ผลงานแล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 18)

ขนาดของโรงเรียน

การจัดขนาดของโรงเรียน จัดโดยยึดปริมาณจำนวนนักเรียนของแต่ละโรงเรียนเป็นเกณฑ์ โดยปรับปรุงจากเกณฑ์แบ่งขนาดโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แบ่งเป็น 3 ขนาด ดังนี้

3.2.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 301 คน ขึ้นไป

3.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 121 - 300 คน

3.2.3 โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียน 1 - 120 คน

กิตติศักดิ์ เปรมสุข. (2524 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตาก พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการทุกด้านแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สามารถรักษาศิลป์. (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนต่างก็มีปัญหาในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนทุกด้านแตกต่างกัน

การจัดการกิจกรรมของครู

การจัดการกิจกรรมของครู ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ ครูจึงเป็นกลไกสำคัญ. ในการจัดการเรียนรู้ทั้งในเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน การฝึกทักษะกระบวนการคิด

นักการศึกษาเชื่อว่า “ Man is the training animal “ มนุษย์เป็นสัตว์ชนิดเดียวที่สามารถเรียนรู้ได้อย่างไม่มีขีดจำกัด คือ มีศักยภาพในการเรียนรู้สูงกว่าสัตว์ทุกชนิดในโลกนี้ทำให้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องจนถึงขีดสุด “การศึกษา หรือ Education “ มาจากภาษาละตินว่า “ Educare “ ซึ่งแปลว่าการนำออก หรือ การดึงเอาศักยภาพ (ความสามารถที่มีอยู่ในตัวหรือที่ติดตัวมาแต่กำเนิด) ออกมาใช้และพัฒนาให้เจริญงอกงามจนถึงขีดสุดที่มนุษย์แต่ละคนควรจะไปถึง ดังนั้นเชื่อว่า การศึกษาคือการทำให้ผู้เรียนค้นพบพรสวรรค์ (ความถนัดตามธรรมชาติ) ของตนเองแล้วนำพรสวรรค์นั้นมาพัฒนาเพิ่มพูนให้งอกงามขึ้นตามลำดับ (บุรชัย ศิริมหาสาร. 2540 : 19)

แนวคิดในทางพุทธศาสนาซึ่งเป็นภูมิปัญญาไทย ซึ่งสรุปเป็นหลักการ 3 ประการ คือ

1. การเรียนรู้ต้องเริ่มต้นที่ตนเอง (Self learning) เป็นจุดมุ่งหมายของการศึกษาตามแนวคิดของ เบน เอ็ม แฮริส (Ben M. Haris) มี 4 ประการ คือ ได้แก่

- 1.1 ถ่ายทอดความรู้ (Knowledge transmission)
- 1.2 ฟื้นฟูความเข้าใจ (Improve understanding)
- 1.3 ให้ทักษะ (Skill development)
- 1.4 เปลี่ยนแปลงเจตคติ (Changing value attitude)

2. การเรียนรู้ต้องควบคู่การปฏิบัติ (Learning by doing) การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครู ที่สามารถดึงเอาศักยภาพของผู้เรียนออกมา เพื่อพัฒนาให้เจริญงอกงามจุดมุ่งหมายของการศึกษาในพุทธศาสนา คือ ต้องการให้ผู้เรียนเกิดปัญญา รู้จักปัญหา (ทุกข์) รู้สาเหตุของปัญหา (สมุทัย) รู้วิธีการแก้ปัญา (มรรค) และรู้ถึงผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อใช้วิธีแก้ปัญาด้วยวิธีนั้น ๆ (นิโรธ) ปัญญาที่ว่านี้มี 3 ประการ ได้แก่

2.1 สุตมยปัญญา คือปัญญาที่ได้จากการฟังหรือการอ่าน (Learning by listening and reading)

2.2 จินตมยปัญญา คือปัญญาที่ได้จากการนำเรื่องที่ฟังหรืออ่านมาคิดพิจารณาจนลึกซึ้งแตกฉานในเรื่องนั้น ๆ (Lerning by thinking)

2.3 ภาวนามยปัญญา คือปัญญาที่เกิดจากการลงมือปฏิบัติจริง หลังจากที่ได้ฟัง ได้อ่านหรือคิดใคร่ครวญแล้ว (Learning by doing)

แนวคิดของเบ็นจามิน เอส. บลูม (Benjamin S. Bloom) มีคำกล่าวว่า “การสอนให้คนมีความรู้นั้น....ไม่ยาก แต่การสอนให้คนใฝ่รู้นั้น.....ยากกว่า และการสอนให้คนแสวงหาความรู้ยู่ตลอดเวลานั้น....ยากที่สุด”

ตัวอย่างแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของคนโบราณสมัยเก่าและของนักวิจัยสมัยใหม่ดังนี้ สุภาษิตการเรียนรู้ของขงจื้อ (If you hear, you forget. If you see, you remember. If you do, you learn. อะไรที่ท่านได้ยิน ท่านจะลืม อะไรที่ท่านได้เห็น ท่านจะจำ อะไรที่ท่านลงมือทำ ท่านจะเรียนรู้)

นักวิจัยทางการศึกษาสมัยใหม่ ได้วิจัยเกี่ยวกับอัตราส่วนของความจำอันเป็นผลมาจากการเรียนรู้โดยผ่านประสาทสัมผัสต่าง ๆ ดังนี้ อ่าน (Read) จำได้ 10 % ฟัง (Hear) จำได้ 20 % เห็น (See) จำได้ 30 % เห็น + ฟัง จำได้ 50 % พูดอธิบาย จำได้ 70 % พูดอธิบาย + ทำ จำได้ 90 %

3. การเรียนรู้ต้องควบคู่ความสนุกสนาน (Enjoylearning) อับราฮัม ลินคอล์น อดีตประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกาเคยกล่าวไว้ว่า “ ทุกคนต้องเรียนรู้และต้องการความสนุกสนานจากการเรียนรู้ ไม่ว่าเขาจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ “ ความสนุกสนานจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียนหรือเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดวิริยะ จิตตะ และวิมังสา จนเล่าเรียนได้สำเร็จ

องค์ประกอบของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของการพัฒนา ตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์ 4 ทาง (Interaction system) เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากปฏิสัมพันธ์ 4 ทาง ได้แก่

1. ผู้เรียนกับผู้สอน คือนักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ จากครู
2. ผู้เรียนกับผู้เรียนคือนักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์จากเพื่อนร่วมชั้น
3. ผู้เรียนกับวัสดุอุปกรณ์ คือนักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ จากสื่อการเรียนการสอน เช่น หนังสือ ใบความรู้ วิทยุ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ ที่ครูจัดให้เพื่อเป็นสื่อการสอน
4. ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม คือนักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ จากสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เช่น ป้ายนิเทศที่อยู่ข้างทาง ธรรมชาติที่อยู่รอบตัว หรือคำบอกเล่าต่าง ๆ ของผู้ใหญ่ เป็นต้น

กระบวนการเรียนรู้ (The learning process) การเรียนรู้เป็นกระบวนการผสมผสานและต่อเนื่องที่เกิดขึ้นภายในตัวเอ็กัตบุคคล ซึ่งช่วยให้เขาประสบกับจุดมุ่งหมายเฉพาะ ตอบสนองความต้องการ และความสนใจของเขาและจัดการกับกระบวนการดำรงชีวิตในทางมโนทัศน์กระบวนการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับห้าขั้นตอน (ชาญชัย อาจินสมาจาร. 2540 : 43) คือ

1. กระบวนการคล้าย เอ็กต์บุคคลพร้อมที่จะพิจารณาการเปลี่ยนแปลงในความรู้ ทักษะ เจตคติ และพฤติกรรม
2. การคาดคะเนปัญหา พลังสนับสนุนความต้องการสำหรับการเปลี่ยนแปลง และพลังที่ต่อต้านความต้องการการเปลี่ยนแปลงถูกระงับและนำเสนอ
3. การตั้งเป้าหมาย การเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ในความรู้ ทักษะเจตคติ และพฤติกรรมถูกระงับไว้อย่างจำเพาะ
4. พฤติกรรมใหม่ เอ็กต์บุคคลเรียนรู้และปฏิบัติความรู้ ทักษะ เจตคติ และพฤติกรรมใหม่ ๆ ที่พึงประสงค์
5. การทดลองและการเปลี่ยนแปลงให้เข้ารูป ได้มีการพบการเรียนรู้ใหม่เพื่อประโยชน์และผสมผสานกลมกลืนเข้าไปยังโครงสร้าง ของเอ็กต์บุคคลในความรู้ ทักษะ เจตคติ และพฤติกรรม

โดยได้กำหนดคุณลักษณะของการเรียนรู้ เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1. การเรียนรู้คือการพัฒนา (Learning is developmental)
2. การเรียนรู้เป็นการปฏิบัติสัมพันธ์ (Learning interactive)
3. การเรียนรู้เป็นมูลฐาน (Learning is basic)

นอกจากนั้น ยังเสนอว่า การเรียนรู้เป็นแกนของกระบวนการเรียนการสอน อย่างไรก็ตามสิ่งที่นักเรียนรู้ขึ้นอยู่กับภาระกระทำของครู ครูในฐานะผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ มีหน้าที่สำคัญ คือ

1. ให้สภาวะของการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
2. ค้นหาเพื่อสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
3. ช่วยสร้างสภาวะสำหรับความเปิดเผย ความนับถือ ความไว้วางใจ การยอมรับ การเผชิญหน้า และการประเมินผลตนเอง
4. เน้นในความเป็นพิเศษและสิทธิของเอ็กต์บุคคล
5. ค้นหาผลสะท้อนกลับ ที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพของเขาในฐานะผู้อำนวยความสะดวกของกระบวนการเรียนรู้ โดยมีหลักการเรียนรู้ ได้แก่

5.1 ผู้เรียนต้องรู้เป้าหมายอย่างชัดเจน (The learner must clearly perceive the goal) การสอนที่มีประสิทธิภาพเกิดขึ้นเมื่อการสื่อความหมายสูงสุดเกิดขึ้นระหว่างครูกับนักเรียนเกี่ยวกับเป้าหมายและจุดมุ่งหมายของการสอน ผู้เรียนพร้อมที่จะเข้าใจและทำให้เกิดมโนทัศน์และแนวความคิดขึ้นภายใน ซึ่งสัมพันธ์กับความต้องการและปัญหาของเขา เพราะการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการสำรวจแนวคิดที่สัมพันธ์กับตัวตน

5.2 ผู้เรียนต้องมีความพร้อมทางจิตและทางกาย (The learner must psychologically ready) หลักการดังกล่าวสอดคล้องกับกฎความพร้อม (Law of readiness) และกฎแห่งผล (Law of effect) ของธอร์นไคค์ (Thorndike) กฎแห่งความพร้อม ระบุว่าพร้อม

ที่จะตอบสนองหรือกระทำ การได้รับการตอบสนองทำให้ได้รับความพอใจ และจะไม่พอใจถ้าหากถูกกีดกัน การเรียนรู้จะแข็งแกร่งขึ้นเมื่อผลลัพธ์ออกมาเป็นที่น่าพอใจ แต่จะอ่อนลงถ้านำไปสู่ความไม่พอใจ

5.3 ผู้เรียนต้องถูกจูงใจให้เรียนรู้ (The learner must be motivated to learn) หลักการเบื้องต้นในกระบวนการสอน ผู้เรียนทุกคนในห้องเรียนเป็นบุคคลที่มีความแตกต่างจากคนอื่น พื้นเพเดิมทางประสบการณ์ของผู้เรียนจะแตกต่างกัน มโนทัศน์บางอย่างเกี่ยวกับตัวเอง เกี่ยวกับคนอื่นและเกี่ยวกับทุกองค์ประกอบในสถานการณ์เรียนรู้

5.4 ผู้เรียนต้องกระฉับกระเฉงไม่ใช่เฉื่อยชาสำหรับการเรียนรู้สูงสุด (The learner must be active not passive for maximum learning) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นน้อยมากถ้าหากปราศจากการเข้าเกี่ยวข้องของบุคคลในส่วนของผู้เรียน กระบวนการเรียนรู้ถูกควบคุมโดยผู้เรียน การเรียนรู้พร้อมที่จะเกิดขึ้นเมื่อครูทำหน้าที่เป็นกระบวนการอำนวยความสะดวกที่ช่วยให้สำรวจและค้นพบโลก ๆ ตัวเขา การเรียนรู้โดยการกระทำมีความสำคัญ

5.5 ผู้เรียนต้องฝึกฝนในสิ่งที่เขาได้เรียนรู้ซ้ำ ๆ เพื่อจะได้จำ (The learner must repeat or practice what he has learned in order to remember) กฎของการฝึกหัดของธอร์นไคค์ระบุว่า การทำซ้ำ ๆ ในคำตอบอย่างสม่ำเสมอทำให้ความสัมพันธ์กับสิ่งเร้ายิ่งแข็งแกร่งขึ้น และการไม่ใช้จะทำให้อ่อนลง ความสำเร็จของการทำซ้ำยังคงมีความสำคัญในการให้ได้มาซึ่งทักษะและการประกันถึงความสำเร็จ

5.6 ผู้เรียนต้องเอาส่วนต่าง ๆ ของกิจกรรมการเรียนรู้รวมเข้าด้วยกันและมองเห็นในฐานะสิ่งที่มีความหมายทั้งหมด (The learner must put together the parts of a task and perceive it as a meaningful whole) จิตวิทยา เกสตัลท์ (Gestalt school of psychology) หลักการเน้นมโนทัศน์ที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการค้นหาและเข้าใจความสัมพันธ์และการจัดระเบียบ

5.7 ผู้เรียนจะต้องเห็นความสำคัญ ความหมาย และการประยุกต์ใช้ที่จะทำให้เกิดเข้าใจประสบการณ์ (The learner see the significance, meanings, implications that will make a given experience understandable) ขบวนการเข้าใจเป็นสิ่งสำคัญที่สุดสำหรับประสบการณ์

การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความหมาย 2 ด้าน คือ

1. ความหมายด้านผู้เรียนเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมเน้นการปฏิบัติจริง ได้พัฒนากระบวนการคิด มีอิสระในการเรียนรู้ตามความถนัด และความสนใจ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย นำความรู้ไปใช้ในชีวิตได้

2. ความหมายด้านผู้จัดเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การเน้นประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนเป็นสำคัญ การเคารพในศักดิ์ศรี สิทธิของ

ผู้เรียน โดยมีการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ (สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ม.ป.ป. : 8)

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การรัก
การเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีโอกาสเคลื่อนไหว ใช้ความคิด ลงมือทำ
ย้าความรู้สึก และฝึกสัมพันธ์ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวรอบด้าน ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี
ตามมา โดยนำหลักการของทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) และทฤษฎีการสร้าง
ความรู้โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Constructionism) นำมาจัดการเรียนการสอนโดยเน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student – Centered Instruction) โดยใช้จุดเน้นของการจัดการเรียนการ
สอนนั้น ๆ เป็นเกณฑ์ ดังนี้ (ทิตินา แคมณี 2545 : 124-144)

3.3.1 การจัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนนำตนเอง

3.3.2 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงการ

3.3.3 การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.3.1 การจัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนนำตนเอง

ก. หลักการ

1. การเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนนำตนเองสามารถช่วยฝึกฝนให้ผู้เรียนพึ่งพา
ตนเอง และพัฒนาตนเองได้ การนำตนเองและพึ่งพาตนเองจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ
ภายใน ซึ่งสามารถกระตุ้นความต้องการที่จะเรียนรู้ และช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมี
จุดหมาย อันจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดี ได้มาก และจดจำได้นานขึ้น รวมทั้ง
นำไปใช้ประโยชน์ได้มากขึ้นด้วย (ทองจันทร์ หงส์ดารมภ์, ม.ป.ป.)

2. เนื่องจากผู้เรียนมีแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน การให้ผู้เรียนนำตนเอง
และเลือกวิธีการเรียนรู้เองจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดี (Taylor & Burges, 1995 : 88)

ข. นิยาม

การจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนนำตนเอง หมายถึง การให้โอกาสผู้เรียน
วางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งครอบคลุมการวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง
ตั้งเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ การเลือกวิธีการเรียนรู้ การแสวงหาแหล่งความรู้
การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งการประเมินตนเอง โดยครูอยู่ในฐานะ
กัลยาณมิตร ทำหน้าที่กระตุ้นและให้คำปรึกษาผู้เรียนในการวินิจฉัยความต้องการ กำหนด
วัตถุประสงค์ ออกแบบแผนการเรียนรู้ และจัดเตรียมอุปกรณ์ แหล่งข้อมูล รวมทั้งร่วมเรียนรู้
ไปกับผู้เรียนและติดตามประเมินผลการเรียนรู้ด้วย

ค. ตัวบ่งชี้

1. ผู้เรียนมีการวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. ผู้เรียนมีการวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง
3. ผู้เรียนมีการตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4. ผู้เรียนมีการเลือกวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง
5. ผู้เรียนมีการแสวงหาแหล่งความรู้ รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง
6. ผู้เรียนมีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง
7. ผู้สอนมีการสนับสนุน ส่งเสริม ให้คำแนะนำ และความช่วยเหลือแก่ผู้เรียนในขั้นตอนต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและความจำเป็น
8. ผู้สอนมีการวัดและประเมินผลโดยใช้ผลการประเมินตนเองและของผู้เรียนประกอบกัน

3.3.2 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงการ

ก. หลักการ

การใช้โครงการหรือโครงการงานในการสอนตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อและหลักการต่อไปนี้ (Guzdial, M. 1998 : 47-71)

1. โครงการหรือโครงการงาน เป็นกิจกรรมที่มีบริบทจริงเชื่อมโยงอยู่ ดังนั้นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจึงสัมพันธ์กับความเป็นจริง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริงจึงเป็นการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน
2. การให้ผู้เรียนทำโครงการหรือโครงการงาน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้าสู่กระบวนการสืบสวน ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนต้องใช้การคิดขั้นสูงที่ซับซ้อน ดังนั้นจึงเป็นช่องทางที่ดีในการพัฒนากระบวนการทางสติปัญญาของผู้เรียน
3. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงการเป็นหลัก ช่วยให้ผู้เรียนได้ผลิตงานที่เป็นรูปธรรมออกมา ผลผลิตที่แสดงออกถึงความรู้ความคิดของผู้เรียนนี้สามารถนำมาอภิปรายแลกเปลี่ยนและวิพากษ์วิจารณ์ได้อย่างชัดเจน ซึ่งผลการวิจัยทางด้านสติปัญญาและการเรียนรู้ได้ชี้ชัดว่า การเรียนรู้จะพัฒนาขึ้นหากความรู้และทักษะต่าง ๆ สามารถแสดงออกให้เห็นได้อย่างชัดเจน
4. การแสดงผลงานต่อสาธารณชน สามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และการทำงานให้แก่ผู้เรียนได้ ซึ่งแรงจูงใจจะมีผลต่อความใส่ใจ ความกระตือรือร้นและอดทนในการแสวงหาความรู้ การศึกษาความรู้ และการใช้ความรู้
5. การให้ผู้เรียนทำโครงการหรือโครงการงาน นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะกระบวนการในการสืบสวนและแก้ปัญหาแล้ว ยังสามารถช่วยดึงศักยภาพต่าง ๆ ที่มีอยู่ในตัวผู้เรียนออกมาใช้ประโยชน์ด้วย

ข. นิยาม

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงการเป็นหลัก คือการจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนได้ร่วมกันเลือกทำโครงการที่ตนสนใจ โดยร่วมกันสำรวจสังเกต และกำหนดเรื่องที่ตนสนใจ วางแผนในการทำโครงการร่วมกัน ศึกษาหาข้อมูลความรู้

ที่จำเป็น และลงมือปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางไว้จนได้ข้อค้นพบหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ แล้วจึงเขียนรายงานและนำเสนอต่อสาธารณชน เก็บข้อมูล แล้วนำผลงานและประสบการณ์ทั้งหมดมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ที่ได้รับทั้งหมด

ค. ตัวบ่งชี้

1. ผู้สอนและผู้เรียนมีการอภิปรายปัญหาต่าง ๆ ร่วมกันผู้เรียนมีการเลือกปัญหาที่ตนสนใจที่จะจัดทำโครงการหรือโครงงาน
2. ผู้สอนมีการชี้แจงหรือทำความเข้าใจกับผู้เรียนถึงวัตถุประสงค์ในการทำโครงการ ความคาดหวังต่อการทำโครงการ วิธีการและกระบวนการในการดำเนินการ รวมทั้งบทบาทของผู้เรียนและผู้สอน
3. ผู้เรียนมีการร่วมกันศึกษาหาความรู้ในเรื่องที่จะทำจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย
4. ผู้เรียนมีการร่วมกันวางแผนจัดทำโครงการ ประกอบด้วยความเป็นมา วัตถุประสงค์ แหล่งทรัพยากรและวัสดุต่าง ๆ ที่ต้องการ บทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่ร่วมโครงการ เครื่องมือ เวลา ความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินโครงการ การประเมินผลโครงการ และการอภิปรายผลการเรียนรู้
5. ผู้เรียนมีการเขียนโครงการและนำเสนอผู้สอน
6. ผู้เรียนดำเนินงานตามแผนงานที่ได้กำหนด จนกระทั่งสามารถผลิตชิ้นงานออกมา
7. ผู้สอนและผู้เรียนมีการนำผลงานของผู้เรียนออกมาแสดง ชี้แจง และร่วมกันวิพากษ์วิจารณ์ผลงานแลกเปลี่ยนกัน
8. ผู้เรียนมีการปรับปรุงผลงานและเขียนรายงาน
9. ผู้เรียนนำผลงานแสดงต่อสาธารณชน

3.3.3 การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ก. หลักการ

ผู้เรียนทุกคนมีความสนใจใฝ่รู้เป็นธรรมชาติ หากได้รับการส่งเสริมให้รับผิดชอบการเรียนรู้ของตน และได้รับการฝึกฝนทักษะที่จำเป็นต่อการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ในสิ่งที่ตนสนใจได้ตลอดชีวิต

ข. นิยาม

การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึงการจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอน ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนดำเนินการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถเลือกหัวข้อ เนื้อหา วิธีการ และสื่อการเรียนการสอนได้ตามความสนใจ โดยมีผู้สอนช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ช่วยพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ด้วย

ตนเองและช่วยให้คำปรึกษาแนะนำตามความเหมาะสมเกี่ยวกับการหาแหล่งความรู้ วิธีศึกษาค้นหาความรู้ การวิเคราะห์และสรุปข้อความรู้

ค. ตัวบ่งชี้

1. ผู้เรียนมีการเลือกหัวข้อ เนื้อหา วิธีการ และสื่อการเรียนการสอนได้ตามความสนใจหรือความถนัด
2. ผู้สอนมีการจัดเตรียมหรือออกแบบเนื้อหา / วัสดุ / สื่อ / กิจกรรม ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. ผู้สอนมีการพูดคุยกับผู้เรียนเกี่ยวกับการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง โดยให้คำแนะนำหรือให้ความรู้เกี่ยวกับหัวข้อ เนื้อหา วิธีการ และสื่อการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเลือก
4. ผู้เรียนมีการดำเนินการศึกษาความรู้ด้วยตนเอง
5. ผู้สอนมีการพบปะพูดคุยกับผู้เรียนเป็นระยะ ๆ มีการนำผลงานการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมาพูดคุย อภิปรายในแ่งมุมต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจและความถูกต้องของข้อความรู้ มีการชี้แนะข้อผิดพลาด มีการพูดคุยกันถึงประเด็นปัญหาต่าง ๆ และมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความใฝ่รู้ใฝ่เรียนต่อไป
6. ผู้สอนมีการวัดและประเมินผลการเรียน ทั้งทางด้านเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากการรวบรวมความหมาย หลักการและวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมของครู หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ใช้รูปแบบ และวิธีการที่หลากหลายเหมาะสม ยึดหยุ่นตามธรรมชาติของผู้เรียน และส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยมีลักษณะการจัดกิจกรรมดังนี้ ดังนี้

1. การเรียนการสอนแบบโครงงาน
2. การนำเสนอเอกสาร และการสาธิต
3. การมอบหมายงานให้ทำ
4. การค้นคว้าด้วยตนเอง
5. การแสดงบทบาทสมมุติ
6. การอภิปราย
7. การใช้สถานการณ์จำลอง
8. การระดมสมอง
9. การศึกษานอกสถานที่
10. การใช้บทเรียนโปรแกรม

สภาพการสนับสนุนของครอบครัว

สถาบันครอบครัวถือว่ามีความสำคัญในการสนับสนุน และส่งเสริมให้ผู้เรียนในปกครองของตนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนพฤติกรรมในด้านการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การรักการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

สุมาลี จันทรชลอ. (2541 : 54) กล่าวว่า วัฏจักรของบุคคลได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบหลายประการ ทั้งส่วนที่เป็นการเรียนรู้เช่น สภาพสังคม การอบรมเลี้ยงดู พฤติกรรมต้นแบบและส่วนที่เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ซึ่งโน้มเอียงที่จะมีพฤติกรรมสอดคล้องกับสิ่งที่บุคคลรับรู้และพอใจ ลักษณะเฉพาะนี้เป็นคุณสมบัติพิเศษของแต่ละบุคคล ซึ่งยากที่จะอธิบายหรือควบคุม แต่อิทธิพลจากองค์ประกอบที่เกิดจากการเรียนรู้ นั้น พ่อ แม่ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องในสังคมสามารถแก้ไข ปรับปรุง ให้เหมาะสมและเอื้อต่อการปรับพฤติกรรม

อุดมศักดิ์ พลอยบุตร. (2545 : 19) กล่าวว่า สถาบันครอบครัวมีส่วนสำคัญในการร่วมกันหาวิธีการส่งเสริมและพัฒนาการอ่านด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1. การเป็นแบบอย่างที่ดีของพ่อแม่ในการปลูกฝังการรักการอ่าน มีการนำเนื้อหาสาระของหนังสือเล่มที่อ่านมาพูดคุยวิพากษ์วิจารณ์คุณค่าของหนังสือ
2. จัดบรรยากาศภายในบ้านให้เหมาะแก่การอ่าน มีหนังสืออ่านหลากหลาย มีที่อ่านอย่างเหมาะสม
3. พ่อแม่ควรเป็นที่ปรึกษา แนะนำในการอ่าน เลือกหนังสือที่ส่งเสริมความรู้
4. หมั่นพาลูก ๆ ไปร้านหนังสือ เพื่อเปิดโอกาสให้ลูกได้เลือกหนังสือที่ตนชอบและสนใจ
5. การให้ของขวัญกับลูก ๆ ในโอกาสสำคัญ หรือการกระทำความดีที่ควรชื่นชม ควรจะให้ของขวัญเป็นหนังสือ เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน

สุนน อมรวิวัฒน์. (2546 : 18) กล่าวว่า กระบวนการสำคัญที่หล่อหลอมให้คนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพนั้น มิใช่แต่เพียงการศึกษาและการเรียนรู้จากระบบเท่านั้น หากแต่เป็นความรับผิดชอบของทุกส่วนในสังคมไทย โดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว และการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กและเยาวชน การเรียนรู้จากความสัมพันธ์ในครอบครัวและวงศาคณาญาติ ประสบการณ์ที่เกิดจากชุมชน สิ่งแวดล้อม เพื่อน การพักผ่อน ความคิดต่าง ๆ ที่ได้รับจากสื่อมวลชน มีผลกระทบต่อนิสัยพฤติกรรมของเด็ก

จากการรวบรวมความหมาย หลักการของการสนับสนุนของครอบครัว สรุปได้ว่าการสนับสนุนของครอบครัว หมายถึง สภาพของครอบครัวที่มีส่วนสำคัญในการส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมด้านการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การรักการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยมีการร่วมมือกิจกรรมภายในครอบครัว ดังนี้

1. การสอนการบ้าน
2. การกวดขันการอ่านหนังสือ
3. การมอบหมายหน้าที่ทำงานบ้าน
4. ให้ของขวัญในโอกาสสำคัญเป็นหนังสือ
5. ฝึกความขยันหมั่นเพียร
6. การเป็นตัวอย่างที่ดีในการรักการอ่าน
7. การไปเที่ยวแหล่งเรียนรู้ในวันหยุด
8. การร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ในวันหยุด
9. การพาสมาชิกในครอบครัวไปร้านหนังสือ
10. การจัดสภาพบ้านที่เอื้อต่อการส่งเสริมการเรียนรู้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

กาญจนา สุริรัตนกร. (2528 ; อ้างถึงใน สุนันทา สุวรรณศิลป์ และสนรยา ศรีเมฆ. 2544) ได้ทำการวิจัยเรื่องความเห็นของครูและนักเรียน เกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในการส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดโรงเรียนกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ผลการวิจัยพบว่า ครูภาษาไทยส่วนใหญ่เห็นคุณค่าและความสำคัญของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และได้มีการส่งเสริมให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน โดยเฉพาะในด้านการชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ของการอ่านและการยังชีพที่มีต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ในด้านการให้นักเรียนมีความเข้าใจวิธีศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยฝึกให้นักเรียนคิด รู้จักสังเกต มีการพานักเรียนไปศึกษาสถานที่อื่น ๆ มีการแนะนำหรือพานักเรียนไปใช้บริการห้องสมุดอื่น ๆ ในชุมชน มีการให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดด้วยตนเอง มีการมอบหมายให้นักเรียนทำรายงาน และการให้นักเรียนศึกษาเรื่องที่เรียนมาล่วงหน้า

อัญชลี ชาทิกิตสาร (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของคนไทย ได้แก่การเป็นคนช่างสังเกต ช่างคิดและช่างปฏิบัติ โดยใช้แบบสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จในงานที่ได้สร้างสรรค์ ดำเนินการประดิษฐ์และได้รับการยอมรับหรือยกย่องจากนักวิชาการหรือกลุ่มบุคคลในสังคม ชุมชนว่าเป็นคนที่ซึ่งเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีได้เรียนจากสถาบันการศึกษา จำนวน 20 คน ผลการวิจัยพบว่า การที่บุคคลลงมือปฏิบัติด้วยตนเองทำให้เกิดคุณลักษณะของการเป็นคนช่างสังเกต ช่างคิดและเป็นนักการปฏิบัติ ผู้สอนเป็นบุคคลที่ให้ความสำคัญในการจัด

สภาพแวดล้อมและเงื่อนไขให้กับผู้เรียน ลักษณะของคนที่มีความใฝ่เรียนใฝ่รู้ มีความเพียรพยายามเอาจริงเอาจังและมีความอดทนจะมีผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

วสุรัตน์ ฐวธราตระกูล (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ลักษณะและความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพระหฤทัย เชียงใหม่ โดยผู้เรียนมีองค์ประกอบ 8 ด้านคือ การเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ มโนคติของตนเองในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ความคิดริเริ่มและอิสระในการเรียนรู้ ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ความรักในการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ การมองอนาคตในแง่ดีและความสามารถใช้ทักษะ การศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ การเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ มโนคติของตนเองในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ความคิดริเริ่มและอิสระในการเรียนรู้ ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ความรักในการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลาง และนักเรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ด้วยตนเองจึงเป็นการเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองทำให้เกิดคุณลักษณะของการเป็นคนช่างสังเกต มีความคิดสร้างสรรค์และอิสระในการเรียนรู้ ตลอดจนมีความเพียรพยายามเอาจริงเอาจังต่อการเรียนรู้

สมสุดา มัชฌมจันทร์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบโครงการ ในโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า ด้านนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนได้เห็นความสำคัญและเป็นผู้ริเริ่มนำการสอนแบบโครงการมาใช้ในโรงเรียน โดยเปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ในการสอนแบบโครงการ ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดและจุดมุ่งหมายหลักในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ปัญหาด้านนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย ด้านการดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ครูส่วนใหญ่เปิดโอกาสให้เด็กศึกษาหัวเรื่องที่สนใจอย่างลุ่มลึก โดยยืดหยุ่นเวลาในการดำเนินโครงการตามความสนใจของเด็ก และให้เด็กดำเนินการโครงการด้วยตนเอง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ครูมีบทบาทในการกระตุ้น การให้คำปรึกษา การให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก ส่วนการวัดและประเมินผลเกิดขึ้นทุกระยะของโครงการโดยใช้วิธีที่หลากหลาย ปัญหาด้านดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบโครงการอยู่ในระดับน้อย ด้านติดตามความเคลื่อนไหวของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้บริหารโรงเรียนและครูให้ความสนใจติดตามความเคลื่อนไหวการสอนแบบโครงการ โดยผู้บริหารโรงเรียนเน้นที่การศึกษาจากบทความ หนังสือ งานวิจัยและเอกสารทางวิชาการ ส่วนครูเน้นที่การอบรมสัมมนา ปัญหาด้านการติดตามความเคลื่อนไหวของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้การสอนแบบโครงการอยู่ในระดับน้อย

สำลี เก่งทอง (2544 : 5 - 8) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้กับคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้กับคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5

1.1 การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้กับคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้กับคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของนักเรียน จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

1.2.1 การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้กับคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของนักเรียน จำแนกเป็นรายด้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง จำนวน 3 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) สามารถเลือกใช้วิธีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 2) มีความกระตือรือร้นและมีความสนใจที่จะเรียนรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ และรู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล 3) นิยมรักการอ่าน และค้นคว้าหาความรู้ สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ หรือสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน ส่วนด้านสามารถสรุปประเด็นการเรียนรู้ และประสบการณ์ด้วยตนเองได้อย่างถูกต้องและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

1.2.2 การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้จำแนกเป็นรายด้านกับคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน และมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านการปรับปรุงแก้ไข วางมาตรฐาน และถือปฏิบัติ 2) ด้านการวางแผน 3) ด้านการลงมือปฏิบัติ 4) ด้านการตรวจสอบผล

สามารถ เต็มประยูร (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนแบบโครงงาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลการเรียนรู้หลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบโครงงานสูง

กว่าก่อนเรียน ผลการเรียนรู้เมื่อพิจารณารายทักษะ พบว่า ทักษะการฟัง การพูด การเขียน ก่อนและหลังสอนด้วยวิธีสอนแบบโครงงานมีความแตกต่างกัน ส่วนทักษะการอ่าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

2. ผู้เรียนมีความคิดเห็นว่า การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษด้วยวิธีสอนแบบโครงงานเป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. ผลการประเมินโครงงานของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนสามารถทำงานได้ถูกต้องตามเนื้อหาที่มีการวางแผนการดำเนินงาน ได้เรียนรู้จากการทำงานกลุ่ม

การสอนโดยโครงงานจึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนดำเนินการจัดทำโครงการตามความสนใจของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยครูมีบทบาทในการกระตุ้น การให้คำปรึกษา การให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก

ทวีศักดิ์ ไชยมาโย (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการเรียนรู้จากหนังสือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า สภาพการเรียนรู้จากหนังสือของนักเรียนส่วนใหญ่มีคนอ่านให้ฟัง โดยอ่านให้ฟัง 2-3 วันต่อครั้ง ส่วนการใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือด้วยตนเองใน 1 วัน ของนักเรียนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือด้วยตนเองประมาณวันละ 1 ชั่วโมง โดยใช้เวลากลางคืนอ่านหนังสือมากที่สุด โดยมีพ่อแม่เป็นผู้ที่คอยส่งเสริมให้นักเรียนอ่าน สภาพการหาความรู้จากหนังสือ ของนักเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีการหาความรู้จากหนังสือโดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางและน้อย ในส่วนที่ใกล้เคียงกัน

พรศิริ พงษ์ฉาย (2546 : 48 – 49) ได้กล่าวถึงเหตุผลที่สนับสนุนให้มีการนำวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมาใช้ในโรงเรียน พบว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการบันทึกความรู้ใหม่ และทักษะการทำงานกลุ่ม นอกจากนั้นการเลือกเทคนิควิธีสอนก็สิ่งสำคัญ ควรเลือกให้เหมาะสมกับเรื่องที่จะสอน วัยหรือความสนใจของผู้เรียน เพราะสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาไปสู่การเป็น คนเก่ง คนดี และมีความสุข

สุชาติ ศิริ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้บทเรียนโปรแกรมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า

1. การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยใช้ t-test ในการทดลองพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนโปรแกรมสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยใช้ t-test ในการทดลองพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนโปรแกรมแตกต่างจากความคงทนในการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัมภาพร จันทรพรหม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชันปีที่ 1 โดยใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชันปีที่ 1 มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับปานกลาง
2. นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชันปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ
3. ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณอย่างมีนัยสำคัญ

การอ่านเป็นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การมีนิสัยรักการอ่านผู้เรียน จะทำให้สามารถใช้การอ่านเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ การค้นคว้าและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ภัทรพร สุทธิแพทย์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามทฤษฎีปัญญานิยม ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามทฤษฎีปัญญานิยมมีองค์ประกอบ 10 องค์ประกอบ คือ

1. กระบวนการแก้ปัญหาด้วยตนเอง
2. บุคลิกภาพเฉพาะของผู้เรียน
3. การเรียนรู้จากเครื่องมือและอุปกรณ์
4. บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
5. การรู้วิธีการเรียน
6. การเรียนรู้จากการลงมือทำ
7. ความหลากหลายของผู้เรียน
8. ความฉลาดทางกายภาพ
9. ความฉลาดทางสติปัญญา

10. การได้รับผลย้อนกลับ โดยองค์ประกอบเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 70.192 ของความแปรปรวนทั้งหมด ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 10 กับ 81 มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.422 – 0.832

ดี สูงสว่าง (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมความสามารถและเจตคติในการแสวงหาความรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการใช้กระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและธรรมชาติ ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 16 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการแสวงหาความรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการใช้กระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและธรรมชาติ ภายหลังเข้าร่วมกิจกรรม มีค่าสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติในการแสวงหาความรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการใช้กระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและธรรมชาติ ภายหลังเข้าร่วมกิจกรรม มีค่าสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อแปลความหมายของระดับเจตคติในการแสวงหาความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่าเจตคติในการแสวงหาความรู้ของผู้เรียนหลังเข้าร่วมกิจกรรม อยู่ในระดับมาก

ส่วนความคิดเห็นต่อการปฏิบัติและการได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ คือ ผู้เรียนได้รับความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มเติม ได้ทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อนใหม่ ๆ ได้ปฏิบัติจริงและได้ทำงานกลุ่มอย่างสนุกสนาน ที่ได้มีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมนี้ และรู้สึกว่าการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ได้รับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ

ภัทรินทร์ ชูมาก และ ดำรัส สีหะวีรชาติ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดอบรมด้วยตนเอง เรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ได้ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มีคุณภาพตามมาตรฐาน $E1 / E2 = 81.36 / 83.00$ และผลการเปรียบเทียบความมีนัยสำคัญทางสถิติของคะแนนก่อน และหลังการศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง โดยใช้ t-test แบบ Dependent พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรมด้วยตนเองว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับดี

สาวิตรี ชาดา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร และให้บริการ อยู่ในระดับมาก สภาพการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามความคิดเห็นของนักเรียนโดยภาพรวม และรายด้านอยู่

ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับคือ ด้านบุคลากรและการให้บริการ ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณและวัสดุครุภัณฑ์

2. ปัญหาการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับคือ ด้านงบประมาณ และวัสดุครุภัณฑ์ ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากรและการให้บริการ

3. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

4. ด้านงบประมาณและวัสดุครุภัณฑ์ ควรขอการสนับสนุนจากเอกชน สถานประกอบการและส่วนราชการอื่น ตลอดจนให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม จัดหางบประมาณและวัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็น

5. ด้านอาคารสถานที่ ควรให้มีสถานที่เฉพาะเป็นสัดส่วน สร้างบรรยากาศ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

6. ด้านบุคลากรและการให้บริการ ควรมีบุคลากรประจำที่มีเวลาและมีความรู้ความชำนาญ

แหล่งเรียนรู้จึงเป็นสถานที่พัฒนาผู้เรียนในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและทำงานอย่างสนุกสนาน

สุภัทตรา สุทธรวงศ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการใช้หนังสือ ภาพแบบปฏิสัมพันธ์ สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า หนังสือภาพแบบปฏิสัมพันธ์สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการใช้หนังสือภาพแบบปฏิสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการใช้หนังสือภาพแบบปฏิสัมพันธ์สูงกว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนการใช้หนังสือภาพแบบปฏิสัมพันธ์

สุชาติ ศิริ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้บทเรียน โปรแกรมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า

1. การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยใช้ t-test ในการทดลองพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนโปรแกรมสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยใช้ t-test ในการทดลองพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนโปรแกรมแตกต่างจากความคงทนในการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำเนียง ขวัญ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผลการศึกษาค้นคว้า ปรากฏดังนี้ ก่อนการพัฒนา ครูส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจ และไม่มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้ศึกษาค้นคว้า จึงใช้กลยุทธ์การพัฒนาในวงรอบที่ 1 และการนิเทศติดตามผลการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับกลุ่มผู้ร่วมศึกษา หลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการพบว่า ผู้ร่วมศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาด้านผู้เรียนมากขึ้นเข้าใจการดำเนินการพัฒนา มีแนวทางการพัฒนา นักเรียนให้สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ผลจากการนิเทศติดตามผล พบว่า ครูส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น คือ ครูมีการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้านอกห้องเรียน สถานที่สำคัญ แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน และมีการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ครูส่วนหนึ่งส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง และจัดการสอนแบบโครงงาน ผลการศึกษาวงรอบที่ 2 คือ การพัฒนาเอกสาร พบว่า ครูมีความสนใจใฝ่เรียนรู้ตั้งใจอ่านเอกสาร สรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้อย่างมากขึ้น

ผลจากการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผู้เรียนรักการเรียนรู้มากขึ้น รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าตามแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง และในด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง พบว่า สามารถพัฒนาตนเองจากประสบการณ์ที่ได้รับ มีความเชื่อมั่นมากขึ้นและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

อมรรัตน์ บุบผะโชติ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้บันทึกการเรียนรู้ในการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีต่อการรับรู้ความแสวงหาของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า

1. การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ หลังการเรียนโดยใช้บันทึกการเรียนรู้ในการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .62
2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้บันทึกการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเอง ในวิชาวิทยาศาสตร์สูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนที่เรียนโดยใช้บันทึกการเรียนรู้ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือสูงกว่าร้อยละ 70

4. นักเรียนที่เรียนโดยใช้บันทึกการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองในวิชาวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้บันทึกการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. นักเรียนที่เรียนโดยใช้บันทึกการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้บันทึกการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ปริศนา ขวัญเมือง (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การสอนรูปแบบการบูรณาการ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลการเรียนดังนี้

1. ด้านพุทธิพิสัย นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.57 มากกว่าคะแนนตามเกณฑ์ร้อยละ 70 (หรือ 14 คะแนน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ด้านทักษะพิสัย นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 32.50 มากกว่าคะแนนตามเกณฑ์ร้อยละ 70 (หรือ 28 คะแนน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ด้านจิตพิสัย นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 33.35 มากกว่าคะแนนตามเกณฑ์ร้อยละ 70 (หรือ 28 คะแนน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนทุกคนมีคะแนนมากกว่าคะแนนตามเกณฑ์ร้อยละ 70

วลัยพร คล้ายประดิษฐ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา มีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 96.82 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อรพิน ต่อพันธ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลการเรียนดังนี้ 1) ด้านพุทธิพิสัย นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.09 มากกว่าคะแนนตามเกณฑ์ร้อยละ 70 (หรือ 14 คะแนน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ด้านทักษะพิสัย นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 31.82 มากกว่าคะแนนตามเกณฑ์ร้อยละ 70 (หรือ 28 คะแนน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ด้านจิตพิสัย นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 34.18 มากกว่าคะแนนตามเกณฑ์ร้อยละ 70 (หรือ 28 คะแนน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนทุกคนมีคะแนนมากกว่าคะแนนตามเกณฑ์ร้อยละ 70

เฟื่องฟ้า ลัมวุฒิ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างแผนการเรียนรู้คณิตศาสตร์แบบบูรณาการ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้แผนการเรียนรู้คณิตศาสตร์แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูงกว่าก่อนเรียน โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละก่อนเรียน คือ 51.27 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ และคะแนนเฉลี่ยร้อยละหลังเรียน คือ 81.27 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือร้อยละ 65

อำพัน เรือแก้ว (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนเจดีย์วิทยา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือ ครูสอนหลายวิชาไม่มีเวลาจัดทำแผนการเรียนรู้ ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงได้ นักเรียนมีจำนวนมากไม่สามารถดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล สื่อและอุปกรณ์ขาดคุณภาพและไม่เพียงพอต่อความต้องการ และนักเรียนมีจำนวนมากไม่สามารถใช้การประเมินตามสภาพจริงได้

สุรเชษฐ์ เสนาสุ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการพัฒนาตามแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีนักเรียนร้อยละ 86.21 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป
2. นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมด้านคุณลักษณะการเรียนรู้ที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรมเบื้องต้น เช่น มีความรับผิดชอบ มีความสามัคคี มีระเบียบวินัย สนใจตั้งใจเรียน
3. นักเรียนมีความเข้าใจและทำกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างดีมีการวางแผน และการจัดการที่ดี มีทักษะการเรียนรู้ และทำแบบทดสอบหลังเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป
4. นักเรียนเรียนรู้อย่างสนุกสนานและมีความสุข กระตือรือร้นที่จะเรียน ยิ่งขึ้นสังเกตได้จากพฤติกรรมการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน และจากการสอบถามนักเรียน

งานวิจัยต่างประเทศ

เจย์ (Jay, 1970 ; อ้างถึงใน สุนันทา สุวรรณศิลป์ และสนธยา ศรีเมฆ. 2544) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาในฐานะที่เป็นเครื่องช่วยสอนชนิดหนึ่ง ผลการวิจัยพบว่า ครูไม่ควรสอนแต่เฉพาะในห้องเรียน ควรจัดให้นักเรียนมีเวลาสำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วย โดยเฉพาะกิจกรรมที่ต้องอาศัยการค้นคว้าจากห้องสมุดซึ่งครูควรกำหนดหัวข้อให้ พยายามให้หัวข้อที่นักเรียนมีโอกาสเลือกได้มากที่สุดและตัวครูเองควรเข้าไปสำรวจ

ห้องสมุด เพื่อดูจำนวนหนังสือมีเพียงพอและเหมาะสมสำหรับนักเรียนที่จะค้นคว้าด้วยตนเองหรือไม่ ห้องสมุดควรมีอุปกรณ์ต่าง ๆ ครบครันและควรมีการใช้บริการได้สะดวก

ดูบิน (Dubin. 1982 : 14) กล่าวว่า การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับค้นคว้าหาความรู้ต่าง ๆ บุคคลที่มีความสามารถทางการอ่านสูงจะประสบความสำเร็จในการศึกษา และสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการอ่าน ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษ การประกอบอาชีพ และการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

เรโนลส์ (Renolds.1986: Abstract) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการศึกษด้วยตนเองกับเหตุผล หรือแรงจูงใจในการเข้าศึกษาของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนนอกเวลาในวิทยาลัยชุมชน ผลการศึกษพบว่าแรงจูงใจในด้านพุทธิปัญญา มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองและแรงจูงใจด้านพุทธิปัญญาเป็นเหตุผลสำคัญในการเข้าร่วมโปรแกรม

กูกลีเอลมีโน (Guglielmino. 1987 : Abstract)) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยวิธีการศึกษด้วยตนเอง ซึ่งนับเป็นสิ่งที่ได้รับความนิยมมากในต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่าบุคคลที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น ควรมีลักษณะความพร้อมของการเรียนรู้ 8 ประการคือ

1. การเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ (Openness to learning opportunities)
2. มโนคติของตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ (Self concept as an effective learner)
3. มีความคิดริเริ่มและเรียนรู้ด้วยตนเอง (Initiative and independence in learning)
4. มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง (Informed acceptance of responsibility for One s own learning)
5. มีความรักในการเรียน (Love of learning)
6. มีความคิดสร้างสรรค์ (Reactive)
7. มองอนาคตในแง่ดี (Positive orientation to the future)
8. สามารถใช้ทักษะทางการศึกษาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา (Ability to use basic study skills and problem solving skills)

เมอร์เรย์ (Murray. 1987 : 108 – 112) ได้ศึกษาผลของการฝึกงานในคลินิกที่มีต่อระดับการเรียนรู้ด้วยการนำเสนอตนเองของนักเรียนพยาบาลระดับปริญญาตรี โดยทำการวิจัยกึ่งทดลองกับกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองจำนวน 67 คน กลุ่มควบคุมกลุ่มที่ 1 จำนวน 18 คน เป็นนักศึกษาพยาบาลปีสุดท้ายที่ไม่ได้ฝึกงาน กลุ่มที่ 2 จำนวน 9 คน เป็นนักศึกษา

พยาบาลที่ได้เคยลงทะเบียนเรียนวิชาเดียวกับกลุ่มทดลองและสำเร็จการศึกษาแล้วแต่ไม่ได้ฝึกงานในคลินิก ผลการวิจัย พบว่า ระดับการเรียนรู้ด้วยตนเองของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน แต่จากการทดสอบความรู้ พบว่า ผลการเรียนรู้ของทั้งสามกลุ่มไม่แตกต่างกัน เมื่อวิเคราะห์ด้วยสถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANOVA) ระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียนพยาบาลมีความสัมพันธ์กับเกรดเฉลี่ยและการวางแผนในการศึกษาต่ออย่างมีนัยสำคัญ นักเรียนที่มีความรู้สึกว่าตนมีประสบการณ์ในการฝึกงานที่มีคุณภาพมีลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับสูง

อเดนูก้า (Adenuga. 1990 : 2747) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับวิธีการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่และนักศึกษาที่เป็นชาวต่างชาติ รวมจำนวน 178 คน เครื่องมือวิจัย 2 ฉบับ ได้แก่แบบวัดประสบการณ์การเรียนรู้ The experiential leaning style inventory (LSI) และแบบวัดระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ศึกษาความสัมพันธ์แบบย้อนหลัง (Export factor research design) โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนและวิเคราะห์เส้นทางในการทดสอบสมมติฐาน ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าสัญชาติ ระดับของโปรแกรม การเรียน วิธีการเรียนรู้ และระดับการศึกษามีผลต่อระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ส่วนอายุ เพศและลักษณะงานไม่มีผลในการทำนายระดับการเรียนรู้การนำตนเองหรือวิธีเรียน ผลการวิจัยนำไปสู่ข้อสรุปว่าในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะต้องมีทั้งความกระตือรือร้นและความสามารถที่เป็นนามธรรม นอกจากนั้นยังในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสามารถส่งเสริมให้สูงได้

โพสเนอร์ (Posner. 1990 : 813) ได้ศึกษาการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาทักษะการนำตนเอง เจตคติและลักษณะนิสัยเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดเมื่อเรียนจบโครงการเรียน ที่เรียนด้วยการนำตนเองตั้งแต่ 1 โครงการขึ้นไป โครงการเรียนที่ให้อิสระแก่ผู้เรียนการมีความเชื่อมั่นต่อความอยากรู้อยากเห็นและมีความสนใจ ดังนั้นการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองต้องมีการสนับสนุนที่ดี ให้อำนาจแก่ผู้เรียน มีการวางแผนการเรียนของแต่ละบุคคลและเน้นทักษะการเรียนรู้ที่หลากหลาย

คลาวด์ (Cloud, 1993 ; อ้างถึงใน สันันทา สุวรรณศิลป์ และสนธยา ศรีเมฆ. 2544) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 กับระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้ปกครองโดยใช้แบบวัดระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของกุกลิเอลมิโน (Guglielmino, 1977) พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียนกับระดับการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้ปกครอง โดยระดับนัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของเด็กชายกับผู้ปกครอง ซึ่งหมายถึงเด็กชายจะมีระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของพ่อและแม่ของนักเรียนคนเดียวกันมีความสัมพันธ์กัน นักเรียนหญิงมีระดับการเรียนรู้ด้วย

การนำตนเองสูงกว่านักเรียนชาย นักเรียนที่มีระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีลูกคนเดียว นักเรียนที่เป็นลูกคนเดียวในระดับครอบครัวจะมีระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงกว่านักเรียนที่อยู่ในครอบครัวหลายคน

แบกซ์เตอร์ (Baxter. 1994 ; อ้างถึงใน คณาพร คมสัน. 2540) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง วิธีการเรียน การเรียนตามความก้าวหน้าของตนเองและความมั่นใจในการทำงานของลูกจ้างในสถานประกอบการ จำนวน 125 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรการฝึกความก้าวหน้าของตนเอง (Self paced training course) โดยศึกษาจากผลงาน จะประสบความสำเร็จในการเรียนตามความก้าวหน้าของตนเองได้มากกว่าผู้ที่มีระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองต่ำ

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง พบว่า มนุษย์เราทุกคนเกิดมาพร้อมกับพัฒนาการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน และมีลักษณะการเรียนรู้ความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในระดับหนึ่ง ในเด็กหญิงจะมีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสูงกว่าเด็กชายที่เรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ซึ่งการเรียนรู้ด้วยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องนั้นบุคคลจะเรียนรู้ด้วยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องได้ดี ผู้เรียนควรมีคุณลักษณะมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว การใฝ่รู้ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ความสามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ตลอดจนความพร้อมของการเรียนรู้ทั้ง 8 ประการคือ

1. การเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้
2. การมีมโนคติของตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ
3. การมีความคิดริเริ่มและอิสระในการเรียนรู้
4. การยอมรับความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง
5. ความรักการเรียนรู้
6. ความคิดสร้างสรรค์
7. การมองอนาคตในแง่ดี
8. ความสามารถในการใช้ทักษะพื้นฐานทางการศึกษา

ครูซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และการใช้แหล่งเรียนรู้ ซึ่งครูต้องมีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น การสอนแบบโครงงาน

การเรียนการสอนแบบบูรณาการ การมอบหมายให้ผู้เรียนจัดทำรายงาน การจดบันทึก การปลูกฝังให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน และการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของแต่ละบุคคล รวมถึงการจัดเตรียมกิจกรรมต่าง ๆ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายไว้ให้นักเรียนได้เลือกใช้ และแหล่งการศึกษาหาความรู้ที่ตนเองสนใจ ซึ่งสื่อที่ครูจัดเตรียมหรือให้คำแนะนำควรเป็นสื่อที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ ซีดี วีซีดี วีดีทัศน์ หนังสือ ฯลฯ ผู้เรียนอาจใช้วิธีการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองหรือร่วมกับเพื่อน ๆ โดยครูเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ ซึ่งการเรียนรู้ด้วยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจะสร้างความพึงพอใจให้กับผู้เรียน เพราะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนได้อย่างอิสระ ได้เลือกและกำหนดจุดประสงค์ในการเรียนและประเมินผลการเรียนของตนเอง รวมทั้งเป็นการสร้างความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ.ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้เรียน ใน 3 ด้าน โดยจำแนกตามระดับชั้น ขนาดของโรงเรียน การจัดกิจกรรมของครู และการสนับสนุนของครอบครัว โดยมีรายละเอียดของการศึกษา ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 746 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 719 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 769 คน รวมจำนวน 2,234 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) และเพิ่มอีกร้อยละ 10 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 คน แล้วทำการสุ่มตัวอย่างโดยสุ่มแบบแบ่งชั้นได้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 124 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 119 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 127 คน รวม 370 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดโรงเรียน	ชั้น ป.4		ชั้น ป.5		ชั้น ป.6		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ใหญ่	158	26	130	21	143	24	431	71
กลาง	302	50	313	52	343	57	958	159
เล็ก	286	48	276	46	283	46	845	140
รวม	746	124	719	119	769	127	2,234	370

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษา เอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น มาตรฐานที่ 6 ของ สมศ.
2. นิยามศัพท์ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับนำไปสร้างแบบสอบถาม
3. สร้างข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมของผู้เรียน ประกอบด้วย

ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

ด้านการรักการเรียนรู้

ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ด้านการจัดกิจกรรมของครู

ด้านการสนับสนุนของครอบครัว

4. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อทำการตรวจสอบและแก้ไข

5. เมื่อปรับปรุงแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แนะนำแล้ว ได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย

- 5.1 ผศ.ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 5.2 ดร.จันทนา นนทิกร ศึกษาานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ราชบุรี เขต 1
- 5.3 นางทิพย์รัตน์ ไชยลังกา ศึกษาานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ราชบุรี เขต 1
- 5.4 นายสถาพร กริชาทร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโพธิ์ศรี สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1
- 5.5 นางสาวบุศรินทร์ สิริปัญญาธร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดวังมะนาว สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในโรงเรียนวัดปากท่อ
(ปากทอวิทยาคาร) อำเภอปากท่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 จำนวนชั้นละ
20 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน แล้วนำผลทดสอบมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม
ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น
ดังนี้

6.1 ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหา	
ความรู้ด้วยตนเอง	มีค่าความเชื่อมั่น 0.83
6.2 ด้านการรักการเรียนรู้	มีค่าความเชื่อมั่น 0.86
6.3 ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	มีค่าความเชื่อมั่น 0.82

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตและแนะนำตัวผู้วิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ถึง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษาอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี จำนวน 48 โรงเรียน เพื่อขอแจก
แบบสอบถามให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบ โดยผู้วิจัยไปติดต่อกับ
ตนเองแจกแบบสอบถาม จำนวน 370 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 367 ฉบับ
คิดเป็นร้อยละ 99.19

การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูลดังนี้

1.1. นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาทั้งหมดมาคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ ได้แบบสอบถามตอนที่ 1 ให้รหัส จำนวน 367 ฉบับ

1.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 พฤติกรรมของผู้เรียน 3 ด้าน และการจัดกิจกรรมการสอนของครู และการสนับสนุนของครอบครัว กำหนดให้คะแนนดังนี้

ระดับปฏิบัติน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
ระดับปฏิบัติน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
ระดับปฏิบัติปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
ระดับปฏิบัติมาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
ระดับปฏิบัติมากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

1.3 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อและรายด้าน การแปลความหมายการวิเคราะห์ โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง ระดับปฏิบัติน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง ระดับปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง ระดับปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง ระดับปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.49	หมายถึง ระดับปฏิบัติมากที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และแบ่งกลุ่มการจัดกิจกรรมของครู และการสนับสนุนของครอบครัว โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ซึ่งได้แก่ ระดับชั้น และขนาดของโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดย หาความถี่และร้อยละ

2.2 หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของพฤติกรรมผู้เรียน 3 ด้าน การจัดกิจกรรมของครู และการสนับสนุนของครอบครัว

2.3 ดำเนินการแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามการจัดกิจกรรมของครูและการสนับสนุนของครอบครัว โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นเกณฑ์ ได้แก่

1) ระดับมาก ได้แก่กลุ่มตัวอย่างที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าค่าเฉลี่ยรวมปรับเพิ่มร้อยละ 50 ของค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\bar{Y} > \bar{X} + 0.5 \text{ S.D.}$)

2) ระดับปานกลาง ได้แก่กลุ่มตัวอย่างที่มีค่าเฉลี่ยระหว่างค่าเฉลี่ยรวมปรับเพิ่มลดร้อยละ 50 ของค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\bar{X} - 0.5 \text{ S.D.} < \bar{Y} < \bar{X} + 0.5 \text{ S.D.}$)

3) ระดับน้อย ได้แก่กลุ่มตัวอย่างที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าค่าเฉลี่ยรวมปรับลดร้อยละ 50 ของค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($Y < \bar{X} - 0.5 \text{ S.D.}$)

2.4 ทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมผู้เรียนตามสมมติฐานข้อ 1-4 โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในระดับชั้น ขนาดของโรงเรียน การจัดกิจกรรมของครู และการสนับสนุนของครอบครัว โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว แล้วนำผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนมาทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีการ LSD (The Least Significant Difference Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนตัวอย่าง
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความแตกต่างระหว่างกลุ่ม (F-distribution)
df	แทน	ค่าระดับชั้นของความเป็นอิสระ (degrees of freedom)
SS	แทน	ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
***	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยการศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอ 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้น ขนาดของโรงเรียน การจัดกิจกรรมของครู และการสนับสนุนของครอบครัว

ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของพฤติกรรมผู้เรียน 3 ด้าน จำแนกตามระดับชั้น ขนาดของโรงเรียน การจัดกิจกรรมของครู และการสนับสนุนของครอบครัว

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมผู้เรียน 3 ด้าน จำแนกตามระดับชั้น ขนาดของโรงเรียน การจัดกิจกรรมของครู และการสนับสนุนของครอบครัว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้น ขนาดโรงเรียน การจัดกิจกรรมของครู และการสนับสนุนของครอบครัว ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 สถานภาพกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้น ขนาดของโรงเรียน การจัดกิจกรรมของครู และการสนับสนุนของครอบครัว

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. ระดับชั้น		
ประถมศึกษาปีที่ 4	124	33.78
ประถมศึกษาปีที่ 5	118	32.15
ประถมศึกษาปีที่ 6	125	34.07
รวม	367	100
2. ขนาดของโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	134	36.51
ขนาดกลาง	164	44.68
ขนาดใหญ่	69	18.81
รวม	367	100
3. การจัดกิจกรรมของครู		
ระดับน้อย	156	42.51
ระดับปานกลาง	74	20.16
ระดับมาก	137	37.33
รวม	367	100
4. การสนับสนุนของครอบครัว		
ระดับน้อย	169	46.05
ระดับปานกลาง	64	17.44
ระดับมาก	134	36.51
รวม	367	100

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 367 คน จำแนกผู้เรียนตามระดับชั้น ประกอบด้วยผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 33.78 ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 32.15 และผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 34.07

จำแนกผู้เรียนตามขนาดของโรงเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดกลางมีจำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 44.68 รองลงมาคือโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 36.51 และโรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 18.81

จำแนกตามการจัดกิจกรรมของครู พบว่า การจัดกิจกรรมของครูในระดับมาก จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 37.33 ในระดับปานกลาง จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 20.16 และในระดับน้อย จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 42.51

จำแนกตามการสนับสนุนของครอบครัว พบว่า การสนับสนุนของครอบครัวในระดับมาก จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 36.51 ในระดับปานกลาง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 17.44 และในระดับน้อย จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 46.05

ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมผู้เรียน 3 ด้าน จำแนกตามระดับชั้น ขนาดของโรงเรียน การจัดกิจกรรมของครู การสนับสนุนของครอบครัว ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตาราง 3 – 7

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมผู้เรียนโดยรวม และจำแนกเป็นรายด้าน

พฤติกรรมของผู้เรียน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	3.55	0.64	มาก
2. ด้านการรักการเรียนรู้	3.82	0.65	มาก
3. ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	3.53	0.71	มาก
รวม	3.72	0.67	มาก

จากตาราง 3 พบว่า พฤติกรรมของผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D.= .64) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมผู้เรียนโดยรวม และรายด้าน จำแนกตามระดับชั้น

พฤติกรรมผู้เรียน	ระดับชั้น								
	ประถมศึกษาปีที่ 4 (n=124)			ประถมศึกษาปีที่ 5 (n=118)			ประถมศึกษาปีที่ 6 (n=125)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล
1. ด้านผู้เรียนมีทักษะ ในการแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง	3.45	0.71	ปาน กลาง	3.61	0.56	มาก	3.57	0.63	มาก
2. ด้านการรักการ เรียนรู้	3.77	0.70	มาก	3.87	0.61	มาก	3.82	0.62	มาก
3. ด้านการพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง	3.35	0.77	ปาน กลาง	3.65	0.62	มาก	3.58	0.67	มาก
รวม	3.52	0.68	มาก	3.71	0.55	มาก	3.66	3.63	มาก

จากตาราง 4 พบว่า พฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียน ประถมศึกษาอำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ที่ศึกษาใน ระดับชั้นที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมโดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาตามระดับชั้น พบว่า

1. พฤติกรรมของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีพฤติกรรมด้านการรักการ เรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และด้านการ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับปานกลาง
2. พฤติกรรมของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีพฤติกรรมด้านผู้เรียนมีทักษะ ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก
3. พฤติกรรมของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีพฤติกรรมด้านผู้เรียนมีทักษะ ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมผู้เรียนโดยรวม และรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

พฤติกรรมผู้เรียน	ขนาดของโรงเรียน								
	ขนาดเล็ก (n=134)			ขนาดกลาง (n=164)			ขนาดใหญ่ (n=69)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล
1. ด้านผู้เรียนมีทักษะ ในการแสวงหาความรู้									
ด้วยตนเอง	3.48	0.58	ปาน	3.75	0.57	มาก	3.16	0.71	ปาน
2. ด้านการรักการ			กลาง						กลาง
เรียนรู้	3.84	0.56	มาก	3.97	0.58	มาก	3.42	0.78	ปาน
3. ด้านการพัฒนา									กลาง
ตนเองอย่างต่อเนื่อง	3.48	0.67	ปาน	3.76	0.59	มาก	3.07	0.79	ปาน
			กลาง						กลาง
รวม	3.60	0.54	มาก	3.82	0.54	มาก	3.22	0.71	ปาน กลาง

จากตาราง 5 พบว่า พฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียน ประถมศึกษาอำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ที่ศึกษาใน โรงเรียนที่มีขนาดที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขนาด ของโรงเรียน พบว่า

1. พฤติกรรมของผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก มีพฤติกรรมด้านการรักการเรียนรู้ อยู่ ในระดับมาก ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และด้านการพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับปานกลาง

2. พฤติกรรมของผู้เรียนในโรงเรียนขนาดกลาง มีพฤติกรรมด้านผู้เรียนมีทักษะในการ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก

3. พฤติกรรมของผู้เรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีพฤติกรรมด้านผู้เรียนมีทักษะในการ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมผู้เรียนโดยรวม และรายด้าน
จำแนกตามการจัดกิจกรรมของครู

พฤติกรรมผู้เรียน	การจัดกิจกรรมของครู								
	ระดับน้อย (n=156)			ระดับปานกลาง (n=74)			ระดับมาก (n=137)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล
1. ด้านผู้เรียนมีทักษะ ในการแสวงหาความรู้									
ด้วยตนเอง	3.11	0.52	ปาน	3.56	0.49	มาก	4.02	0.47	มาก
2. ด้านการรักการ			กลาง						
เรียนรู้	3.37	0.58	ปาน	3.85	0.44	มาก	4.32	0.40	มาก
3. ด้านการพัฒนา			กลาง						
ตนเองอย่างต่อเนื่อง	3.08	0.52	ปาน	3.41	0.55	ปาน	4.10	0.54	มาก
			กลาง			กลาง			
รวม	3.19	0.47	ปาน กลาง	3.61	0.43	มาก	4.14	0.42	มาก

จากตาราง 6 พบว่า พฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียน
ประถมศึกษาอำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ที่ศึกษาใน
โรงเรียนที่มีการจัดกิจกรรมของครูแตกต่างกัน มีพฤติกรรมของผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาตามระดับการจัดกิจกรรมของครู พบว่า

1. พฤติกรรมของผู้เรียนที่มีการจัดกิจกรรมของครูในระดับน้อย มีพฤติกรรมของผู้เรียน
ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้านการ
พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับปานกลาง

2. พฤติกรรมของผู้เรียนที่มีการจัดกิจกรรมของครูในระดับปานกลาง มีพฤติกรรมของ
ผู้เรียนด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ อยู่ในระดับ
มาก และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับปานกลาง

3. พฤติกรรมของผู้เรียนที่มีการจัดกิจกรรมของครูในระดับมาก มีพฤติกรรมของผู้เรียน
ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้านการ
พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมผู้เรียนโดยรวม และรายด้าน
จำแนกตามการสนับสนุนของครอบครัว

พฤติกรรมผู้เรียน	การสนับสนุนของครอบครัว								
	ระดับน้อย			ระดับปานกลาง			ระดับมาก		
	(n=169)			(n=64)			(n=134)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล
1. ด้านผู้เรียนมีทักษะ ในการแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง	3.11	0.52	ปาน	3.64	0.44	มาก	4.03	0.46	มาก
2. ด้านการรักการ เรียนรู้	3.40	0.56	ปาน	3.93	0.46	มาก	4.30	0.43	มาก
3. ด้านการพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง	3.05	0.53	ปาน	3.60	0.46	มาก	4.09	0.54	มาก
			กลาง						
รวม	3.19	0.47	ปาน กลาง	3.73	0.38	มาก	4.14	0.43	มาก

จากตาราง 7 พบว่า พฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียน
ประถมศึกษาอำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ที่ศึกษาใน
โรงเรียนที่มีการสนับสนุนของครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมของผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับ
มาก เมื่อพิจารณาตามระดับการสนับสนุนของครอบครัว พบว่า

1. พฤติกรรมของผู้เรียนที่มีการสนับสนุนของครอบครัวในระดับน้อย มีพฤติกรรมของ
ผู้เรียนด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้าน
การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับปานกลาง
2. พฤติกรรมของผู้เรียนที่มีการสนับสนุนของครอบครัวในระดับปานกลาง มีพฤติกรรม
ของผู้เรียนด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และ
ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก
3. พฤติกรรมของผู้เรียนที่มีการสนับสนุนของครอบครัวในระดับมาก มีพฤติกรรมของ
ผู้เรียนด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้าน
การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมผู้เรียน 3 ด้าน จำแนกตามระดับชั้น
ขนาดของโรงเรียน การจัดกิจกรรมของครู และการสนับสนุนของครอบครัว ผลการวิเคราะห์
ปรากฏในตาราง 8 - 23

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ใน
โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1
จำแนกตามระดับชั้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2	1.65	0.82	2.00
	ภายในกลุ่ม	364	150.23	0.41	
	รวม	366	151.88		
2. ด้านการรักการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.69	0.34	0.82
	ภายในกลุ่ม	364	153.60	0.42	
	รวม	366	154.29		
3. ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	ระหว่างกลุ่ม	2	6.07	3.03	6.21**
	ภายในกลุ่ม	363	177.27	0.48	
	รวม	365	183.34		
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	2	2.26	1.13	3.19*
	ภายในกลุ่ม	363	128.55	0.35	
	รวม	365	130.81		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 พบว่า พฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ที่มีระดับชั้นต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และด้านการรักการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ตามตัวแปรระดับชั้นโดยวิธีการ LSD (The Least Significant Difference Method) ผลการทดสอบดังตาราง 9 -11

ตาราง 9 การเปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ตามตัวแปรระดับชั้น

ระดับชั้น	$\bar{X}$	ประถมศึกษาปีที่ 4 3.45	ประถมศึกษาปีที่ 6 3.57	ประถมศึกษาปีที่ 5 3.61
ประถมศึกษาปีที่ 4	3.45	-	0.12*	0.16*
ประถมศึกษาปีที่ 6	3.57		-	0.04*
ประถมศึกษาปีที่ 5	3.61			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีพฤติกรรมด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองสูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีพฤติกรรมด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองสูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 10 การเปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ด้านการรักการเรียนรู้ ตามตัวแปรระดับชั้น

ระดับชั้น	$\bar{X}$	ประถมศึกษาปีที่ 4 3.77	ประถมศึกษาปีที่ 6 3.82	ประถมศึกษาปีที่ 5 3.87
ประถมศึกษาปีที่ 4	3.77	-	0.05*	0.10*
ประถมศึกษาปีที่ 6	3.82		-	0.05*
ประถมศึกษาปีที่ 5	3.87			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีพฤติกรรมด้านการรักการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และปีที่ 6 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีพฤติกรรมด้านการรักเรียนรู้สูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 การเปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
ตามตัวแปรระดับชั้น

ระดับชั้น	$\bar{X}$	ประถมศึกษาปีที่ 4 3.35	ประถมศึกษาปีที่ 6 3.58	ประถมศึกษาปีที่ 5 3.65
ประถมศึกษาปีที่ 4	3.35	-	0.23*	0.30*
ประถมศึกษาปีที่ 6	3.58		-	0.07*
ประถมศึกษาปีที่ 5	3.65			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีพฤติกรรมด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และปีที่ 6 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีพฤติกรรมด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2	17.62	8.81	23.89***
	ภายในกลุ่ม	364	134.26		
	รวม	366	151.88		
2. ด้านการรักการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	14.47	7.23	18.84***
	ภายในกลุ่ม	364	139.50	0.38	
	รวม	366	154.29		
3. ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	ระหว่างกลุ่ม	2	23.50	11.77	26.69**
	ภายในกลุ่ม	363	159.83	0.44	
	รวม	365	183.34		
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	14.85	2	7.42	23.25***
	ภายในกลุ่ม	115.96	363	0.31	
	รวม	130.81	365		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 12 พบว่า พฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และด้านการรักการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียนโดยวิธีการ LSD (The Least Significant Difference Method) ผลการทดสอบดังตาราง 13-15

ตาราง 13 การเปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดใหญ่ 3.16	ขนาดเล็ก 3.48	ขนาดกลาง 3.75
ขนาดใหญ่	3.16	-	0.32*	0.59*
ขนาดเล็ก	3.48		-	0.27*
ขนาดกลาง	3.75			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า นักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง มีพฤติกรรมด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดใหญ่ และนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก มีพฤติกรรมด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 การเปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ด้านการรักการเรียนรู้ ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดใหญ่ 3.42	ขนาดเล็ก 3.84	ขนาดกลาง 3.97
ขนาดใหญ่	3.42	-	0.42*	0.55*
ขนาดเล็ก	3.84		-	0.13*
ขนาดกลาง	3.97			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 พบว่า นักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง มีพฤติกรรมด้านการรักการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดใหญ่ และนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก มีพฤติกรรมด้านการรักการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 การเปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดใหญ่ 3.07	ขนาดเล็ก 3.48	ขนาดกลาง 3.76
ขนาดใหญ่	3.07	-	0.41*	0.69*
ขนาดเล็ก	3.48		-	0.28*
ขนาดกลาง	3.76			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 พบว่า นักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง มีพฤติกรรมด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดใหญ่ และนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก มีพฤติกรรมด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ.
 ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1
 จำแนกตามการจัดกิจกรรมของครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2	60.35	30.17	120.00***
	ภายในกลุ่ม	364	91.53	0.25	
	รวม	366	151.88		
2. ด้านการรักการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	65.75	32.87	135.15***
	ภายในกลุ่ม	364	88.54	0.24	
	รวม	366	154.29		
3. ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	ระหว่างกลุ่ม	2	77.49	38.75	132.89***
	ภายในกลุ่ม	364	105.84	0.29	
	รวม	366	183.34		
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	2	67.03	33.51	166.35***
	ภายในกลุ่ม	364	73.19	.20	
	รวม	366	140.17		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 16 พบว่า พฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ที่มีการจัดกิจกรรมของครูต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า พฤติกรรมด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ตามตัวแปรระดับการจัดกิจกรรมของครูโดยวิธีการ LSD (The Least Significant Difference Method) ผลการทดสอบดังตาราง 17 -19

ตาราง 17 การเปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ตามตัวแปรด้านการจัดกิจกรรมของครู

การจัดกิจกรรม ของครู	$\bar{X}$	ระดับน้อย	ระดับปานกลาง	ระดับมาก
		3.11	3.56	4.02
ระดับน้อย	3.11	-	0.45*	0.91*
ระดับปานกลาง	3.56		-	0.46*
ระดับมาก	4.02			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 พบว่า นักเรียนที่มีการจัดกิจกรรมของครูในระดับมาก มีพฤติกรรมด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีการจัดกิจกรรมของครูในระดับปานกลาง และระดับน้อย และนักเรียนที่มีการจัดกิจกรรมของครูในระดับปานกลาง มีพฤติกรรมด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีการจัดกิจกรรมของครูในระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 การเปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ด้านการรักการเรียนรู้ ตามตัวแปรด้านการจัดกิจกรรมของครู

การจัดกิจกรรม ของครู	$\bar{X}$	ระดับน้อย	ระดับปานกลาง	ระดับมาก
		3.37	3.85	4.32
ระดับน้อย	3.37	-	0.48*	0.95*
ระดับปานกลาง	3.85		-	0.47*
ระดับมาก	4.32			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 พบว่า นักเรียนที่มีการจัดกิจกรรมของครูในระดับมาก มีพฤติกรรมด้านการรักการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่มีการจัดกิจกรรมของครูในระดับปานกลาง และระดับน้อย และนักเรียนที่มีการจัดกิจกรรมของครูในระดับปานกลาง มีพฤติกรรมด้านการรักการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่มีการจัดกิจกรรมของครูในระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 การเปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ด้านการพัฒนาดตนเองอย่างต่อเนื่อง
ตามตัวแปรด้านการจัดกิจกรรมของครู

การจัดกิจกรรม ของครู	$\bar{X}$	ระดับน้อย	ระดับปานกลาง	ระดับมาก
		3.08	3.41	4.10
ระดับน้อย	3.08	-	0.33*	1.02*
ระดับปานกลาง	3.41		-	0.69*
ระดับมาก	4.10			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 พบว่า นักเรียนที่มีการจัดกิจกรรมของครูในระดับมาก มีพฤติกรรมด้านการพัฒนาดตนเองอย่างต่อเนื่องสูงกว่านักเรียนที่มีการจัดกิจกรรมของครูในระดับปานกลาง และระดับน้อย และนักเรียนที่มีการจัดกิจกรรมของครูในระดับปานกลาง มีพฤติกรรมด้านการพัฒนาดตนเองอย่างต่อเนื่องสูงกว่านักเรียนที่มีการจัดกิจกรรมของครูในระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ.
 ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1
 จำแนกตามการสนับสนุนของครอบครัว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2	63.43	31.71	130.52***
	ภายในกลุ่ม	364	88.45	0.24	
	รวม	366	151.88		
2. ด้านการรักการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	61.84	30.92	121.74***
	ภายในกลุ่ม	364	92.45	0.25	
	รวม	366	154.29		
3. ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	ระหว่างกลุ่ม	2	81.56	40.78	145.45***
	ภายในกลุ่ม	364	101.78	0.28	
	รวม	366	183.34		
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	2	68.39	34.19	172.91***
	ภายในกลุ่ม	364	71.78	0.19	
	รวม	366	140.17		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 20 พบว่า พฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ที่มีการสนับสนุนของครอบครัวต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า พฤติกรรมของผู้เรียนด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ตามตัวแปรระดับการสนับสนุนของครอบครัวโดยวิธีการ LSD (The Least Significant Difference Method) ผลการทดสอบดังตาราง 21 - 23

ตาราง 21 การเปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ตามตัวแปรด้านการสนับสนุนของครอบครัว

การสนับสนุน ของครอบครัว	$\bar{X}$	ระดับน้อย 3.11	ระดับปานกลาง 3.64	ระดับมาก 4.03
ระดับน้อย	3.11	-	0.53*	0.92*
ระดับปานกลาง	3.64		-	0.39*
ระดับมาก	4.03			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 พบว่า นักเรียนที่มีการสนับสนุนของครอบครัวในระดับมาก มีพฤติกรรมด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีการจัดกิจกรรมของครูในระดับปานกลาง และระดับน้อย และนักเรียนที่มีการสนับสนุนของครอบครัวในระดับปานกลาง มีพฤติกรรมด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีการสนับสนุนของครอบครัวในระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 22 การเปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ด้านการรักการเรียนรู้
ตามตัวแปรด้านการสนับสนุนของครอบครัว

การสนับสนุน ของครอบครัว	$\bar{X}$	ระดับน้อย 3.40	ระดับปานกลาง 3.93	ระดับมาก 4.30
ระดับน้อย	3.40	-	0.53*	0.90*
ระดับปานกลาง	3.93		-	0.37*
ระดับมาก	4.30			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 พบว่า นักเรียนที่มีการสนับสนุนของครอบครัวในระดับมาก มีพฤติกรรมด้านการรักการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่มีการจัดกิจกรรมของครูในระดับปานกลาง และระดับน้อย และนักเรียนที่มีการสนับสนุนของครอบครัวในระดับปานกลาง มีพฤติกรรมด้านการรักการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่มีการสนับสนุนของครอบครัวในระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 23 การเปรียบเทียบผลการทดสอบเป็นรายคู่ ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
ตามตัวแปรด้านการสนับสนุนของครอบครัว

การสนับสนุน ของครอบครัว	$\bar{X}$	ระดับน้อย 3.05	ระดับปานกลาง 3.60	ระดับมาก 4.09
ระดับน้อย	3.05	-	0.55*	1.04*
ระดับปานกลาง	3.60		-	0.49*
ระดับมาก	4.09			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิเคราะห์ในตาราง 23 พบว่า นักเรียนที่มีการสนับสนุนของครอบครัวในระดับมาก มีพฤติกรรมด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสูงกว่านักเรียนที่มีการจัดกิจกรรมของครูในระดับปานกลาง และระดับน้อย และนักเรียนที่มีการสนับสนุนของครอบครัวในระดับปานกลาง มีพฤติกรรมด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสูงกว่านักเรียนที่มีการสนับสนุนของครอบครัวในระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอบางบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ผู้วิจัยสรุปผล และนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมาย
2. สมมติฐาน
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผล
8. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมาย

เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ใน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จำแนกตามระดับชั้น ขนาดของโรงเรียน การจัดกิจกรรมของครู และการสนับสนุนของครอบครัว

สมมติฐาน

พฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียนมี ทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่อง จำแนกตามระดับชั้น ขนาดของโรงเรียน การจัดกิจกรรมของครู และ การสนับสนุน ของครอบครัว แตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ นักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางบาลสังกัด สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 จำแนกเป็น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 742 คน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 719 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 773 คน รวม 2,234 คน
กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 123 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
จำนวน 119 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 128 คน รวม 370 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามพฤติกรรมของผู้เรียน 3 ด้าน
การจัดกิจกรรมของครู และการสนับสนุนของครอบครัว เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน
ประมาณ 5 ระดับ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีค่าความเชื่อมั่น
0.83 ด้านการรักการเรียนรู้ มีค่าความเชื่อมั่น 0.86 และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
มีค่าความเชื่อมั่น 0.82 ดำเนินการเก็บรวบรวมเครื่องมือด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามที่
สมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 367 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.19

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หาความถี่และ
ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมผู้เรียน โดย
ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และทดสอบความแตกต่าง
รายคู่โดยวิธี LSD (The Least Significant Difference Method) และเปรียบเทียบพฤติกรรม
ของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหา
ความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จำแนกตาม
ระดับชั้น ขนาดของโรงเรียน การจัดกิจกรรมของครู และการสนับสนุนของครอบครัว

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า

1. พฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 มีพฤติกรรมโดยรวมอยู่ใน
ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. การเปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ใน
โรงเรียนประถมศึกษาอำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ตาม
ระดับชั้น ขนาดของโรงเรียน การจัดกิจกรรมของครู และการสนับสนุนของครอบครัว พบว่า

2.1 ระดับชั้น

พฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้านการรักการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีพฤติกรรมด้านการรักการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก .และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีพฤติกรรมด้านการรักการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก

พฤติกรรมของผู้เรียนที่มีระดับชั้นต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และด้านการรักการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ขนาดของโรงเรียน

พฤติกรรมของผู้เรียน ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีพฤติกรรมด้านการรักการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก มีพฤติกรรมด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีพฤติกรรมด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับปานกลาง ในโรงเรียนขนาดกลาง มีพฤติกรรมด้านการรักการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก และในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีพฤติกรรมด้านการรักการเรียนรู้ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับปานกลาง

พฤติกรรมของผู้เรียนที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 การจัดกิจกรรมของครู

พฤติกรรมของผู้เรียน ที่มีการจัดกิจกรรมของครูในระดับน้อย มีพฤติกรรมด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และมีพฤติกรรมด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนที่มีการจัดกิจกรรมของครูในระดับปานกลาง มีพฤติกรรมด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และด้านการรักการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับปานกลาง และในโรงเรียนที่มีการจัดกิจกรรมของครูในระดับมาก มีพฤติกรรมด้าน

ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก

พฤติกรรมของผู้เรียนที่มีการจัดกิจกรรมของครูต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกด้าน

2.4 การสนับสนุนของครอบครัว

พฤติกรรมของผู้เรียนในโรงเรียนที่มีการสนับสนุนของครอบครัวในระดับน้อย มีพฤติกรรมด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และมีพฤติกรรมด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนที่มีการสนับสนุนของครอบครัวในระดับปานกลาง มีพฤติกรรมด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก และในโรงเรียนที่มีการสนับสนุนของครอบครัวในระดับมาก มีพฤติกรรมด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก

พฤติกรรมของผู้เรียนที่มีการสนับสนุนของครอบครัวต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกด้าน

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัย มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. พฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 พบว่า มีพฤติกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่นักเรียนในทุกช่วงชั้น อาทิ เช่น โครงการวางทุกงาน อ่านทุกเรื่อง อย่างน้อยวันละ 5 นาที ซึ่งเป็นโครงการที่มีการจัดขึ้นมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2546 เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุ 48 พรรษา ประกอบกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารที่ไร้พรมแดนด้วยระบบ

อินเทอร์เน็ต (Internet) ทำให้นักเรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอก สถานศึกษาสถานศึกษา หรือร้านค้าที่ให้บริการ ซึ่งจากการศึกษาของ ไพรัช รัชชพงษ์ พบว่า มีการใช้บริการสื่อสารในระบบอินเทอร์เน็ตเพิ่มมากขึ้น และนำมาซึ่งโอกาสในการนำระบบ อินเทอร์เน็ตมาใช้ ทางการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีสาระสำคัญต่อการศึกษาเป็นอย่างมาก ดังนี้

1. เปิดโอกาสให้ครู และนักเรียน สามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ที่หลากหลาย เหมือนหนึ่งมี “ ห้องสมุดโลก “ (Library of the world) โดยไม่มีข้อจำกัด
2. พัฒนาการสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งมีผลสืบเนื่องมาจากการที่ อินเทอร์เน็ตให้บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ที่มีความสะดวก รวดเร็ว แม่นยำ และง่ายต่อการ ใช้
3. เปลี่ยนบทบาทของครูและนักเรียน การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนจะทำให้มีการปรับเปลี่ยนไป จากการเน้นความเป็น “ ผู้สอน “ มาเป็น “ ผู้แนะนำ “ มากขึ้น ในขณะที่กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนจะเป็นการเรียนรู้ “ เชิงรุก “ มากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก ฐานข้อมูลในอินเทอร์เน็ตเป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้นักเรียนสามารถเรียน และค้นคว้าหาความรู้ ด้วยตนเอง (ไพรัช รัชชพงษ์, 2541 : 2)

2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้เรียน ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จำแนกตามระดับชั้น ขนาดของโรงเรียน การจัดกิจกรรมของครู และการสนับสนุนของ ครอบครัว

ผลการวิเคราะห์ พฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ใน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ที่มีระดับชั้นต่างกัน มีพฤติกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อ พิจารณาตามระดับชั้น พบว่า พฤติกรรมของผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และการรักการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าระดับชั้นอาจมีผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน ดังเห็นได้จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีพฤติกรรมด้านผู้เรียนสูงกว่านักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 และปีที่ 4 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีพฤติกรรมด้านผู้เรียนสูง กว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ใน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ตาม ขนาดของโรงเรียนต่างกัน ผู้เรียนมีพฤติกรรมด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วย ตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนด้าน การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า

ขนาดของโรงเรียนอาจมีผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน ดังเห็นได้จากขนาดของโรงเรียน ขนาดกลาง มีพฤติกรรมด้านผู้เรียนสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดเล็ก มีพฤติกรรมด้านผู้เรียนสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากข้อค้นพบดังกล่าว อภิปรายได้ว่า ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการทุกด้านแตกต่างกัน (กิตติศักดิ์ เปรมสุข. 2524 : บทคัดย่อ) และผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนต่างกันมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนทุกด้านแตกต่างกัน (สามารถ รักษาศิลป์. 2533 : บทคัดย่อ)

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ใน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ที่มีการจัดกิจกรรมของครูต่างกัน ผู้เรียนมีพฤติกรรมด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่าระดับการจัดกิจกรรมของครูอาจมีผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน ดังเห็นได้จากผู้เรียนที่มีการจัดกิจกรรมของครูในระดับมาก มีพฤติกรรมด้านผู้เรียนสูงกว่าการจัดกิจกรรมของครูในระดับปานกลาง และระดับน้อย และการจัดกิจกรรมของครูในระดับปานกลาง มีพฤติกรรมด้านผู้เรียนสูงกว่าการจัดกิจกรรมของครูในระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากข้อค้นพบดังกล่าว อภิปรายได้ว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีโอกาสเคลื่อนไหว ใช้ความคิด ลงมือทำ ย้ำความรู้สึก และฝึกสัมพันธ์ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวรอบด้าน ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีตามมา โดยนำหลักการของทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) และทฤษฎีการสร้างความรู้โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Constructionism) นำมาจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student – Centered Instruction) (ทิตินา แคมณี 2545 : 124-144) บทบาทของครูในการส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน ครูส่วนใหญ่เห็นคุณค่าและความสำคัญของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และได้มีการส่งเสริมให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน โดยเฉพาะในด้านการชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ของการอ่านและการยังชีพที่มีต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ในด้านการให้นักเรียนมีความเข้าใจวิธีศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยฝึกให้นักเรียนคิด รู้จักสังเกต มีการพานักเรียนไปศึกษาสถานที่อื่น ๆ มีการแนะนำหรือพานักเรียนไปใช้บริการห้องสมุดอื่น ๆ ในชุมชน มีการให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดด้วยตนเอง มีการมอบหมายให้นักเรียนทำรายงาน และการให้นักเรียนศึกษาเรื่องที่เรียนมาล่วงหน้าตนเองอย่างต่อเนื่อง มีพฤติกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กาญจนา สุริรัตนกร. (2528 ; อ้างถึงใน สุนันทา สุวรรณ

ศิลป์ และสนธยา ศรีเมฆ. 2544) รวมทั้งนำการสอนแบบโครงการมาใช้ในโรงเรียน โดยเปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ในการสอนแบบโครงการ ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดและจุดมุ่งหมายหลักในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้านการดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ครูส่วนใหญ่เปิดโอกาสให้เด็กศึกษาหัวเรื่องที่สนใจอย่างลุ่มลึก โดยยืดหยุ่นเวลาในการดำเนินโครงการตามความสนใจของเด็ก และให้เด็กดำเนินการโครงการด้วยตนเอง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ครูมีบทบาทในการกระตุ้น การให้คำปรึกษา การให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก ส่วนการวัดและประเมินผลเกิดขึ้นทุกระยะของโครงการโดยใช้วิธีที่หลากหลาย ปัญหาด้านดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบโครงการอยู่ในระดับน้อย ด้านติดตามความเคลื่อนไหวของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้บริหารโรงเรียนและครูให้ความสนใจติดตามความเคลื่อนไหวการสอนแบบโครงการ โดยผู้บริหารโรงเรียนเน้นที่การศึกษาจากบทความ หนังสือ งานวิจัยและเอกสารทางวิชาการ ส่วนครูเน้นที่การอบรมสัมมนา ปัญหาด้านการติดตามความเคลื่อนไหวของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (สมสุตา มัธยมจันทร์ 2544 : บทคัดย่อ)

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ที่มีการสนับสนุนของครอบครัวต่างกัน ผู้เรียนมีพฤติกรรมด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่าระดับการสนับสนุนของครอบครัวอาจมีผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน ดังเห็นได้จากผู้เรียนที่มีการสนับสนุนของครอบครัวในระดับมาก มีพฤติกรรมด้านการรักการเรียนรู้สูงกว่าการสนับสนุนของครอบครัวในระดับปานกลาง และระดับน้อย และการสนับสนุนของครอบครัวในระดับปานกลาง มีพฤติกรรมด้านการรักการเรียนรู้สูงกว่าการสนับสนุนของครอบครัวในระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากข้อค้นพบดังกล่าว อภิปรายได้ว่า พฤติกรรมของบุคคลได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบหลายประการ เป็นต้น สภาพสังคม การอบรมเลี้ยงดู พฤติกรรมต้นแบบและส่วนที่เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ซึ่งโน้มเอียงที่จะมีพฤติกรรมสอดคล้องกับสิ่งที่บุคคลรับรู้และพอใจ อิทธิพลจากองค์ประกอบที่เกิดจากการเรียนรู้นั้น พ่อ แม่ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องในสังคมสามารถแก้ไข ปรับปรุง ให้เหมาะสมและเอื้อต่อการปรับพฤติกรรม (สุมาลี จันทร์ชลอ. 2541 : 54) สถาบันครอบครัวมีส่วนสำคัญในการร่วมกันหาวิธีการส่งเสริมและพัฒนาการอ่านด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น (อุดมศักดิ์ พลอยบุตร. 2545 : 19) 1. การเป็นแบบอย่างที่ดีของพ่อแม่ในการปลูกฝังการรักการอ่าน มีการนำเนื้อหาสาระของหนังสือเล่มที่อ่านมาพูดคุย วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าของหนังสือ จัดบรรยากาศภายในบ้านให้เหมาะแก่การอ่าน มีหนังสืออ่านหลากหลาย มีที่อ่านอย่างเหมาะสม เป็นที่ปรึกษา แนะนำในการอ่าน เลือกหนังสือที่ส่งเสริม

ความรู้ หนังสือนิทาน ฯลฯ ไปร้านหนังสือ เพื่อเปิดโอกาสให้ลูกได้เลือกหนังสือที่ชอบและสนใจ ให้ของขวัญกับลูก ๆ ในโอกาสสำคัญ หรือการทำความดีที่ควรชื่นชม

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อปฏิบัติ

1.1 ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนอ่านหนังสือ หนังสือพิมพ์ เพิ่มเติมจากหนังสือเรียน ฟังข่าวหรือสารคดีจากวิทยุ ฝึกฝนการรวบรวมและจดบันทึกเรื่องน่ารู้ อ่านหนังสือทบทวนเรื่องที่เรียนมาก่อนเรียน

1.2 ด้านการรักการเรียนรู้ ควรมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนหาเหตุผลเพื่อโต้แย้งหรือหาแนวทางแก้ปัญหาอย่างละเอียดรอบคอบ

1.3 ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ควรมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนศึกษาเรื่องที่น่าสนใจ (เช่น การทำปุ๋ยหมัก การทำดอกไม้ การเลี้ยงสัตว์) หาความรู้จากสื่อการเรียนการสอน (เช่น ศูนย์การเรียนรู้ นิทรรศการ มุขสถานการณ์จำลอง) ค้นหาข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา และแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน ๆ

1.4 ด้านการจัดกิจกรรมของครู ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเล่นละครหรือแสดงบทบาทสมมติ

1.5 ด้านการสนับสนุนของครอบครัว ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพานักเรียนไปร้านหนังสือ ซื้อหนังสือให้ในโอกาสต่าง ๆ และมีมุมหนังสือเก็บหนังสือหรือหนังสือพิมพ์ที่อ่านแล้วไว้อ่านอีก

2. ควรพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมของผู้เรียน ในด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ควรมีการทำวิจัยในระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย

3. ควรดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของครู การส่งเสริมและสนับสนุนของครอบครัว ในการพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการรักการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยการวิธีการเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลตามสภาพจริงมากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2542). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- . (2542). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- . กรมวิชาการ. (2539). แนวการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- . กรมวิชาการ. (2540). การสอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา เรียนรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- . กรมวิชาการ. (2543). รายงานการวิจัยเรื่องรูปแบบหรือแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณลักษณะ ดี เก่ง มีสุข ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- . กรมวิชาการ. (2544). แนวทางการจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- . กรมวิชาการ. (2545). แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- . หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. “ประชาศึกษา” 2546. 54(3) : 8.
- กาญจนา ศรีภักทวิทย์. (2533). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสนใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยวิธี MIA. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ถ่ายเอกสาร.
- กัมภณฑ์ จุนโท. ปฏิรูปการศึกษาให้ได้ผล : จุดเริ่มต้นที่ผู้ปกครอง “วิชาการ” 2543. 3(10) : 37.
- กิตติศักดิ์ เปรมสุข. (2524). ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญชร คำชาย. (2545). พฤติกรรมกับการพัฒนาตนเอง. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2539). เรียนรู้วิธีสู่ความสำเร็จ. กรุงเทพฯ : ชัคเชสมิเดีย.
- จิราภรณ์ ศิริทวี. โครงการทางเลือกใหม่ของการสร้างปัญญาชน. “วิชาการ” 2543. 2(8) : 33.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2548). คู่มือการประเมินคุณภาพสถานศึกษาสำหรับผู้ประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เจลา นาบุญ. (2547). การเปรียบเทียบความสามารถและแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้ผังโยงความสัมพันธ์ความหมายกับการสอนอ่านตามคู่มือครู. ราชบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ชาชีวัฒน์ ศรีแก้ว. (2543). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ : พัฒนาการศึกษา.
- ชาญชัย อาจินสมจาร. หลักการสอนหลักการเรียนรู้และวิธีสอน. “สารพัฒนาหลักสูตร” 2540. 16(129) : 43-46.
- ชุติมา สัจจานันท์. จะปรับปรุงทักษะการอ่านได้อย่างไร. “วิทยาสาร”. 2527. 8(12) : 10-14. ธันวาคม.
- โชติมา เวชรักษ์. (2539). กลยุทธ์เพิ่มพลังการเรียนรู้. กรุงเทพฯ. ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ณรงค์วิทย์ แสงทอง. (2547). กล้าเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ดารณี พานทอง. (2532). ทฤษฎีการจูงใจ. ภาควิชาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ดี สูงสว่าง. (2546). การส่งเสริมความสามารถและเจตคติในการแสวงหาความรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการใช้กระบวนการการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและธรรมชาติ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทองจันทร์ หงส์ดามรงค์. (ม.ป.ป.). การเรียนรู้โดยพึ่งตนเอง (Self – directed learning). (เอกสารอัดสำเนา)
- ทวีศักดิ์ ไชยมาโย. (2545). สภาพการเรียนรู้จากหนังสือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม. หน่วยศึกษานิเทศก์. นครพนม.
- ทิตนา แคมณี. (2540). “การวิจัยทางการศึกษา” ใน แบบแผนและเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . (2543). วิทยาการด้านการคิด. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ พ.ว.
- . (2545). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธานี กอเต็ม. (2541). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา. สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นวลศรี บุญรักษ์. (ม.ป.ป.). การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมศึกษา. สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพังงา. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- เนาวรัตน์ ลิขิตวัฒนเศรษฐ์. แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสร้างเพื่อเด็ก มิได้สร้างเพื่อใคร. "วิชาการ" 2544. 4(12) : 26-37.
- เบญจวรรณ กี่สุขพันธ์. (ม.ป.ป.). โรงเรียนแบบไหนถูกใจเด็ก. <http://www.edu.rirc.ac.th>.
- บุรชัย ศิริมหาสาคร. การศึกษาที่เน้นมนุษย์เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา. "สารพัฒนาหลักสูตร" 2540.10(129) : 19-28.
- ประเวศ วะสี. เส้นทางนรก สันทางสวรรค์. "หมอชาวบ้าน" พิมพ์ครั้งที่ 20. กรุงเทพฯ : 2539.
- ประสาธ อิศรปรีดา. (2523). จิตวิทยาการเรียนรู้กับการสอน. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. มหาสารคาม.
- ปริศนา ขวัญเมือง. (2546). ผลการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ. วิทยานิพนธ์ ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- ผ่องศรี สมยา. การเรียนรู้ตามความสนใจ. "วิชาการ". 2544. 4(1) : 7-13.
- พนัส หันนาคินทร์. (2540). สดน. 5. กรุงเทพฯ : พรีเมียร์กราฟฟิกส์
- พรศิริ พงษ์ฉาย. (2546). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติที่มีต่อวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 3 ประชาอินดี จังหวัดราชบุรี ระหว่างการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบนักเรียนมีส่วนร่วมกับการสอนตามคู่มือครู. โครงร่างวิทยานิพนธ์ : เอกสารอัดสำเนา.
- พูลทรัพย์ นาคณาภา. (2539). การพัฒนาสื่อการเรียนเพื่อเพิ่มทักษะการอ่านหนังสือพิมพ์และวารสารภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาสถาบันราชภัฏ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ถ่ายเอกสาร.
- ไพรัช รัชชพงษ์. (2541). รายงานการศึกษาวิจัยประกอบการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ประเด็น "เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา". กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี.
- เฟื่องฟ้า ลัมวุฒิ. (2547). การสร้างแผนการเรียนรู้คณิตศาสตร์แบบบูรณาการ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภัทรพร สุทธิแพทย์. (2545). ที่มีอิทธิพลต่อการศึกษองค์ประกอบการเรียนรู้ของผู้เรียนตามทฤษฎีปัญญานิยม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า.
- ภัทรา นิคมานนท์. (2540). การประเมินผลการเรียน. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิการพิมพ์.
- ภัทรินทร์ ชูมาก และ ดำรัส สีหะวีรชาติ. (2546). การพัฒนาชุดอบรมด้วยตนเอง เรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้. สุราษฎร์ธานี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2.

- รุ่ง แก้วแดง. ครูสมพร : คนสอนลิง. “มติชน” พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : 2545.
- รุจิรี ภูสาระ และคนอื่น ๆ . (2535). แบบเรียนแนวหน้าชุดพัฒนากระบวนการกลุ่มสร้างเสริม
ลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- วลัย พานิช. (2543). การสอนด้วยวิธี Storyline. ใน พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และคณะ (บรรณาธิการ).
ประมวลบทความนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วลัยพร คล้ายประดิษฐ์. (2546). ผลการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพล
ศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วสุรัตน์ ธวดารัตระกุล. (2543). ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี
ที่ 2. ในโรงเรียนพระหฤทัย เชียงใหม่. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. (2536). หลักการนิเทศการศึกษา. ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลลี หลีสันติवास. การศึกษาพัฒนาตน เพื่อชีวิตและสังคม. “วิชาการ” 2542. 2(10) : 19.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2541). “กระบวนการทัศน์ใหม่ : การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพ ของบุคคล”
มศว. ศิลปวัฒนธรรม. 1(3) : 34-35 ; มกราคม – มิถุนายน.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2530). หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาการพิมพ์.
- วีรยุทธ สมป่าสัก. (2548). บันทึกภูมิปัญญาการเกษตร. สำนักงานเกษตรจังหวัดกำแพงเพชร.
กำแพงเพชร : <http://www.yutkpp.gotoknow.org>.
- ศักดิ์ชัย บุญทวี และไพเราะ พุ่มม้น. (2542). วัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT การจัดกระบวนการ
เรียนรู้เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข. นนทบุรี : หจก. SSR.Printing.
- ศันสนีย์ จัตรคุปต์. (2543). การเรียนรู้อย่างมีความสุข : สารเคมีในสมองกับความสุขและการ
เรียนรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- ศุภย์สิงห์ แวดล้อมศึกษาและโลกศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2542).
นวัตกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา : การสอนด้วยวิธี Storyline. โลกและสิ่งแวดล้อมศึกษา.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ. (2536). สร้างเสริมลักษณะนิสัย 5. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนา
คุณภาพวิชาการ.
- สมุทร เชนะพานิช. (2539). การอ่านภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- สามารถ เต็มประยูร. (2545). การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีสอนแบบโครงงาน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สามารถ รักษาศิลป์. (2533). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูวิชาการโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรเชษฐ์ เสนาส. (2547). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุชาติ ศิริ. (2546). ผลของการใช้บทเรียนโปรแกรมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุนันท์ สุวรรณศิลป์ และสนธยา ศรีเมฆ. (2544). การพัฒนารูปแบบการเรียนแบบการนำตนเองในวิธีการเรียนรู้โดยโครงการสำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์. ราชบุรี : วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
- สุพจน์ แสงขาว. (ม.ป.ป.). การศึกษาปัญหาการพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา. สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ
- สุภัทตรา สุทรวรงค์. (2546). ผลการใช้หนังสือภาพแบบปฏิสัมพันธ์ สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2546). วิธีการเรียนรู้: คุณลักษณะที่คาดหวังในช่วงวัย. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2543). เรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : บริษัท ที. พี. พรินท์ จำกัด.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). 20 วิธีจัดการเรียนรู้ การเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม. (2540). “แนวคิดและรูปแบบเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน” ใน แบบแผนและเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2543). “แนวคิดและหลักการของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน” ใน ประมวลบทความนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : มปท.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2541. 4 เมษายน). “วิชาการ.” 1(4) : 31.
- สมสุดา มัธยมจันทร์. (2544). การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบโครงงานในโรงเรียนอนุบาล. สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 1. (2547) แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2547.
ราชบุรี : อัดสำเนา. .
- (2548). แผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ประจำปีงบประมาณ 2548.
ราชบุรี : อัดสำเนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). เอกสารประกอบการศึกษาด้วยตนเอง
หลักสูตรผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). คู่มือการใช้แบบประเมินคุณภาพการ
ปฏิบัติงาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). มาตรฐานโรงเรียน พุทธศักราช 2541
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟิตจำกัด.
- (2544). การปฏิรูปการศึกษา : วาระแห่งชาติ จาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ.2542สู่การปฏิบัติ ยุทธศาสตร์ที่จะพาประเทศพ้นวิกฤติ. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วน
จำกัด ภาพพิมพ์.
- (2544). เรียนอย่างนี้มีความสุข : บันทึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี
จำกัด. พิมพ์ครั้งที่ 2.
- (2545). แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549 (ฉบับสรุป).
กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟิตจำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2539). คู่มือครูเพื่อพัฒนาจิตพิสัยในระบบการเรียน
การสอน ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2540). คู่มือครูเพื่อพัฒนาความสนใจใฝ่รู้และ
สร้างสรรค์ ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศาสนา.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2547). หลักเกณฑ์และวิธีการ
ประเมินคุณภาพภายนอก ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ :
พิมพ์ดี.
- (2548). ฉบับพิเศษ (1). “ประชาคมประกันคุณภาพการศึกษา” มาตรฐานการศึกษาขั้น
พื้นฐานเปรียบเทียบกับมาตรฐานการศึกษาสำหรับการประเมินภายนอก. หน้า 13

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2548). *การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำเนียง ขวัญหนู. (2546). *การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องโรงเรียนบ้านรุง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำลี เก่งทอง. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้กับคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. ราชบุรี : สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง*.
- หน่วยศึกษานิเทศก์. (2539). *การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน*. หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กรุงเทพฯ.
- อมรรัตน์ บุบผะโชติ. (2546). *ผลของการใช้บันทึกการเรียนรู้ในการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐใน กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- อัญชลี ชาทิกิตติสาร. (2542). *การพัฒนาคุณลักษณะการเรียนรู้ของคนไทย*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อัมภาพร จันทรพรหม. (2546). *การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 โดยใช้วิธีการนำตนเอง*. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อรพิน ต่อพันธ์. (2546). *ผลการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ*. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อรรถัย มูลคำ และคณะ. (2542). *การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ : ที. พี. พรินท์ จำกัด.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). *หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : เอส ดี เพรส.
- อุทุมพร จามรมาน. (2537). *การวิจัยของครู*. กรุงเทพฯ : มปท.
- อุดมศักดิ์ ชนะกิจรุ่งเรือง. (2544). *วารสารการศึกษา กทม. ปีที่ 24 ฉบับที่ 6 เดือนมีนาคม 2544*.
- อุดมศักดิ์ พลอยบุตร. *ส่งเสริมการรักการอ่าน “วิชาการ”*. 2545. 5(6)..18-20.
- อำพัน เรือแก้ว. (2547). *การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนเจดีย์วิทยา. อำเภอสิ จังหวัดลำพูน*. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- อำรุง จันทวานิช. (2547). *แนวทางการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ*.
กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- Adenuga, Babatunde O. (1989). Self- directed learning readiness learning style preferences of adult learners. *Dissertation Abstracts International*. Doctoral dissertation, Iowa State University.
- Baxter, Lynn Zander.(1994). The association of self- directed learning readiness, learning Style, self- paced instruction, and confidence to perform on job. *Doctoral dissertation, Dissertation Abstracts International*. The University of North Texas.
- Cooper, David J , Edna W. Wameke, and Dorothy A. Shipman. *The What and How of Reading Instruction*. 2 ed. Ohio : Memil Publishing Company, 1988.
- Dubin, Fraida. "What Every EFL-Teacher Should About Reading " *English Teaching Forum*. 3(7) : 14-16 ; July 1982.
- Finocchiaro, M. "The Functional-National Syllabus," *English Teaching Forum*. 17(2) : 41-46 ; April 1982.
- Eskey, David E. " Theoretical Foundations," in *Teaching Secondary Language Reading For Academic Purpose*. Pp. 3-23. Massashusettes : Addeston- Wesley, 1986.
- Guglielmino, L. M. (1987). *Development of the Self- Direct Learning readiness scale*. Doctoral Dissertation : University of Georgia.
- Guzdial, M. (1998). *Technological support for project – based learning*. Yearbook (ASCD), 47-71
- Murray, Judith Ann. (1987). *The effect of a clinical internship on the self-direrected adiness of becalaureate nursing students*. Doctoral dissertation. Dissertation Abstracts International. University of Iowa, Dissertation Abstracts International 49 :1036.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้สอบถามนักเรียนเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานที่ 6
ของ สมศ.

ตอนที่ 1 สถานภาพของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน

1. ขณะนี้กำลังเรียนอยู่ชั้น

- () ประถมศึกษาปีที่ 4
- () ประถมศึกษาปีที่ 5
- () ประถมศึกษาปีที่ 6

2. ขนาดของโรงเรียน

- () ขนาดเล็ก มีนักเรียนตั้งแต่ 1 – 120 คน
- () ขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 121 – 300 คน
- () ขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมของนักเรียน ตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ.

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลังข้อความ
ที่ตรงกับระดับการปฏิบัติของนักเรียนในเรื่องนั้น

- 1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อย
- 3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติปานกลาง
- 4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมาก
- 5 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ข้อ	พฤติกรรมของผู้เรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
1	<u>ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง</u> นักเรียนร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่โรงเรียน					
2	นักเรียนอ่านหนังสือ หนังสือพิมพ์ เพิ่มเติมจากหนังสือเรียน					
3	นักเรียนฟังข่าวหรือสารคดีจากวิทยุ					
4	นักเรียนดูข่าวหรือสารคดีจากโทรทัศน์					
5	นักเรียนพูดคุยกับเพื่อนในเรื่องต่าง ๆ ที่ได้ฟัง อ่าน หรือพบเห็นมา					
6	นักเรียนรวบรวมเรื่องน่ารู้แล้วจดบันทึกไว้					
7	นักเรียนทดลองทำหรือลงมือทำในเรื่องที่ได้เรียนมา					
8	นักเรียนติดตามอ่านหรือดูโทรทัศน์ในเรื่องที่สนใจ					
9	นักเรียนเข้าห้องสมุดของโรงเรียนหรือไปห้องสมุดประชาชนหาความรู้เพิ่มเติม					
10	นักเรียนอ่านหนังสือทบทวนเรื่องที่เรียนมาก่อนเรียน					
11	<u>ด้านการรักการเรียนรู้</u> นักเรียนกระตือรือร้นมาโรงเรียน					
12	นักเรียนพอใจที่จะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ					
13	นักเรียนเชื่อว่าตนเองมีความสามารถเรียนรู้เรื่องใหม่ที่ยังไม่เคยรู้					
14	นักเรียนตั้งใจทำและทบทวนแก้ไขข้อผิดพลาดจากการทำแบบฝึกหัดหรือทำการบ้าน					
15	เมื่อมีเรื่องที่ยังไม่เข้าใจหรืออยากรู้ นักเรียนจะซักถามหรือค้นคว้าจนกว่าจะเข้าใจหรือรู้เรื่องชัดเจน					
16	นักเรียนพยายามทำตนเองให้มีความสุขในการเรียนและการทำงาน					
17	นักเรียนหาเหตุผลเพื่อโต้แย้งกันหรือหาแนวทางแก้ปัญหาอย่างละเอียดรอบคอบ					
18	เวลาอ่านหนังสือ หรือเวลาฟังครูหรือผู้อื่นพูด นักเรียนอ่านหรือฟังอย่างมีสมาธิ					

ข้อ	พฤติกรรมของผู้เรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
19	นักเรียนเตรียมตัวอย่างดีก่อนการสอบ					
20	นักเรียนอยากเรียนให้เต็มความสามารถ					
21	<u>ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง</u> นักเรียนไปศึกษาหาความรู้จากแหล่งความรู้ในท้องถิ่น (เช่น วัด แปลงปลูกผัก โรงเพาะเห็ด พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุด)					
22	นักเรียนศึกษาเรื่องที่น่าสนใจ (เช่น การทำปุ๋ยหมัก การทำดอกไม้ การเลี้ยงสัตว์) จากผู้รู้ในท้องถิ่น					
23	นักเรียนหาความรู้จากสื่อการเรียนการสอน (เช่น ศูนย์การเรียนรู้ นิทรรศการ มุมสถานการณ์จำลอง)					
24	นักเรียนค้นหาข้อมูลจากหนังสือ หนังสือพิมพ์ เอกสารต่าง ๆ					
25	นักเรียนค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต					
26	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมชมรม หรือชุมนุมในโรงเรียน					
27	นักเรียนหาความรู้จากห้องปฏิบัติการทางภาษา					
28	นักเรียนหาความรู้จากธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม					
29	นักเรียนไปทัศนศึกษาหรือเที่ยวในที่ต่าง ๆ					
30	นักเรียนแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน ๆ					
31	<u>ด้านการจัดกิจกรรมของครู</u> คุณครูดูแลให้ความช่วยเหลือการทำโครงการของนักเรียน					
32	คุณครูดูแลให้ความช่วยเหลือการทำงานตามสาระการเรียนรู้ต่างๆ					
33	คุณครูสาธิตเรื่องต่างๆ ให้นักเรียนดู					
34	คุณครูมีสื่อการสอนที่ทำให้นักเรียนอยากเรียนรู้มากขึ้น					
35	คุณครูตั้งเรื่องให้นักเรียนออกความคิดเห็น ช่วยกันระดมสมองเวลาเรียน					

ข้อ	พฤติกรรมของผู้เรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
36	คุณครูให้นักเรียนออกความคิดเห็นในการทำงานกลุ่ม วิพากษ์วิจารณ์ผลงานของกลุ่มตนเองและกลุ่มอื่น					
37	คุณครูให้นักเรียนเล่นละครหรือแสดงบทบาทสมมุติ					
38	คุณครูนำเอกสารมาให้นักเรียนอ่านศึกษาเพิ่มเติมหรือบอก แหล่งที่จะหาความรู้เพิ่มเติมได้					
39	คุณครูยกเรื่องรอบ ๆ ตัวในชีวิตประจำวันมาประกอบการ เรียนการสอน					
40	คุณครูสอนให้นักเรียนรู้จักเชื่อมโยงเรื่องต่าง ๆ เช่น การ ทำผังมโนทัศน์					
41	<u>ด้านการสนับสนุนของครอบครัว</u>					
	ผู้ปกครองดูแลช่วยเหลือนักเรียนการทำการบ้าน					
42	ผู้ปกครองกวาดขันให้นักเรียนอ่านหนังสือ					
43	ผู้ปกครองพานักเรียนไปร้านหนังสือ ซื้อหนังสือให้ใน โอกาสต่างๆ					
44	ผู้ปกครองแนะนำหรือชักชวนให้อ่านหนังสือหรือ หนังสือพิมพ์					
45	ผู้ปกครองพูดคุยกับนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ ที่ได้อ่าน ได้ฟัง หรือได้รู้เห็นมา					
46	ในบ้านของนักเรียนมีมุมหนังสือเก็บหนังสือหรือ หนังสือพิมพ์ที่อ่านแล้วไว้อ่านอีก					
47	ผู้ปกครองสนับสนุนให้นักเรียนดูข่าว รายการ สารคดีทางโทรทัศน์					
48	ผู้ปกครองให้นักเรียนมีเวลาเรียนอย่างเต็มที่					
49	ผู้ปกครองจัดให้มีที่อ่านหรือทำการบ้านได้สะดวก					
50	ผู้ปกครองสนับสนุนให้เรียนตามความสามารถของนักเรียน					

แบบแสดงความคิดเห็น

ในฐานะที่ท่านเป็นครูผู้สอน ท่านมีวิธีการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องได้อย่างไร

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for handwriting practice. There are no margins, text, or other markings on the page.

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์

แบบแสดงความคิดเห็น

ในฐานะที่ท่านเป็นศึกษานิเทศก์ ท่านมีวิธีการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องได้อย่างไร

[illegible]

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์

ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของพฤติกรรมผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ. ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 1 ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. นักเรียนร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่โรงเรียน	3.56	0.89	มาก
2. นักเรียนอ่านหนังสือ หนังสือพิมพ์ เพิ่มเติมจากหนังสือเรียน	3.29	0.89	ปานกลาง
3. นักเรียนฟังข่าวหรือสารคดีจากวิทยุ	3.46	1.03	ปานกลาง
4. นักเรียนดูข่าวหรือสารคดีจากโทรทัศน์	3.94	0.97	มาก
5. นักเรียนพูดคุยกับเพื่อนในเรื่องต่าง ๆ ที่ได้ฟังอ่านหรือพบเห็นมา	3.76	0.99	มาก
6. นักเรียนรวบรวมเรื่องน่ารู้แล้วจดบันทึกไว้	2.92	1.08	ปานกลาง
7. นักเรียนทดลองทำหรือลงมือทำในเรื่องที่เรียนมา	3.61	0.96	มาก
8. นักเรียนติดตามอ่านหรือดูโทรทัศน์ในเรื่องที่สนใจ	4.06	0.95	มาก
9. นักเรียนเข้าห้องสมุดของโรงเรียนหรือไปห้องสมุดประชาชนหาความรู้เพิ่มเติม	3.51	1.06	มาก
10. นักเรียนอ่านหนังสือทบทวนเรื่องที่เรียนมาก่อนเรียน	3.31	0.98	ปานกลาง
รวม	3.54	0.98	มาก

ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของพฤติกรรมผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ.ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 1 ด้านการรักการเรียนรู้ จำแนกตามรายชื่อ

ด้านการรักการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. นักเรียนกระตือรือร้นมาโรงเรียน	3.92	1.03	มาก
2. นักเรียนพอใจที่จะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	4.21	0.85	มาก
3. นักเรียนเชื่อว่าตนเองมีความสามารถเรียนรู้เรื่องใหม่ที่ยังไม่เคยรู้	3.59	0.91	มาก
4. นักเรียนตั้งใจทำและทบทวนแก้ไขข้อผิดพลาดจากการทำแบบฝึกหัดหรือทำการบ้าน	3.68	0.92	มาก
5. เมื่อมีเรื่องที่ยังไม่เข้าใจหรืออยากรู้ นักเรียนจะซักถามหรือค้นคว้าจนกว่าจะเข้าใจหรือรู้เรื่องชัดเจน	3.73	0.98	มาก
6. นักเรียนพยายามทำตนให้มีความสุขในการเรียนและการทำงาน	3.85	0.89	มาก
7. นักเรียนหาเหตุผลเพื่อโต้แย้งหรือหาแนวทางแก้ปัญหาอย่างละเอียดรอบคอบ	3.34	0.91	ปานกลาง
8. เวลาอ่านหนังสือหรือเวลาฟังครูหรือผู้อื่นพูดนักเรียนอ่านหรือฟังอย่างมีสติ	3.77	0.96	มาก
9. นักเรียนเตรียมตัวอย่างดีก่อนการสอบ	4.01	0.98	มาก
10. นักเรียนอยากเรียนให้เต็มความสามารถ	4.13	0.90	มาก
รวม	3.82	0.93	มาก

ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของพฤติกรรมผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ.ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จำแนกตามรายชื่อ

ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. นักเรียนไปศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น (เช่น วัด แปลงปลูกผัก โรงเพาะเห็ด พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุด)	3.70	0.97	มาก
2. นักเรียนศึกษาเรื่องที่น่าสนใจ (เช่น การทำปุ๋ยหมัก การทำดอกไม้ การเลี้ยงสัตว์) จากผู้รู้ในท้องถิ่น	2.51	0.97	ปานกลาง
3. นักเรียนหาความรู้จากสื่อการเรียนการสอน (เช่น ศูนย์การเรียนรู้ นิทรรศการ มุขสถานการณ์จำลอง	3.36	1.03	ปานกลาง
4. นักเรียนค้นหาความรู้จากหนังสือ หนังสือพิมพ์ เอกสารต่าง ๆ	3.55	0.97	มาก
5. นักเรียนค้นหาข้อมูลจากคอมพิวเตอร์	2.73	1.20	ปานกลาง
6. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมชมรมหรือชุมนุมในโรงเรียน	3.97	0.92	มาก
7. นักเรียนหาความรู้จากห้องปฏิบัติการทางภาษา	3.25	1.09	ปานกลาง
8. นักเรียนหาความรู้จากธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม	3.72	0.97	มาก
9. นักเรียนไปทัศนศึกษาหรือเที่ยวในที่ต่างๆ	3.95	1.10	มาก
10. นักเรียนแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน ๆ	3.49	0.92	ปานกลาง
รวม	3.37	1.04	ปานกลาง

ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของพฤติกรรมผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ.ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 1 ด้านการจัดกิจกรรมของครู จำแนกตามรายชื่อ

การจัดกิจกรรมของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. คุณครูดูแลให้ความช่วยเหลือการทำโครงการของนักเรียน	4.13	0.94	มาก
2. คุณครูดูแลให้ความช่วยเหลือการทำงานตามสาระการเรียนรู้ต่างๆ	4.13	0.87	มาก
3. คุณครูสาธิตเรื่องต่างๆ ให้นักเรียนดู	4.17	0.91	มาก
4. คุณครูมีสื่อการสอนที่ทำให้นักเรียนอยากเรียนรู้มากขึ้น	4.12	0.89	มาก
5. คุณครูตั้งเรื่องให้นักเรียนออกความคิดเห็น ช่วยกันระดมสมองเวลาเรียน	3.98	0.90	มาก
6. คุณครูให้นักเรียนออกความคิดเห็นในการทำงานกลุ่ม วิพากษ์วิจารณ์ผลงานของกลุ่มตนเองและกลุ่มอื่น	3.84	0.95	มาก
7. คุณครูให้นักเรียนเล่นละครหรือแสดงบทบาทสมมุติ	3.37	1.17	ปานกลาง
8. คุณครูนำเอกสารมาให้นักเรียนอ่านศึกษาเพิ่มเติมหรือบอกแหล่งที่จะหาความรู้เพิ่มเติมได้	3.77	0.97	มาก
9. คุณครูยกเรื่องรอบ ๆ ตัวในชีวิตประจำวันมาประกอบ การเรียนการสอน	3.95	0.94	มาก
10. คุณครูสอนให้นักเรียนรู้จักเชื่อมโยงเรื่องต่าง ๆ เช่น การทำผังมโนทัศน์	3.58	0.99	มาก
รวม	3.90	0.95	มาก

ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของพฤติกรรมผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 6 ของ สมศ.ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปากท่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 1 การสนับสนุนของครอบครัว จำแนกตามรายชื่อ

การสนับสนุนของครอบครัว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้ปกครองดูแลช่วยเหลือนักเรียนการทำการบ้าน	3.58	1.02	มาก
2. ผู้ปกครองกวาดชั้นให้นักเรียนอ่านหนังสือ	3.88	0.99	มาก
3. ผู้ปกครองพานักเรียนไปร้านหนังสือ ซื้อหนังสือให้ในโอกาสต่างๆ	3.37	1.06	ปานกลาง
4. ผู้ปกครองแนะนำหรือชักชวนให้อ่านหนังสือหรือหนังสือพิมพ์	3.71	1.04	มาก
5. ผู้ปกครองพูดคุยกับนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ ที่ได้อ่านได้ฟังหรือได้รู้เห็นมา	3.77	1.00	มาก
6. ในบ้านของนักเรียนมีมุมหนังสือเก็บหนังสือหรือหนังสือพิมพ์ที่อ่านแล้วไว้อ่านอีก	3.43	1.10	ปานกลาง
7. ผู้ปกครองสนับสนุนให้นักเรียนดูข่าว รายการสารคดีทางโทรทัศน์	3.88	1.03	มาก
8. ผู้ปกครองให้นักเรียนมีเวลาเรียนอย่างเต็มที่	4.11	0.95	มาก
9. ผู้ปกครองจัดให้มีที่อ่านหรือทำการบ้านได้สะดวก	3.80	0.96	มาก
10. ผู้ปกครองสนับสนุนให้เรียนตามความสามารถของนักเรียน	4.11	0.95	มาก
รวม	3.76	1.01	มาก

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นาย กำธร ประเดิมชัย
วันเดือนปีเกิด	9 ธันวาคม 2500
สถานที่เกิด	อำเภอปากท่อ ราชบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	165 หมู่ที่ 2 ตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี 70140
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองบัว
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดหนองบัว ตำบลบ่อกระดาน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี 70140
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2519	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) วิทยาลัยครูเพชรบุรี
พ.ศ. 2527	ประโยคครูพิเศษมัธยม
พ.ศ. 2529	ครุศาสตรบัณฑิต (พลศึกษา) วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง
พ.ศ. 2549	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ